

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 4432
ISSN: 1108-7315

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 146 ΧΡΟΝΟΣ 30ος, ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ Δ.Σ.Π.

(από 23/01/2018 μέχρι 31/12/2021)

Ειδική Επιτροπή Εποπτείας κατά την άσκηση (άρθρο 14 του ΚτΔ)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Γεώργιος Καητσάς, Παναγιώτα Μπουρλετίδου, Απόστολος Κόντος, Ηλίας Χαμαριάς.

Επιτροπή Επιστημονικών Μελετών

Υπεύθυνος: Γεώργιος Σταματογιάννης

Μέλη: Βικτώρια Αθανασοπούλου, Χριστίνα Βαθειά, Ιωάννης Βρέλλης, Γεώργιος Γεραπετρίτης, Παναγιώτης Δέγληρης, Μαρία Καραγκιοζοπούλου, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Ηλίας Κηλάπας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Γεώργιος Λεβέντης, Ιωάννης Μέξης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ηλίας Ποηλάκης, Όλγα Σαββίδου, Ηλίας Φουφόπουλος.

Επιτροπή του άρθρου 199 του ΚτΔ & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Υπεύθυνος: Ιωάννης Καρδαράς

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Αικατερίνη Κυριάκου, Ηλίας Τζιτζικάκης.

Επιτροπή Εμμίσθων Δικηγόρων

Υπεύθυνη: Μαρία Σταματογιάννη

Μέλη: Κίμων Γκιουλιτσάνης, Αικατερίνη Ιερομονάχου, Κων/νος Καλαντζάκης, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Όλγα Σαββίδου, Αλεξάνδρα Τσάμη.

Επιτροπή Λειτουργίας των Δικαστηρίων

Υπεύθυνος: Νικόλαος Μπιλήρης

Μέλη: Κυριάκος Καρυδάς, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Μιχάλης Νικ. Υδραίος, Γεώργιος Φραγκιαδάκης.

Επιτροπή Νέων Δικηγόρων

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καητσάς

Μέλη: Παναγιώτα Μπουρλετίδου, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Διονύσιος Πλέσσας, Ευφημία Τσιθικιώτη.

Επιτροπή Πληροφορικής

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καρατζάς

Μέλη: Χρήστος Πλ. Ηλιάδης, Δέσποινα Λιαπάκη, Ειρήνη Μουγιάκου, Διονύσιος Πλέσσας.

Επιτροπή Πολιτιστικών & Μορφωτικών Εκδηλώσεων

Υπεύθυνη: Παναγιώτα Μπουρλετίδου

Μέλη: Ισμήνη Ζώρζου, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελάκη, Ηλίας Τζιτζικάκης, Δημήτριος Φουφόπουλος.

Επιτροπή Φορολογικών-Ασφαλιστικών θεμάτων

Υπεύθυνη: Μαρία Σταματογιάννη

Μέλη: Αργύρης Δήμοβιτς, Μαρινίκη Κατσαλήρα, Ματθαίος Τριαντάφυλλος.

Αντί γιορτής...

1990-2020! Τριάντα χρόνια Δικηγορική Επικαιρότητα! Την επετειακή αυτή χρονιά την είχαμε φανταστεί διαφορετική, όπως άλλωστε της αρμόζει: γιορτινή, χαρούμενη, γεμάτη από τις αναμνήσεις μιας πανθομολογούμενα πετυχημένης πορείας και ταυτόχρονα, από τα σχέδια και τις προσδοκίες για ένα ακόμα πιο δημιουργικό μέλλον. Δεν είναι και λίγο να γίνεσαι τριάντα! Όμως, αυτή ακριβώς η χρονιά, μας επιφύλασσε τη συνειδητοποίηση της αλήθειας που όλοι οι άνθρωποι εύκολα ξεχνάμε: ακόμα και αυτά που μοιάζουν αδιανόητα είναι δυνατό να συμβούν, όλα μπορούν να ανατραπούν από τη μια μέρα στην άλλη. Η πανδημία και οι πρωτοφανείς συνέπειές της, δεν άφησαν την παραμικρή αμφιβολία ότι οι γιορτές θα έπρεπε να παραμερίσουν.

Με αυτές τις πρωτόγνωρες συνθήκες, δεν μας απέμενε άλλη επιλογή από το να αναβάλουμε τη γιορτή που επί μήνες οργανώναμε, αυτήν στην οποία πάνω απ' όλα θα τιμούσαμε όλους εκείνους τους στυλοβάτες της τριαντάχρονης πορείας του περιοδικού. Όμως, κι αν οι γιορτές περιμένουν, δεν θα μπορούσε να περιμένει ένα επετειακό τεύχος! Ένα τεύχος γεμάτο από την παρουσία όλων αυτών που τίμησαν με την πένα τους τις σελίδες της ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ και έβαλαν, άλλος περισσότερο, άλλος λιγότερο, τη σφραγίδα τους στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας της. Με αυτόν τον τρόπο, τιμάμε με τη σειρά μας, ως οφείλουμε, τους συνεργάτες του περιοδικού, αυτούς που διέγραψαν μια μακρά πορεία στους κόλπους του. Τουλάχιστον του περισσότερους, γιατί όλοι θα ήταν αδύνατο να χωρέσουν σε ένα τεύχος...

Στις σελίδες που ακολουθούν, υπάρχουν κεί-

μενα δημοσιευμένα σε παλιότερα τεύχη, συναδέλφων και όχι μόνο, που συνεργάστηκαν στενά και επί πολύ καιρό με το περιοδικό. Κείμενα, που αξίζει να ξαναδιαβαστούν αφού ταυτόχρονα αποδίδουν το κλίμα της εποχής που γράφτηκαν. Ανάμεσά τους, φωτογραφίες από παλιότερες συντακτικές επιτροπές, αλλά και από εκδηλώσεις που οργάνωσαν τα μέλη τους. Φυσικά, κρατήσαμε κι έναν μικρό χώρο για την τρέχουσα επικαιρότητα και τη δραστηριότητα του Συλλόγου και της Ολομέλειας.

Ο κορωνοϊός σύντομα θα τελειώσει, η επετειακή μας γιορτή, αργά ή γρήγορα, θα γίνει! Όμως πλέον δεν θα ναι όσο λαμπερή θα θέλαμε, γιατί θα τη σκιάζει η απώλεια του εμβληματικού Φάνη Μούλιου, του δικού μας Φάνη, αυτού του σπουδαίου λογοτέχνη, που τα κείμενά του κόσμησαν το περιοδικό, σχεδόν από την αρχή της ύπαρξής του. Τον αποχαιρετούμε με ένα απόσπασμα από τις ιστορικές «αντιστίξεις» του και τον συγκινητικό επικήδειο των συναδέλφων Π. Φαζάκη, Δ. Πολλάλη, Θ. Πουλέτσου. Όμως, δυστυχώς, ο δικηγορικός κόσμος είχε αυτές τις μέρες και μια δεύτερη μεγάλη απώλεια, αυτή του Φίλιππου Κοττέα, που με την έντονη και δυναμική παρουσία του επίδρασε όσο λίγοι στην Πειραιώτικη δικηγορία. Ο αποχαιρετισμός στον πατριάρχη δεκάδων δικηγόρων του Πειραιά, από τον Γ. Γλύκα.

Με τη βεβαιότητα ότι έρχονται καλύτερες μέρες, η Συντακτική Επιτροπή της Δ.Ε. εύχεται σε όλους υγεία, τύχη και μια καλή δικαστική χρονιά.

Ηλίας Τζιτζικάκης
Συντονιστής Συντακτικής Επιτροπής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡ. ΦΥΛ. 146 ΧΡΟΝΟΣ 30^{ος}, ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

ISSN: 1108-7315

ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΤΗΛ.: 210-4176.251

<http://www.dspeir.gr>

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ

ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΗΛΙΑΣ ΤΖΙΤΖΙΚΑΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

itzitzikakis@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ

lakoutsis.p@gmail.com

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Αβραμίδης Γιάννης

Αποστολίδου Λίλη

Βλάχος Μιχάλης

Βούτας Γιάννης

Γεωργούλια Ιωάννα

Κατσαγώνη Βασιλική

Κόντος Απόστολος

Λακούτσος Πέτρος

Μάναλης Κώστας

Μιχαλακάκος Θεόδωρος

Μπαλάσκας Αριστομένης

Πατρίκοπούλου Ελένη

Πιστικός Δημήτριος

Πλέσσας Διονύσης

Τσελέντης Διονύσης

Τσουρούλης Ευάγγελος

Φλωροπούλου - Μακρή Μαίρη

Αντί γιορτής... του Ηλία Τζιτζικάκη	1
Μια γενιά δικηγόρων «φεύγει» του Προέδρου ΔΣΠ Γιώργου Σταματογιάννη	3
Νέα-Ανακοινώσεις ΔΣΠ	4
Η εκδήλωση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος στο Καστελόριζο	6
Συνάντηση της Συντονιστικής επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος με τον Υπουργό Δικαιοσύνης	8
Επετειακό τεύχος-30 χρόνια Δικηγορική Εικαιρότητα	9
Το πρώτο φύλλο της «Δικηγορικής Επικαιρότητας» -Τι γράφτηκε σ'αυτό πριν 15 χρόνια του Θεόφιλου Προκοπίδη	10
Μια άποψη για το συντρέχον πταίσμα του Γεράσιμου Γεωργάτου	12
Θέμα Τιμής της Άννας Αλεξανδροπούλου	14
Χριστιανικός λόγος στο Σύγχρονο Δίκαιο του Μάσκου Κεφάλη	16
Ο Λόγος και η Γραφή του Σταύρου Λαγκαδιανού	18
Η Διάσταση του Χρόνου της Αικ. Βαραμογιάννη	20
Στα Δίχτυα του Παγκόσμιου Ιστού - Κίνδυνοι από τις ηλεκτρονικές αγορές του Γιάννη Λυκούρη	22
Επίκαιρα και μη της Μαίρης Φλωροπούλου-Μακρή	24
Δείξε μου το παιδί σου να σου πω ποιος είσαι του Γιώργου Χλοούπη	26
Σύντομη ιστορία του κτηρίου όπου στεγάζεται ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά και των Χωρωδίων (μεγάλων και παιδικής) του ΔΣΠ του Δημήτρη Σταθακόπουλου	28
Ο ήχος της σιωπής της Κικής Τσαγκαράκη-Μπαϊζου	30
Ρήγα του φιλοπαύτρινος, μικρό ρήμα θυμητικό του Δημήτρη Πιστικού	32
Αντιστίξεις του Φάνη Μούηλου	35
Πειραιώς Εγκώμιον του Γιώργου Ρήγου	36
Πειραιάς και Ιππόδαμος του Μιχάλη Βλάχου	38
Επισημάνσεις του Θωμά Σταμόπουλου	40
Από τα δικηγορικά έδρανα του Πέτρου Λακούτση	42
Αναμνήσεις διά χειρός Σταύρου Γουδή Ο σεΐχης	43
Διεθνή Νομικά θέματα του Ευάγγελου Τσουρούλη	46

* Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται
* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν προσωπικές απόψεις
* Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένων υπό τον όρο να αναγραφεί η πηγή

Τυπογραφείο
Καραγιάννη

Νοταρά 92, Πειραιάς 185 35 | τηλ.: 210 4136 322 - 210 4170 479
e-mail: typokaragianni@gmail.com | site: typokaragianni.gr

Μία γενιά δικηγόρων «φεύγει»

Του Γιώργου Σταματογιάννη
Προέδρου ΔΣΠ

Το βιβλίο του Συλλόγου μας "Ένας Αιώνας" 1920-2020 είναι μία πραγματικότητα. Διατρέχει μία πορεία πειραιώτικης δικηγορικής παρουσίας μέσα από άλλοτε αντίζοες και άλλοτε ήρεμες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, όπου κάθε γενιά δίνει το δικό της παρών.

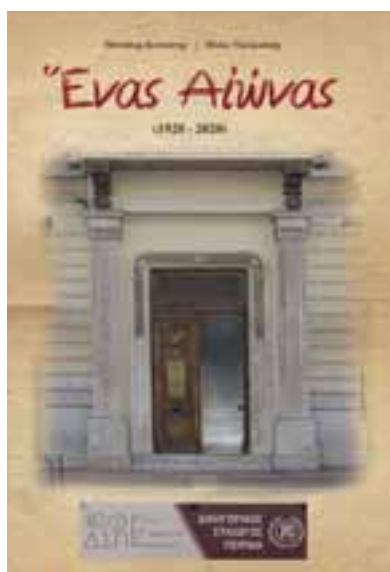
Η δικηγορία, ένα επάγγελμα και συνάμα λειτουργήμα, δεν είναι κάτι απρόσωπο. Προσδιορίζεται από αυτούς που το εκφράζουν, διακονούν θα έλεγαν κάποιοι άλλοι, που δείχνουν τον δρόμο της γνώσης, της διεκδίκησης, αλλά και των αξιών που είναι σύμφυτες με την άσκηση του επαγγέλματος.

Κάθε γενιά δίνει το δικό της πρόσημο, απόρροια των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών μέσα στις οποίες δοκιμάστηκε, αφήνοντας τις αντίστοιχες παρακαταθήκες σε μας τους επόμενους.

Οι δημοκρατικές αξίες και η πίστη σε ένα καλύτερο αύριο με κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη, αγαπητών και έγκριτων συναδέλφων που έφυγαν πρόσφατα από τη ζωή, είναι οδηγοί αλλά και υποχρέωση για μας τους νεότερους ώστε να συνεχίσουμε αυτό το δύσκολο μονοπάτι.

Η πορεία αυτή είναι γεμάτη εμπόδια, καθένας μας «αναμετριέται» με τον εαυτό του, τους συναδέλφους του και το ευρύτερο περιβάλλον.

Οι αναμνήσεις απ' αυτούς που έφυγαν είναι πολλές, οι σκέψεις ακόμη περισσότερες. Το βέβαιο είναι ότι η ζωή "τρέχει" και όσοι έπονται έχουν υποχρέωση να μην λησμονούν όσους προηγήθηκαν, γιατί όπως λέει ο ποιητής "σπίτι χωρίς παρελθόν, σπίτι ακατοίκητο".

Ανακοινώσεις ΔΣΠ

Απόφαση Δ.Σ. για Νομική Βοήθεια

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κατά τη συνεδρίαση του με τηλεδιάσκεψη την 22^α Σεπτεμβρίου 2020 διαπίστωσε ότι η κατάσταση όσον αφορά την εκκαθάριση και καταβολή των αμοιβών των δικηγόρων για υποθέσεις νομικής βοήθειας παραμένει απαράδεκτη, καθώς το σχετικό χρονικό διάστημα υπερβαίνει τα δύο έτη, χωρίς οι αρμόδιοι φορείς να πράττουν

οτιδήποτε για τη βελτίωση της κατάστασης. Για το λόγο αυτό, το ΔΣ αποφάσισε ομόφωνα, υιοθετώντας σχετικές αποφάσεις της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, να ανασταλεί από 1^{ης} Οκτωβρίου 2020 η έκδοση γραμματίων προκαταβολής εισφορών κ.λ.π. σε υποθέσεις νομικής βοήθειας ενώπιον του Μονομελούς, Τριμελούς και Πενταμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων, όπως και στην ανάκριση, με εξαίρεση τις υποθέσεις όπου υπάρχει κίνδυνος παραγραφής, 18μηνο συνοδεία.

Κατάργηση Υποθηκοφυλακείων

Σύμφωνα με την με αριθ. 107/09 από 3/9/2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο», που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β/4021/21.9.2020, από 1^{ης} Οκτωβρίου 2020 καταργούνται το Έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Πειραιά και το Ειδικό Άμισθο Υποθηκοφυλακείο Νίκαιας. Από την ημερομηνία αυτή, οι αρμοδιότητες τους μεταφέρονται στο Κτηματολογικό Γραφείο Πειραιώς και Νήσων. Συνεπώς, η κατάθεση συμβολαίων και τίτλων για καταχώρησή τους

στα κτηματολογικά βιβλία των περιοχών της περιφέρειας του καταργούμενου Ειδικού Άμισθου Υποθηκοφυλακείου Νίκαιας από 1^{ης} Οκτωβρίου 2020 θα γίνεται στο Κτηματολογικό Γραφείο Πειραιά.

Στο χώρο του καταργούμενου Υποθηκοφυλακείου Νίκαιας θα συνεχίζει να υφίσταται το αρχείο αυτού (01/01/1958 – 31/12/2005), για την έρευνα και τον έλεγχο των τίτλων που έχουν μεταγραφεί στα βιβλία του.

Ανακοίνωση Προέδρου ΔΣΠ (11.9.2020) σχετικά με τις προτεινόμενες λύσεις της μετεγκατάστασης των Δικαστηρίων Πειραιά

Την Τετάρτη, 9.9.2020, πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης συνάντηση του **Υπουργού, Κωνσταντίνου Τσιάρα, με τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Γιώργο Σταματογιάννη, το Δήμαρχο Πειραιά, Γιάννη Μώραλη,** τους Προϊσταμένους όλων των Δικαστηρίων Πειραιά και των αντίστοιχων Γραμματειών τους και του Προέδρου των Δικαστικών Υπαλλήλων Πειραιά για τη μετεγκατάσταση των Δικαστηρίων Πειραιά. Στη συνάντηση **παρευρίσκονταν ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Πάνος Αλεξανδρής και ο Πρόεδρος του ΤΕΕ Γιώργος Στασινός.**

Στη συνάντηση αυτή ο κάθε παρευρισκόμενος εξέθεσε τις απόψεις του σχετικά με τις προτεινόμενες λύσεις για την οριστική λύση του ζητήματος, αφού αρχικά ο Υπουργός έθεσε το πλαίσιο της συζήτησης και ότι είναι ώριμη πλέον η στιγμή για την απόφαση της μετεγκατάστασης των Δικαστηρίων,

στη συνέχεια δε από τον Πρόεδρο του ΤΕΕ έγινε μία προσέγγιση των τριών υφισταμένων προτάσεων **Α) Ράλλειος και ανακατασκευασμένη Σκουζέ Β) πρώην Τελωνείο Πειραιά και Γ) πρώην εργοστάσιο Κεράνης (στην είσοδο της πόλης).**

Στις 10/09/2020 συνεδρίασε εκτάκτως το Δ.Σ. του Συλλόγου, όπου ο **Πρόεδρος Γιώργος Σταματογιάννης** ενημέρωσε το σώμα για τις νεότερες εξελίξεις για την μετεγκατάσταση των Δικαστηρίων

Πειραιά, μετά την ως άνω συνάντηση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Ειδικότερα ανέφερε ότι είναι απόφαση της Κυβέρνησης να στεγαστούν ΟΛΕΣ ανεξαρτήτως οι δικαστικές υπηρεσίες σε ΕΝΑ κτίριο χωρητικότητας 25.000 – 30.000 τ.μ. Με το δεδομένο αυτό είναι προφανές ότι για χωρικούς λόγους η λύση της Ραλλείου δεν είναι εφικτή.

Προτείνονται δε από την Πολιτεία με τα ως άνω δεδομένα δύο εναλλακτικές λύσεις:

Α. η μεταστέγαση στο υφιστάμενο κτίριο του πρώην εργοστασίου «ΚΕΡΑΝΗΣ» (Γέφυρα Καλαμάκι) στην είσοδο της πόλης με την ταυτόχρονη υπογειοποίηση των γραμμών του τραίνου και ενδιάμεση στάση στη θέση αυτή.

Β. η κατεδάφιση και εν συνεχεία κατασκευή νεόδμητου κτιρίου στην Ακτή Κονδύλη (πρώην Τελωνείο).

Το Δ.Σ. μετά την ενημέρωση αυτή επιφυλάχθηκε να πάρει θέση, όταν θα υπάρξουν από την Πολιτεία συγκεκριμένες προτάσεις για τις προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις με όρους ασφάλειας, υγιεινής, χρόνου και δαπάνης και γενικότερα ενός κτιρίου που θα είναι αντάξιο της αποστολής του.

Στη συνέχεια τα δεδομένα θα τεθούν υπόψη των Δικηγόρων Πειραιά σε Γενική Συνέλευση, που ως κυρίαρχο σώμα θα προκρίνει την προσφορότερη λύση.

Ο Πρόεδρος ΔΣΠ
Γιώργος Σταματογιάννης

Η εκδήλωση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγ. Συλλ. Ελλάδος στο Καστελόριζο (19.9.2020)

Θέμα: «Η οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στην Ανατολική Μεσόγειο – Νομικά ζητήματα και Προκλήσεις»

Με επιτυχία, αλλά και υψηλούς συμβολισμούς, λόγω του τόπου διεξαγωγής της και του επίκαιρου χαρακτήρα της, πραγματοποιήθηκε στο Καστελόριζο η εκδήλωση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος για την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στην Ανατολική Μεσόγειο.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν διακεκριμένοι νομικοί και ακαδημαϊκοί, γνώστες των διεθνών σχέσεων και του Διεθνούς Δικαίου. Επίσης, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Προκόπιος Παυλόπουλος και ο ευρωβουλευτής και αντιπρόεδρος της Επιτροπής Άμυνας και Ασφάλειας του Ευρωκοινοβουλίου, Νίκος Ανδρουλάκης.

Χαιρετισμό απηύθυναν εκπρόσωποι τοπικών φορέων και των κοινοβουλευτικών κομμάτων

Από την εκδήλωση στο Καστελόριζο: Από αριστερά Γιάννης Καρδαράς, ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης, Γιώτα Μπουρλετίδου, Μαρία Σταματογιάννη, Χρόνης Περιβολάρης

και συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, ο πρώην υπουργός Εξωτερικών και βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Γιώργος Κατρούγκαλος, ο πρώην υπουργός και κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής, Ανδρέας Λοβέρδος και ο βουλευτής του ΚΚΕ, Νίκος Παπαναστάσης. Στην εκδήλωση συμμετείχε και η ιστορική χορωδία του ΔΣΑ. Από τον Δικηγορικό Σύλλογο στην εκδήλωση μετείχαν ο Πρόεδρος του **ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης, τα μέλη του ΔΣ Γιάννης Καρδαράς, Γιώτα Μπουρλετίδου, Μαρία Σταματογιάννη, Χρόνης Περιβολάρης,** Κατά το σύντομο χαιρετισμό του, ο πρόεδρος της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και του ΔΣΑ, Δημήτρης Βερβεσός τόνισε μεταξύ άλλων ότι «είναι η ώρα να μην αφήσουμε να ξεθωριάσει το γαλάζιο του Αιγαίου, όπως επιχειρούν να το ‘γκριζάρουν’ οι γείτονές μας, έστω κι αν για να το πετύχουμε

χρημαστεί να ανακατέψουμε το μπλε με το κόκκινο. [...] Αυτό απαιτεί θυσίες και υπέρβαση των κομματικών και πολιτικών και ιδεολογικών αγκυλώσεων. Πρέπει να σταθούμε όλοι μαζί, με αρραγές εθνικό μέτωπο και πραγματικά κοινή εξωτερική πολιτική. Να εμπνεύσουμε και να εμπνευστούμε από εκείνες τις ιστορικές μας στιγμές, όπου διαπλάσαμε το Διεθνές Δίκαιο αντιπαλεύοντας τις πιο δυσμενείς εσωτερικές και διεθνείς συνθήκες, όταν τίποτε δεν προοιωνιζε την επιτυχή κατάληξη με βάση τη ‘λογική’ και την ‘ψυχραιμία’»..

Συνάντηση της Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος με τον Υπουργό Δικαιοσύνης

Η Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, με τη συμμετοχή του Προέδρου της, **Δημήτρη Βερβεσού και των μελών της Ευστάθιου Κουτσοχήνα, Γεώργιου Σταματογιάννη, Αθανάσιου Μακρυγιάννη, Χρήστου Παΐσιου, Αθανάσιου Ζούπα, Δημητρίου Δημητρούλου, Νικολέττας Μπασδέκη, Γεωργίου Καλούδη και Παναγιώτη Καρίπογλου**, συναντήθηκε 8.9.2020 με τον **Υπουργό Δικαιοσύνης, Κωνσταντίνο Τσιάρα**, με αντικείμενο το νομοσχέδιο του Υπουργείου “Ρυθμίσεις για την επιτάχυνση εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του ν. 3869/2010 σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 6 § 1 ΕΣΔΑ ως προς την εύλογη διάρκεια της πολιτικής δίκης, τροποποιήσεις του Κώδικα Δικηγόρων και λοιπές διατάξεις”, που έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση.

Από την πλευρά της Συντονιστικής Επιτροπής επισημάνθηκε κατ’ αρχάς ότι ο Υπουργός πράγματι, όπως είχε δεσμευθεί στη Βουλή, συμπεριέλαβε στο παρόν νομοσχέδιο κρίσιμες διατάξεις που είχε προτείνει η Ολομέλεια, ιδίως αυτές που αφορούν τις εξετάσεις ασκουμένων δικηγόρων, τους νησιωτικούς συλλόγους, τη διαδικασία επαγγελματικής αναγνώρισης των πτυχίων εξωτερικού και τις τροποποιήσεις στον Πίνακα Αμοιβών.

Παράλληλα, ετέθησαν σημαντικά ζητήματα που αφορούν το δικηγορικό σώμα, όπως:

- τη χορήγηση του βοηθήματος ανεργίας στους δικηγόρους από τον ειδικό λογαριασμό ΟΑΕΔ,
- το δικαίωμα αποκλειστικού ελέγχου τίτλων στα Υποθηκοφυλακεία και Κτηματολογικά Γραφεία
- την πληρωμή των οφειλομένων αμοιβών νο-

μικής βοήθειας (ενταλματοποίηση – εκκαθάριση),

- τα θεσμικά και οικονομικά θέματα των εμ- μίσθων δικηγόρων,
- την εξυπηρέτηση των δικηγόρων στις δη- μόσιες υπηρεσίες (και) σε ειδικό ωράριο με επίδειξη δικηγορικής ταυτότητας,
- το δικαίωμα ανάθεσης σε δικηγόρους υπο- θέσεων Κτηματολογίου.

Επιπλέον, έγιναν επισημάνσεις και οι εν- στάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής στον Υπουργό για τις διατάξεις που αφορούν τον ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυ- ριά. Σχετικό κείμενο προτάσεων – παρατηρή- σεων της Συντονιστικής Επιτροπής επί του Σχεδίου Νόμου, θα κοινοποιηθεί στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, αφού εγκριθεί από την Ολομέλεια των Προέδρων Δικηγορι- κών Συλλόγων Ελλάδος.

Από την πλευρά του ο Υπουργός Δικαιο- σύνης επεσήμανε μεταξύ άλλων: «Με τη Συν- τονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας των Προ- έδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος έχουμε αναπτύξει μια ειλικρινή συνεργασία για όλα τα ζητήματα που απασχολούν τον χώρο της Δικαιοσύνης. Εργαζόμαστε από κοι- νού για την επιτάχυνση των ρυθμών απονο- μής της Δικαιοσύνης και την προάσπιση του δικηγορικού λειτουργήματος. Με το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης κάνουμε σημαντικά βήματα για την αναβάθμιση του ρόλου του δικηγόρου ως κρίσιμου παράγοντα της δίκης. Διατηρούμε παράλληλα ανοιχτούς τους διαύλους επικοινωνίας ενόψει των νέων μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών της κυβέρ- νησης για όλα τα κρίσιμα ζητήματα που αφο- ρούν τον κλάδο».

30 χρόνια Δικηγορική Επικαιρότητα

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

Φέτος συμπληρώνονται 30 χρόνια από την έκδοση του πρώτου φύλλου του περιοδικού του Δικηγορικού συλλόγου Πειραιά «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ». Η «Δικηγορική Επικαιρότητα» ξεκίνησε την 30 χρονη πορεία της ως ενημερωτικό έντυπο τον Σεπτέμβρη του 1990, αφού διήνυσε όλες τις φάσεις μιας ζηλευτής, καλαίσθητης και αξιοπρεπούς εκδόσεως εφημερίδας, διαμορφώθηκε τελικώς ως σύγχρονο περιοδικό το 2009 και συνεχίζει στην ίδια μορφή μέχρι και σήμερα.

Υπήρξαν αρκετοί που αρθρογράφησαν και συνεχίζουν στις σελίδες του να αρθρογραφούν όπως Δικηγόροι, Καθηγητές, Δικαστές και Λογοτέχνες. Επίσης δημοσιεύτηκαν και πολλές συνεντεύξεις εγκρίτων νομικών, Προϊσταμένων Νομικών Υπηρεσιών κ.ά.

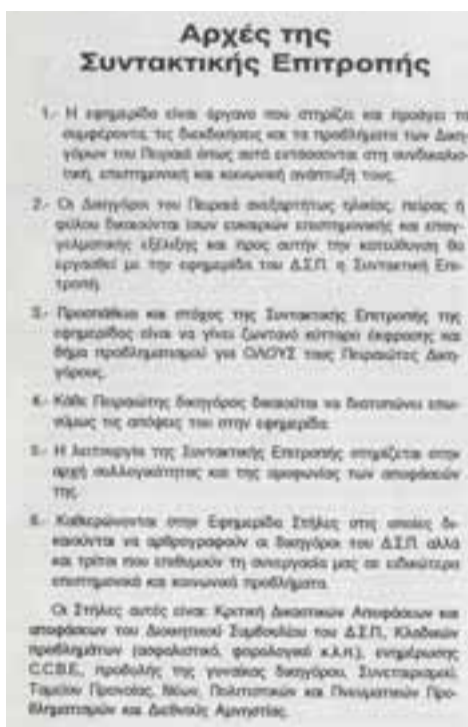
Κρίναμε στη συντακτική επιτροπή να δημοσιεύσουμε αντιπροσωπευτικά κείμενα που φιλοξενήθηκαν στα 30 χρόνια της κυκλοφορίας του. Οι επόμενες σελίδες του επετειακού αυτού τεύχους είναι αφιερωμένες σε όλους αυτούς που φιλοξενήθηκαν κατά το διάστημα των 30 χρόνων, προσέφεραν τα κείμενά τους, μας στήριξαν και έδωσαν την ποικιλότητα

θεμάτων που έχει.

Η επιλογή των κειμένων και η δημοσίευσή των είναι ενδεικτική, παρουσιάζονται όπως ακριβώς δημοσιεύτηκαν και τότε, με αποτέλεσμα να προσελκύουν τον αναγνώστη να ξαναδιαβάσει δεύτερη φορά τα κείμενα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι πέντε από τους αρθρογράφους έχουν φύγει από την ζωή όπως οι Γεράσιμος Γεωργάτος, Μόσχος Κεφάλας, επιμελητής της εφημερίδας, ο Αρεοπαγίτης και φίλος της εφημερίδας Γιώργος Ρήγος, ο Σταύρος Λαγκαδιανός και πρόσφατα ο Φάνης Μούλιος και η δημοσίευση των άρθρων τους είναι απόδοση φόρου τιμής για την διαρκή παρουσία τους στα τεύχη της Δικηγορικής Επικαιρότητας.

Κλείνοντας θέλω να ευχηθώ η «Δικηγορική Επικαιρότητα» να συνεχίσει την αδιάλειπτη και συνεχή έκδοσή της, να πλαισιωθεί με νέους δημιουργούς και να διατηρήσει τη σημαντική της θέση στην πορεία που έχει χαράξει ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιώς ως ο πρώτος πνευματικός σύλλογος του Πειραιά.

Ο επιμελητής: **Πέτρος Λακούτσης**
Επ. Δικηγόρος

(Το 7^ο τεύχος / Ιούλιος 1993 με τις αρχές της Συντακτικής Επιτροπής)

Το Πρώτο Φύλλο της «Δικηγορικής Επικαιρότητας» Τι γράφτηκε σ' αυτό πριν 15 χρονιά

(δημοσιεύτηκε στο 75 τεύχος / Νοε.Δεκ. 2004)

Του Θεόφιλου Προκοπίδη
επιτ. Δικηγόρου

Μια μέρα του Σεπτέμβρη του 1990, εκεί κοντά στον Άγιο Νικόλα του Πειραιά, ακούστηκαν τα κλάματα ενός νεογέννητου. Όχι μέσα από κάποιο μαιευτήριο αλλά από ένα ταπεινό... τυπογραφείο. Μαζί με τα γεννητούρια έγιναν και τα βαφτίσια!

Ήταν κοριτσάκι και το έβγαλαν «Δικηγορική Επικαιρότητα». Ζύγιζε 6...σελίδες κι ήταν μελαχρινό.

Έτσι είδε το φως της ημέρας η εφημερίδα μας κι από τότε πέρασαν χρόνοι 15. Κρατώ με συγκίνηση στα χέρια μου το πρώτο φύλλο της. Ελάτε μαζί μου να το διαβάσουμε, να δούμε

δοσης του, τι απασχολούσε τότε το Σύλλογο μας και τους δικηγόρους, τις διάφορες δραστηριότητες μας κ.α. Για να θυμηθούν οι παλαιότεροι και να

ονόματα της συντακτικής επιτροπής: Γιάννης Καρδαράς, υπεύθυνος σύνταξης. Μέλη: Κώστας Γκαβέρας, Άννα Αλεξανδροπούλου και Σταύρος Λώ-

λης. Υπεύθυνος κατά νόμο: Βασίλης Βενέτης. Στην διπλανή στήλη υπάρχει σύσταση της εφημερίδας για επιλογή από τους αναγνώστες ορισμένων θεμάτων. Ένα δίσηλο με τίτλο “**Στόχοι της έκδοσης της εφημερίδας μας**” όπου σημειώνεται ότι ο Δ.Σ.Π. είχε εντοπίσει πριν πολλά χρόνια την ανάγκη έκδοσης ενός ενημερωτικού εντύπου που θα είχε ως στόχο εκτός από την ενημέρωση των

ποιους στόχους είχε βάλει, ποιοι ήταν οι πρωτεργάτες της έκ-

μάθουν οι νεότεροι.

Στην 1^η σελίδα βλέπουμε τα

συναδέλφων, την καθιέρωση του ως βήμα ανταλλαγής από-

ψεων σε θέματα επιστημονικά, επαγγελματικά και λειτουργίας της δικαιοσύνης καθώς και γενικότερα κοινωνικά. Δημοσιεύεται φωτογραφία του προέδρου του Δ.Σ.Π. Β. Βενέτη με συμβούλους του νεοεκλεγμένου Δ.Σ. και άλλους δικηγόρους. Ένα δίστηλο με τίτλο «**όχι του Δ.Σ.Π. στις γραφειοκρατικές διαδικασίες και στην τλαιπωρία για τη φορολογία των δικηγόρων**» (θέμα που συνεχίζεται στην 5η σελίδα). Ένα μονόστηλο με τίτλο «**Ευαισθησία του Δικηγορικού Συλλόγου για τη ρύπανση της θάλασσας**» (συνεχίζεται στην 5η σελίδα) στο οποίο αναφέρεται ότι το Δ.Σ. συζήτησε τις δυνατότητες μιας παρέμβασης στις επικείμενες δίκες των κατηγορουμένων πλοιάρχων. Στην ίδια σελίδα με τίτλο «**Επίκαιρα θέματα**» θίγεται το ζήτημα των κέντρων Νομικών Σπουδών.

Γυρίζουμε σελίδα. Στην 2η σελίδα δημοσιεύονται «**Νέα από τις δραστηριότητες και τη λειτουργία του Συλλόγου μας και του Δ.Σ.**» (εντυπωσιακή η σύσταση 16! επιτροπών), εκδηλώσεις του Συλλόγου μεταξύ των οποίων η λογοτεχνική βραδιά την 11/5/90 που οργάνωσε ο Σύλλογος Νέων Δικηγόρων για τον δικηγόρο - λογοτέχνη Φάνη Μούλιο.

Στην 3η σελίδα υπάρχει ρεπορτάζ από τη συνεδρίαση της 12ης Μαΐου (1990) της ολομέλειας των προέδρων των δικηγορικών Συλλόγων του κράτους και Δήλωση του Δ.Σ.Π. προς το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τα τεκμήρια βιωσιμότητας των δικηγόρων. Επίσης άρθρο με τίτλο «**Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΟΚ) και οι Έλληνες Δικηγόροι**».

Στην 4η σελίδα δημοσιεύεται ρεπορτάζ με τίτλο «**Ο Δ.Σ.Π. στο δημοτικό ραδιόφωνο (κανάλι) του Πειραιά**». Παραπλεύρως ένα τρίστηλο «**Δ.Σ.Π. και αθλητισμός**», όπου αναφέρεται η κατάκτηση του πανελληνίου πρωταθλήματος δικηγορικών συλλόγων από την ποδοσφαιρική ομάδα του Συλλόγου μας. Μέσα σε πλαίσιο, σχόλιο με τίτλο «**Υποθέσεις του Εφετείου Πειραιά**» και άρθρο του αείμνηστου Ευστάθιου Λιβιεράτου (το μόνο ενυπόγραφο δημοσίευμα του φύλλου) με τίτλο «**Ο θεσμός των ενόρκων**».

Η 5η σελίδα περιλαμβάνει ρεπορτάζ από τη Γενική Συνέλευση του Οικοδομικού Συνεταιρισμού μας (και τις συνέχειες δημοσιευμάτων από τις άλλες σελίδες).

Και φτάνουμε στην 6η και τελευταία σελίδα, με τη συνέχεια του λόγου του προέδρου

του Δ.Σ.Π. κ. Β. Βενέτη, **διάφορες ειδήσεις, «μια παράδοξη δικαστική απόφαση**» με την οποία επιβλήθηκε χρηματική ποινή σε δικηγόρο επειδή το Δικαστήριο (Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς) έκρινε προφανώς αβάσιμη την άσκηση αγωγής(άρθ. 205 ΚπολΔικ) και τέλος ένα ψήφισμα του Δ.Σ.Π. **για την έκρυθμη κατάσταση στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας.**

Αυτό ήταν σε μικρή, κατά το δυνατόν, περίληψη το περιεχόμενο του υπαριθμ. 1 φύλλου της Δ.Ε. Πέρασαν τα χρόνια, σήμερα το βρέφος είναι μια όμορφη και καλοβαλμένη δεσποινίδα που περπατάει στα 15 (μόλις πριν λίγες μέρες της κάναμε γενέθλια).

Όχι βέβαια και τόσο μελαχρουνή, όπως όταν γεννήθηκε (γιατί στο μεταξύ απέκτησε και άλλα χρώματα), χαρούμενη κι ευτυχισμένη, να σκορπίζει τη λάμψη της και έξω από τα όρια του Πειραιά. Και αισιόδοξη όσο ποτέ για το μέλλον της. Γιατί όχι άλλωστε, αφού νοιάζονται γι' αυτήν ένα ολόκληρο επιτελείο από ανθρώπους που την αγαπούν και φροντίζουν να μη της λείπει τίποτα! Είναι η αγαπημένη μας μονάκριβη και όλοι αισθανόμαστε τόσο υπερήφανοι γι' αυτήν....**Να τα εκατοστήσει!**

Μια άποψη για το συντρέχον ππαιίσμα

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 83/Μάρτιος-Απρίλιος 2006)

Του Γεράσιμου Γεωργιάτου

Επίτιμου Αντ/δρου Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς

Η διάταξη του άρθρου 300 του Αστικού Κώδικα για τη ζημία «εξ' οικείου ππαιίσματος» και την αποζημίωση εκείνου που έπαθε και ζημιώθηκε είναι μια διάταξη ρυθμιστική δικαίου, περιέχεται δε στο Κεφάλαιο των ενοχών του Αστικού Κώδικα.

Η διάταξη αυτή που παρέχει στο Δικαστήριο την εξουσία να καθορίσει με ελεύθερη εκτίμηση το ποσοστό της συμμετοχής στην υπαιτιότητα, για την πρόκληση της ζημίας, του παθόντος ζημιουμένου και του υπαιτίου, αποτελεί επιβίωση και αναμόρφωση αρχής του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου.

Το Βυζαντινορωμαϊκό δικαιο περιείχε αρνητική ρύθμιση της ενοχής προς αποζημίωση «ο εξ' οικείου αμαρτήματος ζημιούμενος ου δοκει ζημιούσθαι» (Π. 50,17,203-Βας. 2,3,203). Η ενοχή αυτή προς αποζημίωση έγινε δεκτή στον ισχύοντα Αστικό Κώδικα, μετά μελέτη ξένων Νομοθεσιών (Γερμανικός ΑΚ και Ελβετικός Κώδικας Ενοχών) για να αρθεί η ακαμψία του ως άνω κανόνας του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου και προσδοθεί λογικότερη αντίληψη της ευθύνης του παθόντος που έγινε υπαίτιος στη γένεση ή την επέκταση της ζημίας του από δικό του ππαιίσμα (θετική πράξη ή παράλειψη)¹.

Κατά την παγιωμένη αντίληψη και θέση της θεωρίας και της Δικαστηριακής πράξης η έννοια του «συντρέχοντος ππαιίσματος» δεν είναι αυτο-

τελής και ασύνδετη προς την έννοια και την έννομη σχέση της υπαιτίας και παράνομης θετικής ενέργειας ως γενεσιουργού ενοχής προς αποζημίωση².

Δια να ενεργοποιηθεί η έννοια του συντρέχοντος ππαιίσματος κατά νομική συνδρομή είναι αναγκαία η ύπαρξη γένεση και λειτουργία του ππαιίσματος του υπαιτίου της ζημίας του ζημιωθέντος. Η παράνομη και υπαίτια πράξη του υπαιτίου της ζημίας είναι η πρωτογενής αιτία ενοχής προς αποζημίωση. Το συντρέχον ππαιίσμα είναι παράγωγο, επακόλουθο σύνδρομο αίτιο. Κατά τη λογική κατάταξη των όρων και εννοιών που συνθέτουν την εξεταζόμενη έννομη σχέση η έννοια του συντρέχοντος ππαιίσματος είναι υπάλληλος προς τη βασική ζημιόγono ενέργεια του υπαιτίου της ζημίας³.

Λειτουργεί επομένως κατά νομική αντίληψη αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των πράξεων του υπαιτίου της ζημίας και του ζημιουμένου εκ του συντρέχοντος ππαιίσματος είτε υπό την έννοια της συμμετοχής στη γένεση είτε στην επαύξηση της ζημίας του. Κατά τη γνώμη μου στην αιτιώδη αυτή σχέση της υπαιτίας συμπεριφοράς των ενεχομένων δια την επιμέτρηση της αποζημίωσης κρίσιμο στοιχείο, αποτελεί ο συσχετισμός των πράξεων του ζημιώσαντος και του κατά συνδρομήν ζημιουμένου σε συνάρτηση με την

ενεργό συμμετοχή εκάστου των υπαιτίων στην παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων και τη γένεση ενοχής προς αποζημίωση, τη μείωση ή και την απόσβεσή της.

Και ακριβώς εις τούτο κατευθύνεται η άποψή μου. Είναι νοητή και νομικώς αιτιολογημένη η ενέργεια και παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων, ενοχής δηλαδή, προς ελάττωση ή αποκλεισμό της αποζημίωσης του παθόντος προ της με οποιονδήποτε τρόπο ενεργοποίησης της ζημιωτικής πρακτικής του υπαιτίου της ζημίας και της γένεσης ενοχής προς αποζημίωση; Και σαφέστερα η εξεταζόμενη ενοχή γεννάται και λειτουργεί ανεξάρτητα από το χρόνο της ζημιωτικής συμπεριφοράς των υπαιτίων και ενόχων προς αποζημίωση ή και επιμερισμό αυτής;

Κατά την προηγούμενη συλλογιστική τα ππαιίσματα των ενεχομένων κατά τον λόγο της συμμετοχής στη ζημιωτική αυτή σχέση δεν ενεργοποιούνται και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα αυτοτελώς. Δεν έχουν αυθύπαρκτη και αυτοτελή δικαιοκή δράση⁴. Στην έκθεση των σκέψεων αυτών υποκινήθηκα από το «σκεπτικό» και τις αποδοχές της υπ' αριθ. 623/2005 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Κεφαλληνίας.

Το Δικαστήριο εκλήθη να δικάσει επί αγωγής οδηγού μοτοσυκλέτας κατά του προστιθέντος στην οδήγηση αυτοκινήτου «ταξί δημόσιας χρή-

σεως» του κυρίου του αυτοκινήτου και της ασφαλιστικής εταιρείας, που είχε συμβατικά αποδεχθεί την έναντι τρίτων αστική ευθύνη για ζημίες από την οδήγηση του αυτοκινήτου (ταξί).

Η απόφαση του Μον. Πρωτοδικείου Κεφαλληνίας αποδέχεται σαφώς και αδιαστάκτως ότι «ο εναγόμενος οδηγός του ΔΧΗ ταξί -αυτοκινήτου είχε σταθμεύσει παραπλεύρως του δεξιού πεζοδρομίου στο αντίθετο ρεύμα πορείας της ίδιας επαρχιακής οδού» «από αμέλειά του χωρίς να ελέγξει το αντίθετο ρεύμα πορείας στο οποίο εκινείτο κανονικά ο ενάγων δεν παρεχώρησε προτεραιότητα εις αυτόν αν και στο σημείο αυτό της σύγκρουσης η ορατότητα είναι απεριόριστη» «δεδομένου ότι ξεκινούσε από θέση στάθμευσης δεν αντιλήφθηκε τον κανονικά κινούμενο στο ρεύμα πορείας του οδηγού της μοτοσυκλέτας» ενώ έπρεπε να ελέγξει ενδελεχώς το ρεύμα πορείας που προετίθετο να διασχίσει κάθεται».

Κατά την προβαλλόμενη προς εξέταση άποψή μου υπό τις ως άνω αποδοχές του Μον. Πρωτοδικείου Κεφαλληνίας δεν είναι νοητή, ούτε εφικτή η παραδοχή της έννοιας – ενοχής του «συντρέχοντος παιίσματος» εφόσον κατά τις παραδοχές αυτές η υπαίτια και ζημιογόνος πράξη του πρώτου εναγομένου (οδηγού ταξί) δεν είχε εγκαίρως διαδηλωθεί και δεν είχε αρχή εκτέλεσης όταν ο ενάγων οδηγών τη μοτοσυκλέτα στο σωστό ρεύμα πορείας (τροχαίας κίνησης) και έχων προτεραιότητα ως αποδέχεται η σχολιαζόμενη απόφαση, αντιμετώπισε την αιφνιδιαστική εκκίνηση και στροφή του οδηγούμενου από τον πρώτο εναγόμενο αυτοκινήτου «ταξί» που ως δέχεται η από-

φαση αυτή «απέκλισε οποιονδήποτε αποφευκτικό ελιγμό του παθόντος ενάγοντα» διότι απέκλεισε-αιφνιδίως-το συνολικό πλάτος του οδοστρώματος του ρεύματος πορείας του ενάγοντα (οδηγού της μοτοσυκλέτας). Ενώ όμως κατά λογική διάταξη των σκέψεων και αποδοχών του το Δικαστήριο καταλογίζει ακέραια το ππαισμα δια τη σωματική βλάβη και τη ζημία του οδηγού της μοτοσυκλέτας (ενάγοντα) στον οδηγό του ταξί-αυτοκινήτου (εναγόμενο) διακατεχόμενο από το σύνδρομο της «επαρχιακής» δικαιοσύνης προσφεύγει στο σχήμα της τεχνικής επιμέτρησης του «ππαιίσματος» ως γενεσιουργού ενοχής προς αποζημίωση και καταλογίζει υπαιτιότητα αναγόμενη στη μη αποφυγή της σύγκρουσης από την οποία προξενήθηκε η σωματική βλάβη και ζημία στον οδηγό της μοτοσυκλέτας κατά ποσοστό 20% διότι ως σκέπτεται «δεν κατόρθωσε να τροχοπεδήσει το όχημά του λόγω της ανερχόμενης σε 60χλμ περίπου ταχύτητας του παρά την ύπαρξη ρυθμιστικής πινακίδας Ρ32 στην πορεία του που ρυθμίζει μέγιστη ταχύτητα στην περιοχή εκείνη στα 40χλμ».

Ο καταλογισμός αυτός υπαιτιότητας στον παθόντα στηρίζεται σε πραγματικό αλλά αυτοτελές και ασυνάρτητο προς το πλέγμα του ππαιίσματος ως γενεσιουργού ενοχής προς αποζημίωση. Δεν ευρίσκεται σε αιτιώδη σύνδεσμο προς τα γενόμενα αποδεκτά πραγματικά περιστατικά και τις αποδοχές του Δικαστηρίου που θεμελιώνουν το ππαισμα δια την γενόμενη σύγκρουση και παράγουν την ενοχή προς αποζημίωση. Εξεταζόμενη δε η παράβαση αυτή υπό το πνεύμα των αποδοχών της απόφασης θα μπορούσε να κριθεί κατά λογική εκτίμηση, ως απο-

φευκτικό γεγονός της ύστερης και επιγενόμενης ζημιογόνου πράξης του μόνου ππαισματικά υπαίτιου δια τη ζημία του παθόντος και με απλούστερη σκέψη αν ο ενάγων οδηγός της μοτοσυκλέτας έτρεχε με μεγαλύτερη ταχύτητα θα είχε αποφύγει κάθε συνάντηση με το αυτοκίνητο που έθεσε αιφνίδια σε κίνηση ενώ βρισκόταν σε θέση στάθμευσης και αναμονής επιβάτη στο αριστερό (αντίθετο προς την κίνηση της μοτοσυκλέτας) ρεύμα τροχαίας κίνησης ο εναγόμενος και αποκλειστικός υπό πάσαν έννοιαν και εκ των πραγμάτων υπαίτιος της ενοχής προς αποζημίωση.

Η απόφαση αυτή του Μον. Πρωτοδικείου Κεφαλληνίας δεν ενέχει, κατά τη γνώμη μου, μόνον εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών υπό τα οποία, ως δέχεται στο σκεπτικό της, επήλθε η σύγκρουση των τροχοφόρων, αλλά συνιστά και παραβίαση του ουσιαστικού κανόνα δικαίου του άρθρου 300 του Αστικού Κώδικα υπό την έννοια ότι το Δικαστήριο που την εξέδωσε δεν έχει αντιληφθεί τη δομή και τη λειτουργία του ουσιαστικού αυτού κανόνα του ενοχικού δικαίου.

Σημείωση του Επιμελητή:

Το άρθρο αυτό είναι το τελευταίο του αείμνηστου Γερ. Γεωργάτου.

Υποσημειώσεις

1. Λιντζερόπουλος Ερμ. ΑΚ, άρθρο 300 σελ. 149.
2. Παν. Ι. Ζέπος, Ενοχ. Δικ. Γενικόν, αελ. 273, Κων. Τριαντάφυλλος Ενοχ. Δίκαιο ΙΙΙ.
3. Π. Ζέπος, στο ίδιο Κεφάλαιο, σελ. 273.
4. Γ. Μπαλής, Ενοχ. Δίκαιο.30 αρ. 1-26, 114-115.
5. Α. Λιτζερόπουλος, Ερμ. ΑΚ, άρθρο 300 αρ. 11.

Θέμα Τιμής

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 22/ Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1995)

Της Άννας Αλεξανδροπούλου - Αλευρομύτη
Δικηγόρου, Συμβούλου Δ.Σ.Π.

Νοέμβρης 1995, Κορυδαλλός, ώρα μηδέν! Εξέγερση! Οι φυλακές κι οχτώ όμηροι στα χέρια των κρατουμένων. Δεκάδες τραυματίες. Τρεις νεκροί από υπερβολική κατανάλωση χαπιών κι ένας τέταρτος άγρια σκοτωμένος. Φωτιές, καταστροφές. Το σωφρονιστικό μας σύστημα στο απόσπασμα, οικτρά αποτυχημένο. Τι πετύχαμε άραγε στις φυλακές Κορυδαλλού; Την τιμωρία; Το σωφρονισμό; Την μετάλλαξη ανθρώπων σε θηρία;

Απορημένοι, ανυποψίαστοι, εμείς της από δω πλευράς «οι καλοί» συγκλονιζόμαστε, θυμόναμε, τρέμουμε. Τι είναι τούτοι 01 μανιακοί που φωνάζουν; Δίκαια τους τιμωρήσαμε. Εκείνοι έφταιγαν. Άλλωστε είναι και για το καλό τους. Σωφρονιστικός Κώδικας. Άρθρο 1 παρ. 1. «Η εκτέλεση των ποινών αποβλέπει στην αγωγή των κρατουμένων και στην κοινωνική τους επανένταξη».

Σας επανεντάσσουμε Κύριοι ! Τι κι αν σας σωριάσαμε σ' ανθρωποαποθήκες. 480 κελλιά. Για ένα άτομο το καθένα. Χωρέσαμε 1400 ανθρώπους. Ο ένας πάνω στον άλλο. Χωρίς εξατομίκευση σωφρονιστικής μεταχείρισης, χωρίς έστω κι ένα λεπτό ιδιωτικής ζωής, με το μάτι ν' αγριεύει και τη ψυχή να γεμίζει μίσος.

Ησυχάστε Κύριοι. Σας επανεντάσσουμε!

Κλείσαμε θηρία εκεί. Έτσι μας

ήλθαν, είν' ο αντίλογος. Ίσως κάποια λίγα. Κλείσαμε, όμως, στο ίδιο απάνθρωπο κλουβί, χωρίς διάκριση, και πρόβατα.

Κλείσαμε μικροαπατεώνες, μικροκλοπετρόνια, άρρωστους τοξικομανείς, ανθρώπους που από τυχαίο γεγονός αδίκησαν για πρώτη φορά, κι άπορους, που απλά δεν έχουν να πληρώσουν τις πανάκριβες ποινές τους.

Μετατρέψαμε κι αυτούς σε θηρία. Απελπισμένα άγρια παμπόνηρα. Που μηχανεύονται χίλιους τρόπους για να επιβιώσουν εκεί μέσα.

Τους διακηρύξαμε με τους Νόμους μας, ότι θα τους βοηθήσουμε, μα δεν κρατήσαμε τις υποσχέσεις μας. Κι αυτοί μας μίσησαν. Τ' ακούσματα για κυκλώματα, αληθινά ή ψεύτικα δεν έχει σημασία, παντού, στους Δικηγόρους, στους Δικαστές, στην Αστυνομία, στους Σωφρονιστικούς, στη Δημόσια Διοίκηση, μας δείχνουν πιο ένοχους από κείνους Γκρεμίστηκε η αυθεντία μας. Μας αμφισβητούν. Μας υποψιάζουνται. Καμμιά εμπιστοσύνη. Μεμονωμένες μονάχα οι φιλίες μας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΜΟΥΤΗΣ. Η φρίκη στο θάνατο. Τον φυλακίσαμε. Δεν τον προστατέψαμε. Δεν του αφήσαμε χώρο να τρέξει, να φύγει, να σωθεί. Νάταν μόνον γι' αυτόν οι ενοχές μας.

ΦΩΤΙΟΣ ΚΑΡΝΑΒΟΣ. Τροχίαία παράβαση, αρμοδιότητας Μονομε-

λούς. Φυλάκιση 10 ημερών. Δεν έχει χρήματα να πληρώσει για την ποινή του, ετών περίπου 50. Μόνος, χωρισμένος και με ψυχολογικά προβλήματα. Με εισαγγελική παραγγελία μεταγεται στο Ψυχιατρικό Κρατουμένων να εκτίσει την ποινή του. Στον ίδιο χώρο με τους «σχεδόν επικίνδυνους». Χτυπιέται άγρια «δι' ασήμαντον αφορμήν» από δύο συγκρατουμένους ψυχικά άρρωστους. Αποτέλεσμα. Ρήξη της σπλήνας. Συντριπτικά κατάγματα. Έξη μήνες στο Νοσοκομείο, σπληνεκτομή και τώρα ημιπαράλυτος ανίκανος να αυτοεξυπηρετηθεί. Καυμένη κυρ Φώτη. Ηρέμησε Διατάχθηκε ΕΔΕ η ευθύνη όλων μας θα πέσει ίσως στο κεφάλι κάποιου φύλακα, που γύρευε πόσους ακόμη είχε να προσέχει.

Ο σκοπός της κράτησης υπαγορεύει τη στέρηση μόνον του δικαιώματος της προσωπικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 3 του Συντάγματος και όσων άλλων αφαιρέθηκαν με την καταδίκη.

Δεν στοχεύει στην εξαθλίωση, στον εξανδραποδισμό, στον πνευματικό ευνουχισμό, στην εκμετάλλευση, στον τρόμο. Είναι χαρακτηριστικές οι φράσεις των ίδιων κρατουμένων. Τις μεταφέρω ακριβώς όπως δόθηκαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης..... Να σας μιλήσουμε, αν και ξέρουμε πως είναι εξαιρετικά δύσκολο για σας τους «κανονικούς»

να κατανοηθεί αυτό το καθεστώς της αθλιότητας που βιώνουμε...

Η φυλακή δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο σκουπιδοτενεκές των ανθρωπίνων υπάρξεων. Δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να μας συντρίβει σε απομεινάρια και ναυάγια. Μας εξοντώνετε! Καταλάβετε το! Ξεπληρώνουμε μέρα – μέρα με τη ζωή μας την ασχήμια που ποτέ δεν θέλετε να κοιτάξετε κατάματα!

Έγκλειστοι των φυλακών

Κορδαλλού

Αυτοί οι άνθρωποι, που τους εξαπατήσαμε όταν τους υποσχεθήκαμε ότι θα τους βοηθήσουμε στη φυλακή θα 'ρθει η ώρα που θα βγουν, κι οι περισσότεροι θα υποτροπιάσουν, πιο άγρια από πριν, πιο οργανωμένα, αφού εκεί που τους στείλαμε τους εκπαιδεύσαμε, θα χτυπήσουν και πάλι την πόρτα μας, το φίλο μας.

Κι εμείς τι θα κάνουμε θα γεμίσουμε τους δρόμους αστυνομικούς θα βάλουμε διπλές σιδεριές στα παράθυρα; Θα κλειστούμε στα σπίτια μας έντρομοι σαν ποντίκια; Θα προσπαθούμε με προσευχές και ξόρκια να εξυμενίσουμε την τύχη μας; Ε, και; Κάποια στιγμή μπορεί να μας πετύχουν.

Αν δεν μας περισσεύει ανθρωπιά, ας μας περισσέψει ευφυία. Για τη δική μας προστασία. Για να μην εκτρέφουμε λύκους στη φυλακή. Κρίση δίκαιη. Καταδίκη δίκαιη. Κοινωνική μέριμνα. Ουσιαστική κρατική προσπάθεια για κοινωνική επανένταξη. Σωφρονιστικά καταστήματα που μπορούν και να φυλάξουν και να βοηθήσουν. Ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης. Πρόνοια μετά την απόλυση από τις φυλακές των κρατουμένων. Αυτή να ναι η δική μας απάντηση.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιώς σ' αυτά τα τραγικά γεγονότα ήταν εκεί. Ο Αντιπρόεδρος Γ. Αποστολίδης (ο Πρόεδρος Β. Βένετης απουσίαζε στο εξωτερικό) συμμετείχε στη διαδικασία παράδοσης των φυλακών, ως εκπρόσωπος φορέα εγγύησης. Είχε προηγηθεί την προηγούμενη επίσκεψη του Αντιπροέδρου με τους Συμβούλους Ε. Κοτσώνη, Ι. Γιατράκο, Π. Ηλιάδη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας δεν αδράνησε. Στην πρώτη του συνεδρίαση μετά τα γεγονότα, όρισε δύο Συμβούλους εισηγητές, τον Π. Ηλιάδη και εμένα, να μελετήσουμε τα προβλήματα να εισηγηθούμε προτάσεις. Μέσα σε 15 ημέρες ήλθαμε σ' επαφή με πολλούς αρμόδιους κι υπεύθυνους. Διαπιστώσαμε ότι δεν λείπει η γνώση του προβλήματος.

-Υπάρχει ήδη, από το καλοκαίρι του 1994, εμπεριστατωμένη έκθεση Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής «για την κατάσταση στις Ελληνικές φυλακές και τις δυνατότητες βελτίωσης του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας» η οποία ουδέποτε αξιοποιήθηκε.

-Υπάρχει αγωνιώδης αναφορά του Εισαγγελέα Εφετών Αλ. Μεταξά, προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και τον Υπουργό Δικαιοσύνης, από το Δεκέμβριο 1994.

-Υπάρχει σχέδιο νόμου το 1991 για την αναθεώρηση του Ν. 1851/1989 (Σωφρονιστικού Κώδικα) που καταρτίστηκε από επιτροπή υπό την Προεδρία του καθηγητή Πανεπιστημίου Στ. Αλεξιάδη και τη συμμετοχή των καθηγητών Πανεπιστημίου Γ. Πανούση, Ν. Κουράκη και αρμοδίων του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ήταν αποτέλεσμα της

συνειδητοποίησης της ανάγκης για μια σωστή σωφρονιστική πολιτική. Καταρτίστηκε αμέσως μετά την εξέγερση του 1990. Το σχέδιο έχει μείνει στα συρτάρια.

-Υπάρχει ο ισχύων Σωφρονιστικός Κώδικας, του οποίου έχουν ανασταλεί όλες οι διατάξεις που αναφέρονται σε διαφορετικό τρόπο έκτισης της ποινής, όπως ο θεσμός της ημιελεύθερης διαβίωσης όταν η απαξία της πράξης κι η προσωπικότητα του κατηγορουμένου το επιτρέπουν.

-Υπάρχει το άρθρο 100 Α του Π.Κ. «αναστολή υπό επιτήρηση» που ουδέποτε ενεργοποιήθηκε.

-Σε λίγες μέρες θα υπάρχει και η δική μας άποψη. Η δική μας εισηγήση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ούτε σοφώτερη, ούτε καλλίτερη, αλλά με τη σαφή συνειδητοποίηση ότι για «κάποια» λύση απαιτείται πραγματική βούληση, συντονισμός για ουσιαστικές αλλαγές, φαντασία, δουλειά, κέφι και ανθρωπισμός. Από κει κι ύστερα οι πρωτοβουλίες ανήκουν στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας.

Θεωρώ όμως ότι είναι θέμα τιμής όλων μας, ν' αποδείξουμε τώρα ότι Δικηγόρος δεν σημαίνει συντεχνία, φοροφυγάς, απλός επαγγελματίας, σημαίνει κυρίως άτομο ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σ' αρχές και αξίες, μπροστάρης σε αλλαγές και οράματα.

Είναι θέμα τιμής να διασφαλίσουμε την εφαρμογή των αρχών του Δικαίου.

Είναι θέμα τιμής να γίνουμε μοχλός πίεσης που θ' απαιτήσει και θα πετύχει την εφαρμογή σύγχρονης, ανθρώπινης, αποτελεσματικής σωφρονιστικής πολιτικής.

Ο Χριστιανικός Λόγος στο Σύγχρονο Δίκαιο

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 22/ Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1995)

Του **Μόσχου Κεφάλα**
Δικηγόρου Πειραιώς

1.- Όταν πριν από 2.000 χρόνια άνοιγε τα ανθρώπινα μάτια του το θείο-βρέφος της Βηθλεέμ, κανείς δεν μπορούσε να υποψιαστεί τι επαναστατικές τομές θα επέφεραν, αλυσιδωτά, οι ιδέες και η παρουσία του στη ζωή αυτού του κόσμου. Και μόνο η ταπεινή είσοδος του στην ανθρώπινη ιστορία, ήταν αρκετή για να χωρίσει την ιστορία αυτή στα δύο. Ωστόσο, η ανθρώπινη κοινωνία δεν ήταν έτοιμη να υποδεχθεί και δεν υποδέχθηκε εύκολα αυτές τις τομές. Αντίθετα, η υποδοχή που επεφύλαξε στον επαναστάτη και τις τομές του από την πρώτη κιόλας στιγμή ήταν καθαρά εχθρική. Και θα χρειασθούν ποταμοί αίματος καθώς και «νέφος μαρτύρων» μέχρι να εξαναγκαστεί το εκάστοτε «κατεστημένο» της ανθρωπότητας να υιοθετήσει αυτές τις τομές που εξανθρωπίζουν τον άνθρωπο, αφού τον καθιστούν πραγματικό παιδί του Θεού και μέτοχο της Βασιλείας του.

2.- Σήμερα, οι βασικότερες διατάξεις του σύγχρονου δικαίου είτε ταυτίζονται με το χριστιανικό λόγο, είτε δεν έρχονται σε αντίθεση με το λόγο αυτό. Ας ρίξουμε όμως μια ματιά στις παράλληλες μαρτυρίες τους.

3.- Σύμφωνα με το χριστιανικό λόγο το ύψιστο προστατευόμενο αγαθό είναι και παραμένει ο άνθρωπος. Ο Λόγος λέει: «Δεν έγινε ο άνθρωπος για το Σάββατο, αλλά το Σάββατο για τον άνθρωπο.» (Μάρκ. Β-27). Αυτό σημαίνει ότι η τάξη και οι θεσμοί έγιναν για να υπηρετούν τον άνθρωπο και όχι για να υπηρετεί ο άνθρωπος την τάξη και τους θεσμούς. Τούτο γιατί ο άνθρωπος είναι το «παιδί του Θεού» (Ματθ. Ε-48 και Α'. Ιωάν. Γ-Ι), δηλ. η ελεύθερη και η

υπεύθυνη προσωπικότητα που είναι μοναδική και ανεπανάληπτη και της οποίας η ψυχή έχει απροσμέτρητη αξία.

Κατά τον θείο λόγο λοιπόν: «Τί γάρ ωφελήσει άνθρωπος εάν τόν κόσμον όλος κερδίσει την. δέ ψυχήν αυτού ζημιωθεί; ή τί δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα τής ψυχής αυτού;» (Ματθ. ΙΣΤ-26).

Το σύγχρονο δίκαιο υπερθεματίζει: «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελεί την πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας» (άρθρο 2 του Συντάγματος).

Σ' αυτή την αξία λοιπόν που λέγεται άνθρωπος (είτε ημεδαπός είναι είτε αλλοδαπός), το σύγχρονο δίκαιο αναγνωρίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις (άρθρα 4 και 34 Α.Κ.), προστατεύει την προσωπικότητα του (57 Α.Κ.), το όνομα του (58 Α.Κ.), τα προϊόντα της διάνοιας του (60 Α.Κ.), ικανοποιεί την τυχόν ηθική βλάβη του (59 Α.Κ.), προστατεύει ποινικά τη ζωή του (299-306 Π.Κ.), καθώς και την σωματική του ακεραιότητα (308-311 Π.Κ.), την προσωπική (322-330 Π.Κ.), την γενετήσια (336-333 Π.Κ.) καθώς και την θρησκευτική ελευθερία του (άρθρο 5 παρ. 2 και 13 παρ.1 του Συντάγματος), την οικογένεια τον (354-360 Π.Κ.), την τιμή του (361-369 Π.Κ.), την περιουσία του (385-406 Π.Κ.), τα πολιτικά δικαιώματα του (157-160 Π.Κ.), κ.τ.λ. κ.τ.λ.

4.- Όπως είναι γνωστό όμως στην κοινωνία δεν υπάρχει ένας μόνο άνθρωπος, αλλά ένα σύνολο ανθρώπων που κάθε ένας έχει τη δική του προσωπικότητα, τα δικά του δικαιώματα, τις δικές του υποχρεώσεις. Η αντιμετώπιση αυτών των ανθρώπων πρέ-

πει να γίνεται με ισότητα έναντι όλων. Εκ των πραγμάτων λοιπόν προβάλλει η θεμελιώδης αρχή της ισότητας που είναι ίδια και στο Θείο λόγο αλλά και στο σύγχρονο δίκαιο. Ο Θεός λέει: «Ουκ έστι Ιουδαίος, ουδέ έλλην, ουκ έστι δούλος, ουδέ ελεύθερος, ουκ έστι άρσεν και θήλυ, πάντες γαρ υμείς εις εστέ εν Χριστώ Ιησού» (Γαλ. Γ-28).

Το σύγχρονο δίκαιο ταυτίζεται απόλυτα: «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του Νόμου» (4 Παρ. Ι του Συντάγματος). «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις» (4 παρ. 2 του Συντάγματος). «Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική επικράτεια απολαμβάνουν της απόλυτης προστασίας της ζωής, τιμής και ελευθερίας, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων (5παρ. 2 του Συντάγματος). «Όλοι, οι εργαζόμενοι ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας» (22 παρ. 1 του Συντάγματος). Για τη σύναψη γάμου απαιτούνται οι ίδιες προϋποθέσεις και για τους δύο υποψήφιους συζύγους. (1350 Α.Κ.), ενώ στον γάμο και οι δύο σύζυγοι έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια δικαιώματα (1386 Α.Κ.). Στην εξ' αδιαθέτου διαδοχή δεν ισχύει ο θεσμός της αρρενογονίας που ίσχυε στο παλαιό δίκαιο. Στο σύγχρονο κληρονομικό δίκαιο ως κληρονόμοι της πρώτης σειράς καλούνται όλοι οι κατιόντες του κληρονομούμενου ανεξαρτήτως φύλλου (1813 Α.Κ.) που κληρονομούν κατ' ισομοιρίαν. Ενώπιον του Δικαστηρίου οι διάδικοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις και είναι

ίσοι ενώπιον του Δικαστηρίου (110 παρ. 1 Κ. Πολ.Δ.)- κ.τ.λ. κ.τ.λ.

5.- Η ποινική αντιμετώπιση των ανθρώπων προϋποθέτει νόμο που προβλέπει τα αδικήματα και τις ποινές. Είναι γνωστή η θεμελιώδης αρχή «NULLUM CRIMEN NULLA POENA SINE LEGE» (Ουδέν έγκλημα, ουδεμία ποινή ανευ νόμου). Ο Λόγος λοιπόν λέει: «Όπου δεν υπάρχει νόμος, ουδέ παράβασις υπάρχει» (Ρωμ. Δ-15). Γι αυτό και «Αμαρτία δεν λογίζεται όταν δεν είναι νόμος (Ρωμ. Ε-13). Αυτή η διαπίστωση καταγράφεται στο σύγχρονο δίκαιο στο άρθρο 7 παρ. 1 του Συντάγματος (έγκλημα δεν υπάρχει, ουδέ ποινή επιβάλλεται ανευ νόμου) καθώς και στο άρθρο 1 του Π.Κ. κατά το οποίο «καμιά ποινή χωρίς νόμο».

6.- Η θεμελιώδης εξ άλλου αρχή της Μετάνοιας, στην οποία καλεί όλους ο Θεός λόγος είναι γνωστή:

«Μετανοείτε» (Πράξ. Β-38). «Μετανοήσατε σύν και επιστρέψατε εις το εξαλειφθήναι υμών τας αμαρτίας». (Πράξ. Γ-19). «Ο γαρ υιός του ανθρώπου ουκ ήθε ψυχάς ανθρώπων απωλέσαι, αλλά σώσαι» (Λουκ. Θ.-56). Γι αυτό ο Κύριος: "Μακροθυμεί εις ημάς μη βουλόμενος τινάς απωλέσαι, αλλά πάντας εις Μετάνοιαν χωρήσαι» (Β! Πετρ. Γ-9,10). Γιατί η ποινή δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσο προς βελτίωση:

Στο σύγχρονο δίκαιο η Μετάνοια λαμβάνεται σοβαρά υπόψει (π.χ. άρθρο 84 παρ. δ, όπου η μετάνοια θεωρείται μία από τις ελαφρυντικές περιστάσεις και ανάλογα με τις περιστάσεις και τις περιπτώσεις το Δικαστήριο ή τιμωρεί με ποινή ελαττωμένη (83 Π.Κ.), ή εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις κρίνει την πράξη ατιμώρητη (π.χ. 44 παρ. 2 Π.Κ.). Επίσης βλ. και τις περιπτώσεις των άρθρων 137, 138, 212, 219, 227 παρ. 2 και 267 Π.Κ., όπου ο υπαίτιος απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν με την ελεύθερη θέληση του αποτρέψει τον κίνδυνο ή με την γρήγορη αναγγελία του προς τις αρχές δώσει αφορμή για την αποτροπή του (289. ΠΚ). Με την ίδια αιτιολογία περίπου εφαρμόζεται η έμπρακτη μετάνοια και στις περιπτώσεις της μονομαχίας (316 παρ. 2 Π.Κ.), στην απόδοση ιδιοποιουμένου πράγματος (379 Π.Κ.), στην φθορά ξένης ιδιοκτησίας (381 Π.Κ.), στις διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς (382 Π.Κ.), σε συνδυασμό με το άρθρο 384 Π.Κ., στις περιπτώσεις απάτης (386 Π.Κ.), απάτης ευτελούς αξίας (387 Π.Κ.), απατηλής πρόκλησης βλάβης (389 Π.Κ.) απιστίας (390 Π.Κ.), δόλιας αποδοχής παροχών (392 Π.Κ.), αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος (394-395 Π.Κ.), καταδολίευσης δανειστών (397-402 Π.Κ.), τοκογλυφίας (404 παρ. 6Π.Κ.), αισχροκερδίας (405 παρ. 2 Π.Κ. στην αναστολή υπό όρον (100 παρ. Ι Π.Κ.), όπου για τη χορήγηση αναστολής, μεταξύ των άλλων το δικαστήριο λαμβάνει υπόψει και τη διαγωγή του υπαιτίου μετά τη πράξη και ιδίως τη μετάνοια που επέδειξε και τη προθυμία του να επανορθώσει τις συνέπειες της πράξης του κ.λ.π.

7. Ταύτιση θείου λόγου και συγχρόνου δικαίου διαπιστώνουμε ακόμα στις εξής περιπτώσεις: α) Στην απαγόρευση της αυτοδικίας. Λέει ο Θεός λόγος: "Μη εαυτούς εκδικούντες, αγαπητοί, αλλά δότε τόπον τη οργή· γέγραπται γαρ, εμοί εκδίκησις, εγώ ανταποδώσω, λέγει Κύριος" (Ρωμ. Ιβ-19). Μηδενί κακόν αντί κακού αποδιδόναι" (Ρωμ. Ιβ-17). "Μη αποδιδόναι κακόν αντί κακού ή λοιδορίαν αντί λοιδορίας (Α΄ Πετρ. 9).

Στο σύγχρονο δίκαιο η αυτοδικία διατυπώνεται στα άρθρα 282 ΑΚ και 331 Π.Κ. (παράλληλα με την απαγόρευση της παράνομης βίας - 330 Π.Κ.), όπου η μη θεμητή αυτοδικία απαγορεύεται. β) Στην περίπτωση του άρθρου 307 Π.Κ. (Παράλειψη από λυτρώσεως από κινδύνου ζωής) που θεσπίζεται κανόνας ανάλογος με τον κανόνα του Θεού λόγου: Όποιος γνωρίζει το καλό και δεν το πράττει αμαρτάνει" (Ιακ. Δ-17). γ) Στην Κοινωνημοσύνη: Όπου ο λόγος λέει: "Ουδέ εις τι των υπάρχόντων αυτώ έλεγε ίδιον είναι, αλλ' ην αυτοίς άπαντα κοινά" (Πράξ. Δ-32). Το σύγχρονο δίκαιο με το άρθρο 1403 επ. Α.Κ. επιτρέπει στους συζύγους να επιλέξουν την κοινωνημοσύνη. δ) Στην περίπτωση όπου ο υγιής, ο οικονομικά ισχυρός κλπ. αναλαμβάνει την υποχρέωση να διαθρέψει ή να φροντίζει τους ασθενείς, τους οικονομικά αδύνατους, αυτούς που δεν μπορούν να διαθρέψουν τον εαυτό τους. Ο λόγος λέει:

"Οφείλομεν δε υμείς οι δυνατοί τα ασθενήματα των αδυνάτων βαστάζειν..." (Ρωμ. ΙΕ-Ι).

Το σύγχρονο δίκαιο στα άρθρα 1504 και 1485 Α.Κ. επιβάλει διατροφή υπέρ εκείνων που αδυνατούν να διαθρέψουν τον εαυτό τους επειδή είναι ανήλικοι ή υπέργηροι ασθενείς, ανάπηροι κλπ.

Επίσης επιτρέπει την αναδοχή χρέους (471 επ. Α.Κ.) ή την Διοίκηση αλλότριων (730 Α.Κ.), που γίνεται προς το συμφέρον και σύμφωνα με την πραγματική ή την εικαζόμενη θέληση του κυρίου καθώς και σε περίπτωση που είναι ανάγκη να αποτραπεί κίνδυνος ο οποίος απειλεί τον κύριο (736 Α.Κ.) ε) Στην περίπτωση του μισθού του εργαζομένου όπου ο θεός λόγος λέει: "Έκαστος δε τον ίδιον μισθόν λήψεται κατά τον ίδιον κόπον" (Α΄ Κορ. Γ-8), και το σύγχρονο δίκαιο επιτάσσει: "Όλοι οι εργαζόμενοι ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας (22 παρ. Ι του Συντάγματος). "Με την σύμβαση εργασίας ο εργαζόμενος έχει υποχρέωση να παρέχει για ορισμένο ή αόριστο χρόνο την εργασία του στον εργοδότη κι αυτός να καταβάλει το συμφωνημένο μισθό "(648 ΑΚ). στ) Τέλος ο λόγος λέει: Αφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημείς αφήμεν τοις οφειλέτες ημών. (Ματθ. ΣΤ-12, Ματθ. ΙΗ-24 έως 35). Το σύγχρονο δίκαιο αναγνωρίζει την άφεση χρέους (454 ΑΚ) κλπ.

Αλλά σταματάμε εδώ, γιατί ο χώρος δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε περισσότερο.

Ο Λόγος και η γραφή

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 33/ Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1997)

Του Σταύρου Λαγκαδιανού
Δικηγόρου Πειραιώς

Λογοτεχνία σημαίνει πράξη. Ο Λόγος Ισχύει στο πράττειν. Ο Λόγος της Τέχνης μηδενίζεται αν δεν αποκαλύπτει πράξεις. Η Λογοτεχνία είναι ο ενεργών λόγος, ο αποκαλυπτικός και παραπλανητικός της οιασδήποτε πραγματικότητας. Και μιλά έτσι γιατί και η εικονιζόμενη ιδανικά μυθοπλασμένη πραγματικότητα κι αυτή είναι μια απ' τις εκφάνσεις της πραγματικότητας. Κι αυτά που βλέπουμε να είναι πραγματικότητα είναι όμως κόσμια; ή είναι ένα καλοστυμένο από έξοχους θιάσους θέατρο; ή εκείνη η πραγματικότητα που οραματίζεται και εντυπώνει η έκσταση ο δημιουργός; είναι τελικά πιο πραγματικότητα απ' την πραγματικότητα; Τούτο δεν αποτελεί ούτε φυγή, ούτε στέρηση απ' τον Λογοτέχνη, αλλά μια περιέργη μίξη λογικών και αλόγων στοιχείων. Σημαίνοντας τον λόγο σαν πράξη, ανασκάπτουμε στα αρχαία χρόνια που ο θάνατος για τις λατρευτικές προγονικές τελετές μιλούσε και έπραττε και ήταν αυτό τέχνη του λέγειν με κανόνες και πράξεις προδήλως καταφανείς με τον λόγο. Ούτω πως η λογοτεχνία δεν επεξηγεί τ' αυτονόητα και επειδή δεν είναι ιστορική αναδύφιση, δεν ιστοροποιεί τη τέχνη του λόγου. Η λογοτεχνία αναπαριστά κόσμους, πλήθη αμέτρητων λέξεων ομιλούν ενσαρκωμένες, απέραντα άλλα πλήθη πράξεων εκμυστηρεύσεων, συναισθημάτων κοινωνικών κατακτήσεων, ατομικών φιλοδοξιών. Γιατί η λέξη είναι δοκάρη και άκανθος και γιατί η λέξη είναι ζωή και θάνατος. Με το σκεπτικό αυτό η τέχνη του λόγου είναι και η βαθύτερη, αλλά και η ουσιαστικότερη ερμηνεύτρια των συμπαντικών νόμων που διέπουν τον άνθρωπο, τη ζωή, το είναι και γίνεσθαι. Έτσι η Λογοτεχνία δεν είναι μια διασκεδαστική υπόθεση, φυγή, ρεμπελιά, ναρκισσιστική νεύρωση, είναι ο διαρκής, επίπονος αγώνας της ζωής όπου κι αν αυτή βρίσκεται και στο θάνατο και επέκεινα τούτου.

Και ο συγγραφέας ο τρωτός, ο

άθλιος τρομοκράτης κατακαμένων συνειδήσεων, εργάτης σφυρήλατων μετάλλων. Και για να γίνει αντιληπτότερο το γεγονός σαν τέτοιο στην Λογοτεχνική διαπλοκή, δεν εννοώ το λόγο έργο σαν θέατρο που δραματοποιείται ή σκάπτεται, η όποια πραγματικότητα μέσω των ηθοποιών. Καθόλου. Αντιτίθεται ο λογοτέχνης, κυρίαρχος μίκτης της πραγματικότητας του την οποία ζει με πάθος και βάσανα πολύ εντονότερα των άλλων μονάδων ατόμων της ζωής, ζών δηλαδή λάθρα και βιαίως αλλά και εν κρυπτώ, ως ιστοριοδίφης εμπειρικός, ανασηκώνει με τις λέξεις τη γύρω του ζώσα ύλη, όχι μόνο δηλαδή εμάς τους ανθρώπους, αλλά ό,τι περιβάλλει και περιβάλλεται· εικονοποιεί τη δράση των ατόμων του έργου του, αναπαριστά έκπαγλα τη δράση του χώρου και του χρόνου και τέλος φιλοσοφεί με χαμηλούς τόνους. Για να επιτευχθούν όλα αυτά ο Λογοτέχνης είναι και θα πρέπει να είναι άτομο στερητικό. Δηλαδή από τη στέρηση (αγάπης, προσοχής, κακουχιών, ποικίλων συμπλεγμάτων φόβων κλπ, κλπ), αυτή, προβάλλει αντισταθμιστικά στο καλλιτεχνικό έργο. Αγαπά και μετέρχεται πολλών επαγγελμάτων, ζυμώνεται με το πιο υψηλό κι ωραίο κι επίσης με το πιο χαμερπές και θλιβερό. Είναι πολύ δύσκολο πράγμα να γράφει ο λογοτέχνης λογοτεχνία και όχι έκθεση ιδεών. Κι αν είναι ιδιοφυής, τότε λέμε πως ο Λογοτέχνης αυτός ανοίγει με τις σελίδες του σχολή, ροή ποταμού που ακολουθείται από πλείστους άλλους. Δεν πρέπει όμως να κυνηγά το κατ' αυτόν "θαύμα", το εξαιρετικό γεγονός βάζοντας επί μισθό σχεδόν δημοσιογράφους να θηρεύουν τα γεγονότα και να τα ετοιμάζουν φρέσκα στον εν λόγω ποταπών λογοτέχνη. Δυστυχώς στην Ελλάδα έχουμε πολλούς τέτοιους και τους καμαρώνουμε και στην Ακαδημία μας. Έργο επίσης των λέξεων και των νοημάτων ενός λογοτεχνικού έργου είναι η λεκτική ανασκαφή στην πραγματικότητα, ρεαλιστική ή φαινομενικά

αδιάφορη. Δηλαδή η γραφίδα-σκαπάνη για τους θησαυρούς και τους τάφους των ανθρώπων. Να 'ναι μια διαλεκτική σκαπάνη που δεν θα φοβάται να μετράει τις βαθμίδες πόνου του αναγνώστη (για να του γίνει αρεστός, δηλαδή να του χαϊδεύει τα μυαλά, όχι καθόλου, όχι), να του κόβει το κακό απ' τη ρίζα και να το διαπομπεύει στο δήμο. Ορίστε κύριοι το βάθος του πόνου σας κι όχι του αίσχους σας. Μη νομίζετε, αυτός που είναι κατακάθι πλην του πορωμένου, πολύ πονάει. Ή να εμψυχώνει, να αντρυιεύει το κάλλος, ορίστε κύριοι ο θαυμασμός του ήλιου για τη μέρα του. Κι αυτά με απλό τρόπο, λαϊκό, κατανοητά σαν να υπάρχουν πρόσωπα μπρος του που τους συνομιλεί και συντρώγει. Ένα παραθέτω σημείο εκπτώσης των καιρών που ταρακουνά και τη λογοτεχνία χάρια του ιλαροτραγικού φαινομένου του μπεστελερισμού (να πουλάνε οι μεγαλοεκδότες), άκουσα ότι πολλοί έγκριτοι λογοτέχνες δεν γράφουν τώρα 2 χρόνια πηγαίνοντας ενάντια σ' αυτό το φαινόμενο αηδίας. Όμως υπάρχει κι άλλο. Πλείστα βιβλία λογοτεχνίας; ή ιστορικής μανίας και αναδύφησης, ότι το παν στον κόσμο είναι πρώτα ελληνικό και μετά π.χ. "Κελτικό". Πλήθος βιβλίων για το Βυζάντιο, ένας άκρατος βυζαντινολατρισμός, μια σαν ενοχή διαφανόμενη αγωνία καλλιτεχνών πως να αποδείξουν, τι άραγε; ότι όντως είναι Έλληνες; Γιατί αυτός ο φόβος; Αμφισβητεί Έλληνας την ελληνικότητα του; Ιστορικά βιβλία εύπεπτα (διότι όλα γράφονται στις εγκυκλοπαίδειες), ύλη για γράψιμο για το πως χτενιζόταν η Θεοδώρα και πως ο Ιουλιανός φόραγε τα παπούτσια του. Ντροπή. Εδώ ο κόσμος χάνεται, εδώ η υπαρξιακή αγωνία του άφιλου συνανθρώπου μας, τα ψυχολογικά προβλήματα που τον γκρεμίζουν ογκούνται οσημέραι και όχι μόνο τα οικονομικά. Να λοιπόν γιατί Ντοστογιέφσκι δεν βγαίνει άλλος. Ζήτω η μαχόμενη Λογοτεχνία!

*Η Συντακτική Επιτροπή της Δικηγορικής Επικαιρότητας το 2005. Αναμνηστική φωτο για τα 15 χρόνια της Δικηγορικής Επικαιρότητας
Καθισμένοι: από αριστερά Μόσχ. Κεφάλας, Θεοφ. Προκοπίδης, Κώστας Πεταλάς, Πρόεδρος, Άννα Αλεξανδροπούλου, Φάνης Μούλιος, Δημ. Πιστικός, Γερ. Γεωργάτος, Όρθιοι: Τασούλα, Τσιφιλιτάκου, Όλγα Σαββίδου, Αία Κοντολαίμου, Αικ. Βαραμογιάννη, Γιάννης Λυκούρης, Πέτρος Λακούτσης, Χριστίνα Βαθειά, Γιώργος Χλούπης, Ευάγγελος Τσουρούλης, Μιχάλης Βλάμος, Σταύρος Γουδής*

Η Συντακτική Επιτροπή συνεδριάζει το 2007

Στην Πλατεία Κοραή, ζαχαροπλαστείο «ΣΤΑΝΗ» το 2004 μετά τη συνεδρίαση της συντακτικής επιτροπής. Από αριστερά Σταύρος Γουδής, Δημήτρης Πιστικός, Θεόδωρος Πουλέτσος, Φάνης Μούλιος, Όλγα Σαββίδου, Δημ. Σταθακόπουλος, Χρήστος Βρούστις

Στην αίθουσα εκδηλώσεων ΔΣΠ η Συντακτική Επιτροπή το 2007. Από αριστερά Θ. Πουλέτσος, Π. Λακούτσης, Χρ. Βρούστις, Μ. Κεφάλας, Θ. Προκοπίδης, Κ. Πεταλάς, Πρόεδρος επιτροπής, Φ. Μούλιος, Μ. Βλάμος

Η Διάσταση του Χρόνου

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 70/Jan.-Φεβρ. 2004)

Της **Κατερίνας Βαραμογιάννη**
Δικηγόρου Πειραιώς

Ο χρόνος έρχεται από το μέλλον, εμφανίζεται στο παρόν και χάνεται στο παρελθόν. Η παγκόσμια φιλοσοφία ασχολήθηκε εμβριθέστατα με το θέμα αυτό, αλλά και η σύγχρονη επιστήμη έγραψε λαμπρές σελίδες μέσα στον 20ο αιώνα. Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή.

Στην ελληνική φιλοσοφία, ο Πλάτων θεωρούσε ότι ο χρόνος κυλάει ευθύγραμμο και πάντα προς τα εμπρός. Ο Αριστοτέλης προχώρησε ένα βήμα παραπάνω και μας είπε ότι ο χρόνος γίνεται αντιληπτός όταν υπάρχει κίνηση, δηλαδή συνέδεσε το χώρο με το χρόνο. Η σημερινή Κοσμολογία έχει καταλήξει επίσης στο συμπέρασμα ότι ο χρόνος και ο χώρος δημιουργήθηκαν ταυτόχρονα, με τη Μεγάλη Έκρηξη που δημιούργησε το Σύμπαν.

Στην ανατολική φιλοσοφία γίνεται δεκτό ότι ο χρόνος ακολουθεί όχι ευθύγραμμο, αλλά κυκλική κίνηση. Το σύμπαν θα εκμηδενιστεί, θα επανέλθει στην αρχική του κατάσταση και ύστερα πάλι θα δημιουργηθεί. Την ίδια άποψη περίπου υποστήριξαν και οι Έλληνες Στωικοί φιλόσοφοι.

Η επιστήμη σήμερα πιστεύει ότι

το σύμπαν έχει τέσσερις διαστάσεις, με εξαίρεση απειροελάχιστους χώρους του οι οποίοι είναι τρισδιάστατοι, όπως είναι ο κόσμος μας.

Ο Αϊνστάιν με τη «Γενική Θεωρία της Σχετικότητας» μας απογείωσε προς την τετραδιάστατη συμπαντική πραγματικότητα που δεχόμαστε σήμερα και μας έθεσε την τέταρτη χωροχρονική διάσταση, η οποία είναι άυλη, αόρατη διάσταση. Δεν εμπίπτει στο πεδίο των πέντε αισθήσεων.

Στη θεωρία του αυτή μας εξηγεί ότι σε περιοχές του σύμπαντος όπου υπάρχουν τεράστια βαρυτικά πεδία, ο χρόνος αναγκάζεται να σταματήσει. Ενα τέτοιο βαρυτικό πεδίο είναι οι λεγόμενες «μαύρες τρύπες» στο διάστημα, οι οποίες απορροφούν ό,τι συναντήσουν στο δρόμο τους. Πού πάει όμως όλη αυτή η μάζα που απορροφάται; Η απάντηση είναι η εξής, όπως μας την δίνουν δύο αστροφυσικοί στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, οι Μ. Δανέζης και Σ. Θεοδοσίου: «Η μάζα, μέσα από μία τετραδιάστατη δίοδο, μπορεί θεωρητικά να ταξιδέψει μέσα στις πτυχές του χωροχρόνου και να καταλήξει σε ένα καινούργιο ξεχωριστό Σύμπαν που συνυπάρχει με το δικό

μας, χωρίς να γίνεται αντιληπτό από εμάς. Από αυτό το αντιπαράλληλο Σύμπαν, η μάζα - ή καλύτερα αυτό που υπήρξε μάζα κάποτε, σύμφωνα με τη δική μας λογική μπορεί να ξαναμε ταφερθεί και πάλι στο δικό μας Σύμπαν, μέσα από μια νέα σημειακή ανωμαλία του νέου αντιπαράλληλου Σύμπαντος, που αγκαλιάζεται από τη μαύρη τρύπα. Η σημειακή ανωμαλία εμφανίζεται σε μας σαν λευκή τρύπα, δηλαδή σαν πηγή, «αναίτιας» για την ανθρώπινη λογική, ενέργειας και ύλης του Σύμπαντος μας. Στο εσωτερικό μίας μαύρης τρύπας, σύμφωνα με πολλούς μελετητές, ο χρόνος αλλά και ο χώρος, όπως τους γνωρίζουμε, παύουν να υπάρχουν και ένας φανταστικός ταξιδιώτης μπορεί να μεταπηδάει - τουλάχιστον - θεωρητικά άπειρες φορές στο παρελθόν ή το μέλλον χωρίς να διανύει καμία χρονική ή χωρική απόσταση».

Έχουν ήδη διατυπωθεί οι καινούργιες θεωρίες περί σύμπαντος, όπως είναι η τελευταία απόδοση της θεωρίας των Kaluza - Klein, που υποστηρίζει ότι οι διαστάσεις είναι ένδεκα, δέκα χωρικές και μία χρονική και βεβαίως η περίφημη θεωρία των υπερχορδών, που προ-

βλέπει χωροχρόνο δέκα διαστάσεων. Υπάρχει όμως και ένα άλλο θέμα. Τα μελλοντικά γεγονότα δεν είναι τόσο απρόβλεπτα, όσο αναπόφευκτα. Γιατί συμβαίνει αυτό;

Μήπως επειδή όλα τα γεγονότα είναι ήδη παρελθόν και γι αυτό δεν μπορούν ν' αλλάξουν; Γιατί από τη στιγμή που ένα γεγονός είναι δεδομένο, αυτό σημαίνει ότι είναι παρελθόν.

Και ακόμα παραπέρα, μήπως για τη χρονική στιγμή που βρίσκεται το Σύμπαν στο οποίο υπάρχει η ταχύτητα του φωτός (300.000 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο), είμαστε παρελθόν και δεν το ξέρουμε; Αν δια μέσου της προαίσθησης, ή των ονείρων, ή της ενόρασης «βλέπουμε» καταστάσεις, πρόσωπα, αντικείμενα, που αφού τα βλέπουμε, άρα υπάρχουν ήδη, τότε βλέπουμε παρελθόν. Το συμπαντικό παρελθόν, γιατί, για την γήινη ζωή μας, είναι ακόμα μέλλον.

Οι περισσότεροι άνθρωποι νομίζουν ότι ο κόσμος είναι ό,τι βλέπουν γύρω τους και αγνοούν την τέταρτη διάσταση και την ενορατική προσέγγιση της γνώσης. Τρομάζουν με τις άγνωστες αυτές αλήθειες, ενώ δεν έχουν παρά να ανοίξουν κάποιο βιβλίο για να μορφωθούν. Επίσημη γνώση είναι. Διδάσκεται στα Πανεπιστήμια όλου του κόσμου.

Για κάποιους άλλους ανθρώπους, όλα αυτά καλύπτονται από το ένδυμα της θεολογικής αποκάλυψης και δεν αντιλαμβάνονται ότι με την άποψη τους αυτή υπονομεύουν τον

εαυτό τους και την πρόοδο τους, αφού η αναζήτηση της αλήθειας απαιτεί ελεύθερο στοχασμό.

Ας προχωρήσουμε όμως και ας δούμε πώς ο άνθρωπος προκειμένου να οργανώσει την κοινωνία του έκανε συμβολικές τομές στο χρόνο, όπως είναι οι ώρες, οι εβδομάδες, οι μήνες, τα χρόνια. Καλό είναι να γνωρίζουμε πώς η κάθε ημέρα της εβδομάδας δίνει το μέγιστο της ενέργειας της σε συγκεκριμένες εργασίες και δραστηριότητες της ανθρώπινης ζωής και αυτές είναι: Για την Κυριακή, μην κάνετε τίποτα, να χαίρεστε τον ήλιο. Για την Δευτέρα, αφιερώστε την πέραν των άλλων, σε πνευματικές δραστηριότητες και αυτοσυγκέντρωση. Την Τρίτη να καταστρώνετε τα σχέδια σας και το πρόγραμμα σας. Την Τετάρτη να κάνετε δραστηριότητες που απαιτούν μαχητικότητα και εγρήγορση. Η Πέμπτη ευνοεί τις ζεστές φιλικές και κοινωνικές σχέσεις. Η Παρασκευή προσφέρεται για ευχάριστες ερωτικές σχέσεις και για όμορφες οικογενειακές στιγμές. Το Σάββατο ευνοεί την απόκτηση υλικών αγαθών.

«Τά πάντα ρεί» μας είπε ο Ηράκλειτος. Ο κόσμος των τριών διαστάσεων δεν ξέρει τι σημαίνει αλήθεια. Αληθινό είναι αυτό που δεν γνωρίζει λήθη, αλλά στον κόσμο αυτό όλα δημιουργούνται με τη σφραγίδα του εφήμερου. Ωστόσο ο άνθρωπος δεν εμπίπτει στην κατηγορία αυτή. Έχει την δυνατότητα να προσεγγίσει την πέραν των τριών διαστάσεων πραγματικότητα με τον

πέραν των τριών διαστάσεων εαυτό του, που είναι το πνεύμα του, ο νους του. Αυτός είναι ο άυλος εαυτός του, που σαν ύπαρξη, είναι ανώτερη από το υλικό του σώμα, ακριβώς όπως ο άυλος κόσμος των τεσσάρων ή περισσότερων διαστάσεων είναι ανώτερος από τον υλικό κόσμο των τριών.

Καταρχήν, πρέπει να υπάρξει παιδεία και ανατροφή τέτοια που να οικοδομήσει προσωπικότητα αφενός μεν στραμμένη προς την αρετή, αφετέρου δε, να της προσδώσει άρτια συγκρότηση. Απαιτείται μία δυνατή και ταυτόχρονα ισοροπημένη προσωπικότητα, στραμμένη πάντοτε προς το αγαθό. Αυτό είναι το πρώτο βήμα και το δυσκολότερο.

Ο Πλάτων στο «Συμπόσιον» μέσα από το στόμα της Διοτίμας μας λέει ότι μετά την τελειοποίηση της προσωπικότητας, ο αληθινός έρωτας είναι η οδός δια μέσου της οποίας «κύκλου λάξια» η ανθρώπινη ψυχή. Κανείς δεν θα μπορούσε να το πει καλύτερα. Ο αληθινός έρωτας είναι χώρος της νόησης και της αλήθειας και αποτελεί μερικότερη εκδήλωση της Κοσμογονικής δύναμης του Έρωτα, που κυριαρχεί σε ολόκληρο το Σύμπαν. Ο Έρωτας είναι οντότητα, που εφορεύει σε όλη τη δημιουργία.

Αυτός είναι η Συμπαντική Δύναμη που βρίσκεται σε ανταπόκριση με τον γήινο κόσμο και είναι η γέφυρα μας προς όλες τις χωροχρονικές διαστάσεις.

Κίνδυνοι από τις ηλεκτρονικές αγορές

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 75/ Νοε. Δεκ. 2004)

Του Γιάννη Λυκούρη
Δικηγόρου Πειραιώς

Πέρα από τις μεθόδους, τις ασφαλιστικές δικλίδες και τις εναλλακτικές λύσεις που έχουν επινοήσει οι "ηλεκτρονικοί" προμηθευτές για να περιορίσουν κατά το δυνατόν τους κινδύνους του ηλεκτρονικού εμπορίου, είναι αυτονόητο ότι και ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να τηρήσει ορισμένους κανόνες, προκειμένου να προστατευθεί. Οι περισσότεροι, άλλωστε, από αυτούς, ισχύουν και εφαρμόζονται και στο παραδοσιακό εμπόριο.

Κατ' αρχήν, όπως συμβαίνει και στις συναλλαγές με τα "φυσικά" καταστήματα, ο πελάτης δεν θα πρέπει να προχωρά στην αγορά ενός προϊόντος, αν προηγουμένως δεν εμπιστεύεται το κατάστημα από το οποίο αγοράζει. Όπως και στο παραδοσιακό εμπόριο, όπου ο συνετός καταναλωτής δεν αγοράζει αν δεν εμπιστεύεται τον προμηθευτή, χωρίς να εντυπωσιάζεται από την βιτρίνα του καταστήματος, έτσι και στο ηλεκτρονικό κατάστημα, ο συνετός καταναλωτής δεν πρέπει να εντυπωσιά-

ζεται από μία καλοστημένη ιστοσελίδα με σχέδια και χρώματα και δεν πρέπει να προχωρά στην αγορά, αν προηγουμένως δεν γνωρίζει ή δεν έχει φροντίσει να μάθει κατά πόσον μπορεί να το εμπιστευθεί.

Συναφές είναι και το θέμα των πληροφοριών που παρέχει ο ίδιος ο προμηθευτής για τον εαυτό του. Όσο περισσότερες δίνει, τόσο ασφα-

γιαρισμού, μπορούν να αναφέρονται όμως και σε εντυπώσεις τρίτων, οι οποίοι έχουν ήδη συνδιαλλαγεί μαζί του. Στο μέτρο που η εξακρίβωση των στοιχείων αυτών είναι δυνατή, μία σχετική έρευνα από πλευράς του καταναλωτή μπορεί να τον απαλλάξει από μελλοντικούς κινδύνους. Αντίθετα, η απόκρυψη στοιχείων, και δη προφανών, θα πρέπει να κινήσει υποψίες για την αξιοπιστία του.

Η έρευνα αυτή, καλό θα είναι να επεκτείνεται και σε θέματα αγοράς και ειδικότερα τιμολογιακής πολιτικής. Είναι αυτονόητο ότι η προσφορά ενός προϊόντος από ένα ηλεκτρονικό κατάστημα σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από όλα τα αντίστοιχα, θα πρέπει να βάλει τον υποψήφιο αγοραστή σε σκέψεις, αν η διαφορά αυτή οφείλεται σε υποκρυπτόμενες επιβαρύνσεις της τελικής τιμής ή στην ποιότητα του προσφερόμενου προϊόντος. Για τον λόγο αυτό, ο αγοραστής πριν ολοκληρώσει την διαδικασία αγοράς μέσω υπολογιστή, θα πρέπει να είναι σίγουρος ότι το κόστος που εμφανίζεται είναι το τελικό που θα κληθεί να πληρώ-

λέστερη γίνεται η συναλλαγή για τον πελάτη. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να αφορούν στοιχεία του, όπως τηλέφωνα, κάποια πραγματική (φυσική) διεύθυνση, αριθμό φορολογικού μητρώου ή τραπεζικού λο-

σει, αφού σε αυτό προστίθενται κατά κανόνα ποσά, τα οποία συνήθως δεν εισπράττονται από τον προμηθευτή, όπως τελωνειακά ή ταχυδρομικά τέλη. Ένας υπεύθυνος προμηθευτής, ο οποίος ενδιαφέρεται για την αξιοπιστία του, φροντίζει να ενημερώσει μέσω των σχετικών ιστοσελίδων τον υποψήφιο πελάτη του, ποιο είναι το τελικό ποσό που εκείνος θα κληθεί να πληρώσει και όχι ποιο είναι το ποσό το οποίο αυτός θα εισπράξει. Ειδικά μάλιστα σε μία παγκόσμια αγορά, όπως είναι αυτή του διαδικτύου, τελωνειακές και φορολογικές επιβαρύνσεις αλλοιώνουν προς τα πάνω την τελική τιμή για τον καταναλωτή και έχουν ως αποτέλεσμα ένας προμηθευτής που τις αποκρύπτει να εμφανίζεται φθηνότερος από έναν που τις γνωστοποιεί αναλυτικά.

Αντίστοιχο είναι και το θέμα της αποστολής του προϊόντος προς τον καταναλωτή, αφού είναι αυτονόητο ότι το κόστος για τον προμηθευτή και κατά συνέπεια και για τον πελάτη, διαφοροποιείται ανάλογα με το αν την αποστολή θα την πραγματοποιήσει συμβατικό ταχυδρομείο ή υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Είναι δε συχνό το φαινόμενο, ορισμένοι προμηθευτές να αναλαμβάνουν "με δικά του έξοδα" την αποστολή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς και να "εννοούν" ότι αυτό ισχύει στα πλαίσια της χώρας που έχουν την έδρα τους, με αποτέλεσμα το προϊόν να φτάνει στον πελάτη που βρίσκεται σε ξένη χώρα με μεγάλη καθυστέρηση επειδή ο προμηθευτής το έστειλε με συμβατικό ταχυδρομείο. Λεπτομέρειες σαν αυτήν, είναι καλό να εξειδικεύονται από την αρχή, προς αποφυγή προβλημάτων και δυσάρεστων εκπλήξεων.

Η εγγύηση του προϊόντος είναι επίσης ένα στοιχείο που θα πρέπει

να λαμβάνει υπ' όψιν του ο υποψήφιος αγοραστής, αφού σε μία παγκόσμια αγορά δεν αποκλείεται αυτή να καλύπτει μόνο την χώρα στην οποία έχει τη έδρα του ο προτιμηθείς προμηθευτής. Περαιτέρω, ο πελάτης θα πρέπει να ερευνησει το γεγονός αν σε περίπτωση ελαττωματικού προϊόντος θα μπορεί να αξιώσει επιστροφή των χρημάτων του ή αντικατάσταση του προϊόντος ή επισκευή του. Σε κάθε περίπτωση πάντως δεν αποκλείεται να υποχρεωθεί να στείλει το ελαττωματικό προϊόν πίσω στον προμηθευτή με δικά του έξοδα και δικό του κίνδυνο. Η εκ των προτέρων γνώση αυτών των λεπτομερειών μπορεί να αποβεί σωτήρια για το μέλλον και εξασφαλίζεται είτε μέσω των ιστοσελίδων του προμηθευτή είτε κατόπιν επικοινωνίας μαζί του. Είναι αυτονόητο ότι ένας προμηθευτής που έχει φροντίσει να συμπεριλάβει στις ιστοσελίδες του όλες αυτές τις "μικρολεπτομέρειες" είναι αναμφίβολα περισσότερο αξιόπιστος από κάποιον που δεν το έπραξε είτε από αμέλεια είτε από σκοπιμότητα.

Μία ιδιομορφία του ηλεκτρονικού εμπορίου είναι η πιθανότητα διπλοχρέωσης που ως επί το πλείστον οφείλεται σε άγνοια ή πλημμελή χρήση του υπολογιστή από τον καταναλωτή. Κατά το στάδιο της ηλεκτρονικής παραγγελίας ενός προϊόντος, ο καταναλωτής "περνά" από μία ή περισσότερες ιστοσελίδες, στις οποίες δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία, όπως το προϊόν που επιθυμεί, την ποσότητα και τα στοιχεία του. Για να ολοκληρωθεί η αγορά θα πρέπει κάποια στιγμή να δώσει την τελική επιβεβαίωση, πατώντας το γνωστό κουμπί "enter" στον υπολογιστή. Μετά το πάτημα του κουμπιού αυτού μεσολαβεί κάποιο διάστημα, το οποίο ποικίλλει από προμηθευτή σε προμηθευτή, μετά την

πάροδο του οποίου είτε εμφανίζεται στον υπολογιστή του πελάτη μία σελίδα επιβεβαίωσης της αγοράς του, είτε του αποστέλλεται ένα σχετικό e-mail. Ένα συχνό λάθος είναι το διπλοπάτημα του κουμπιού επιβεβαίωσης, το οποίο συχνά έχει ως αποτέλεσμα να χρεωθεί ο πελάτης δύο φορές, αφού απέναντι του δεν έχει κάποιο φυσικό πρόσωπο, το οποίο μπορεί να αντιληφθεί το λάθος αυτό, αλλά μία μηχανή η οποία εκλαμβάνει το διπλοπάτημα ως επιθυμία διπλής παραγγελίας. Αν η ίδια η ιστοσελίδα δεν προβλέπει κάτι σχετικό, ο πελάτης θα πρέπει να επικοινωνήσει αμέσως με την εταιρεία προκειμένου να ακυρωθεί η διπλή παραγγελία και η διπλοχρέωση.

Τέλος, αν ο πελάτης έχει επιφυλάξεις ως προς την χρήση της πιστωτικής κάρτας του στο διαδίκτυο, θα πρέπει να επικοινωνήσει με την εταιρεία, για να ερευνησει αν υπάρχουν εναλλακτικές μέθοδοι χρέωσης του. Ακόμα κι αν κάτι τέτοιο δεν εμφανίζεται στην ιστοσελίδα του προμηθευτή, πολλοί από αυτούς είναι διατεθειμένοι να το δεχθούν, αν το ζητήσει ο καταναλωτής.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η σύνεση και η πρόληψη μπορούν να εξασφαλίσουν τον ενδιαφερόμενο από την ζημία και την θεραπεία. Σε καμία περίπτωση οι παραπάνω κανόνες δεν καθιστούν δύσκολη ή ανέφικτη την ηλεκτρονική συναλλαγή, αφού όπως προαναφέρθηκε όλοι σχεδόν ισχύουν και στο φυσικό εμπόριο. Η διαφορά είναι ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι σχετικά καινούρια μέθοδος συναλλαγής και ως τέτοια απαιτεί κάποια εξοικείωση πριν την πάροδο ενός χρονικού διαστήματος, όπου οι κανόνες αυτοί θα είναι πλέον αυτονόητοι και θα τηρούνται από τους περισσότερους σχεδόν μηχανικά.

Επίκαιρα και μη...

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 70/ Ιαν-φεβ 2004)

Της **Μαίρης Γ. Φλωροπούλου - Μακρή**
Δικηγόρου Πειραιώς

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε 2,5 λεπτά μια γυναίκα διαπιστούται ότι πάσχει από καρκίνο μαστού και κάθε 6,5 λεπτά μια γυναίκα πεθαίνει άπο καρκίνο μαστού....

Με μια δυναμικά "αρνητική" ανακοίνωση Τύπου, η αρμόδια Επιτροπή Γυναικείων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών του Ευρωκοινοβουλίου, δίνει στους εκπροσώπους του Τύπου, τα αποτελέσματα των στατιστικών ερευνών τα οποία προέκυψαν από συγκριτική μελέτη των δεδομένων των οικείων αρχείων τόσο των Κρατών - Μελών.

Διευκρινίζοντας στο ίδιο ανακοινωθέν, ότι ο Καρκίνος Μαστού αποτελεί την πρωτεύουσα αιτία θανάτου γυναικών ηλικίας 35 - 55 ετών και ότι αυτό είναι μόνον η αρχή μιας εφιαλτικής περιόδου κρίσης της μαστιγας στην Ευρώπη, καλούσε η Επιτροπή τα Κράτη - Μέλη σε πανστρατιά ισχυρής Ευρωπαϊκής συνεργασίας στην μάχη κατά της ασθένειας.

Δεδομένου ότι ο Οκτώβριος 2002 αποτέλεσε διεθνώς τον Μήνα Αφύπνισης κατά του καρκίνου μαστού και ο περασμένος μήνας Οκτώβριος 2003 απετέλεσε τόσο στην Ευρώπη όσο στην χώρα μας επίσης Μήνα αφιερωμένο στην Ενημέρωση για τον Καρκίνο του Μαστού, γίνεται προφανής η διεθνής ανησυχία για την έκταση του προβλήματος την εφιαλτική εξάπλωση της ασθένειας και την ανάγκη συσπείρωσης της Διεθνούς Κοινότητας στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του.

Με δεδομένο επίσης ότι η πρόσβαση σε στατιστικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές δυνατότητες, δεν αποτελούν ακόμη και σήμερα κοινή

δυνατότητα σε όλες τις γυναίκες στην Ευρώπη, αφού οι σημαντικά μεγάλες διαφορές από Κράτος σε Κράτος μεταξύ των Χωρών-Μελών όσον αφορά την έγκαιρη διάγνωση, την πρόληψη, την θεραπευτική αγωγή και την προσωπική και κοινωνική αποκατάσταση της ασθενούς, οδηγούν σε άνισο μεταξύ των ευρωπαϊκών γυναικών αγώνα επιβίωσης σε μια τόσο κοινή ασθένεια, ασθένεια την οποία λόγω της φαινόμενης και λεγομένης εις το παρελθόν ιδιαιτερότητας της, του φόβου που προκαλούσε η έλλειψη ενημέρωσης και δυνατότητας χειρισμού, ανάγκασε τις γυναίκες σ' όλο τον κόσμο να την αναφέρουν ως η "Επιδημία της Σιωπής".

Σήμερα, με τον Καρκίνο του Μαστού να διαπιστούται διεθνώς ως η υπ' αρ. ένα ασθένεια των νέων και πλέον παραγωγικών γυναικών, αυτών της ηλικίας 35-55, ασθένεια μη γνωρίζουσα όρια και περιορισμούς - ασθένεια που δεν διακρίνει μεταξύ φυλετικών, πολιτικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών, κοινωνικών και οικονομικών διακρίσεων, οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους:

Η αναλογία ρίσκου ζωής σε κάθε μία από εμάς είναι 1:10.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήδη επεξεργάζεται νέο κοινό νομοθετικό πλαίσιο αντιμετώπισης της ασθένειας - ως σύνολο ήτοι: στατιστική μελέτη, πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση, αποτελεσματική θεραπεία, πλή-

ρης προσωπική και κοινωνική αποκατάσταση, έτσι ώστε οι γυναίκες της Ευρώπης να απολαμβάνουν ίσες δυνατότητες και ευκαιρίες ζωής. Ζωή υγιή και ποιοτική.

Η EUROPA DONNA [The European Breast Cancer Coalition], ο Ευρωπαϊκός Συνασπισμός κατά του Καρκίνου του Μαστού αποτελεί έναν ανεξάρτητο μη κερδοσκοπικό οργανισμό, του οποίου μέλη αποτελούν Εθελοντικά σωματεία και

εν γένει νόμιμα συγκροτημένες και οργανωμένες - μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα - ομάδες από τις χώρες της Ευρώπης και πολύ πρόσφατα και από την χώρα μας, έχοντας μεταξύ των ιδρυτικών μελών της, δύο από τα πλέον ιστορικά και αναγνωρισμένα Σωματεία - μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα - τον ΟΜΙΛΟ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ [πρώην "Κυρίων Νοσοκομείου Μεταξά" με μακρόχρονο πολύπλευρο έργο πρόληψης, υποστήριξης και αντιμετώπισης Καρκινοπαθών με παραρτήματα σ' όλη την

Ελλάδα και την Ομάδα Νέων BE ONE OF US, έχοντας ενεργά συμμετέχοντα 1100 μέλη και 150 ειδικευμένες Εθελόντριες] και τον ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΜΑΣΤΟΥ

Ο Οργανισμός αποσκοπεί στο να αφυπνίσει το ενδιαφέρον για την σωστή πληροφόρηση σχετικά με την ασθένεια και να ενεργοποιήσει και κινητοποιήσει τις γυναίκες της Ευρώπης, στο να διεκδικήσουν, ορθή και σύγχρονη πληροφόρηση

και ενημέρωση, κλινικές στατιστικές μελέτες, την υψίστη θεραπευτική αγωγή, πλήρης και ισότιμη προσωπική και κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη και αυξημένη χρηματοδότηση για περαιτέρω έρευνα για την καταπολέμηση της ασθένειας.

Η EUROPA DONNA σήμερα, αποτελεί τον από την Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρισμένο Οργανισμό, αντιπροσώπευσης των δικαιωμάτων των γυναικών της Ευρώπης σχετικά με τον καρκίνο του μαστού τόσο σε τοπικούς και εθνικούς φορείς όσο και στα αρμόδια Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αθρόα συσπείρωση και συμμετοχή των γυναικών της Ευρώπης-επωνύμων και ανωνύμων - στους αγώνες της για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων της, αποδεικνύει την δύναμη αλλά και την δυναμική που αναπτύσσονται από την κοινή και οργανωμένη προσπάθεια των γυναικών για διεκ-

δίκηση ζωτικών τους δικαιωμάτων.

Παγκόσμια Γιορτή της Γυναίκας η 8η Μαρτίου.

Γιορτάζουμε και τιμούμε τις γυναίκες κάνοντας και τις σχετικές ποικίλες δηλώσεις και εκδηλώσεις και διαδηλώσεις ενδιαφέροντος κλπ, κλπ, κλπ.

Δεν θα επεκταθεί η στήλη στον χαρακτήρα τον οποίο κάποιος προσπαθούν να προσδώσουν στην εν λόγω Γιορτή [κάποιος ίσως θα τις χαρακτήριζε και... πανηγυράκι!]

Θεωρήσαμε όμως σκόπιμο να μιλήσουμε σήμερα για ένα θέμα που αποτελεί τον σύγχρονο εφιάλτη της νέας, δυναμικής και **πολυπράγμονος γυναίκας και όχι μόνον αυτής...**

Ένα θέμα ουσίας, έναν κίνδυνο, ένα θέμα ζωής: Για την κόρη, την σύντροφο, την σύζυγο, την εργαζομένη, την μητέρα για κάθε γυναίκα, για μας.

Θέλαμε μ αυτό το άρθρο όχι να απευθυνθούμε από γυναίκες σε γυναίκες, αλλά σπάζοντας τα τετριμμένα, να μιλήσουμε σήμερα σε όλους, χωρίς διάκριση φύλλου.

Διότι η ασθένεια δεν πλήττει μόνον την ασθενή.

Πλήττει τους γονείς, τον σύντροφο, τα παιδιά, την οικογένεια, την εργασία, την κοινωνία ολόκληρη.

Να υπενθυμίσουμε ότι η ενημέρωση δεν αποτελεί μόνον ευθύνη και μέλημα γυναικών.

Αφορά όλους. Δεν αποτελεί ένα προσωπικό - γυναικείο - μυστικό ούτε «άβατον»,

Απο τις στατιστικές μελέτες έχει αποδειχθεί ότι η υγιής ανησυχία του πατέρα, του συντρόφου, του γιού κλπ και η συνεχής υποστήριξη και πίστη των βοήθησε όχι μόνο στην έγκαιρη διάγνωση αλλά και στην πλήρη αντιμετώπιση και υγιή επανέν-

ταξη.

Ως παράδειγμα θα αναφέρουμε ότι σε σχετική κινητοποίηση της Αδερφότητας των Ορμηλίων Χαλκιδικής "ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΝΗ "σε παιδιά δημοτικού στα οποία διενεμήθηκε έντυπο υλικό αφύπνισης και ενημέρωσης, εν είδει επιστολής απευθυνόμενης στην μητέρα/γιαγιά των, δέκα χρόνια μετά, η έρευνα απέδειξε ότι ο αριθμός των γυναικών που διεσώθησαν ξεπέρασε κάθε προσδοκία.

Σ' όλους απευθυνόμενοι σήμερα, στην Γιορτή της κάθε γυναίκας, είτε είναι η κόρη που μας κάνει περήφανους είτε η σύντροφος που συμπορεύεται είτε η μητέρα μας που αγωνιά, σπάζοντας τους φραγμούς... δείξτε της ενδιαφέρον! Γίνετε Εθελοντής Ζωής!

Σκεφτείτε οτι ο Εθελοντισμός Σας έχει διττό περιεχόμενο:

Έχει μια Αποστολή: Να σώσει μια Ζωή και Ένα Οραμα: Να χαρίσει την συνέχεια μιας υγιούς κοινής πορείας Ζωής.

“Δείξε μου το παιδί σου να σου πω ποιος είσαι...”

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 3-4/2008)

Του Γεωργίου Χλούπη

Δικηγόρου Δ.Ν.

Μίλαγα με μια εξαδέρφη μου, εκπαιδευτικό, δασκάλα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, κοντεύει να βγει στη σύνταξη και έχουν περάσει πολλές φουρνιές μαθητών από τα χέρια της. Συζητάγαμε για την ποιότητα των σπουδών στο δημοτικό σχολείο, τους στόχους της εκπαίδευσης, το ρόλο του δασκάλου, την παρουσία και τη συμμετοχή των μαθητών αλλά και των γονέων.

Μου έκανε εντύπωση μία φράση της σχετικά με το ποιος ευθύνεται για την αδιάφορη και ενίοτε κακή παρουσία των νεαρών μαθητών στα σχολεία, «δείξε μου το παιδί σου να σου πω ποιος είσαι» μου είπε. Το συμπέρασμά της ήταν ότι στην πλειοψηφία των περιπτώσεων το παιδί θα μοιάσει στους γονείς του. Έρχεται στο σχολείο με διαμορφωμένα τα βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Βία στο σπίτι, το παιδί εκδηλώνει βίαιη συμπεριφορά στο σχολείο, κακομαθίνεται από τους γονείς του, θα δείξει στο σχολικό περιβάλλον ανεύθυνη και επιπόλαια

συμπεριφορά. Τελικά ίσως η πιο σημαντική δράση, η διαπαιδαγώγηση των παιδιών, δεν διδάσκεται, τον ρόλο του γονέα μπορεί να τον ασκήσει ο οποιοσδήποτε, ακόμη και ο ανεύθυνος και ανώριμος.

Το περιστατικό αυτό μου θύμισε μιαν άλλη περίπτωση,μίλαγα με κάποιον πελάτη μου για την έκδοση του διαζυγίου του, ο οποίος είχε αποκτήσει ένα παιδάκι δύο - τριών μηνών, τον ρώτησα γιατί ενώ δεν πήγαινε καλά ο γάμος του και σκεφτόταν να χωρίσει προχώρησαν στην απόκτηση αυτού του δεύτερου τέκνου και εκείνος μου απάντησε ότι «έτυχε». Με αυτό τον τρόπο σκέψης, με αυτό τον γονέα ως πρότυπο, το παιδί πώς θα πάρει στα σοβαρά τη ζωή του και τις τυχόν ευθύνες του μεθαύριο ως ενήλικο άτομο;

Πολλά παιδιά μεγαλώσανε με στερήσεις και αναφέρομαι κυρίως σε στερήσεις συναισθηματικές από τους γονείς, έγιναν όμως μια χαρά χαρακτήρες και άτομα που προσέφεραν και εξακολουθούν να προσφέρουν

στην κοινωνία, αντιμετώπισαν τα πιθανά προβλήματα τους και βγήκαν νικητές. Δε σημαίνει ότι όλα τα παιδιά με «κακούς» ή αδιάφορους ή ανώριμους γονείς θα γίνουν σαν τους γονείς τους.

Ο λαός μας θυμόσοφα διδάσκει ότι «από ρόδο βγαίνει αγκάθι και από αγκάθι βγαίνει ρόδο», το παιδί λοιπόν υφίσταται πολλαπλές επιδράσεις από διάφορους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου και τρίτους φορείς (σχολείο, φίλοι κλπ.) οι οποίοι επιδρούν σε αυτό με καλό ή κακό τρόπο. Ωστόσο είναι εξαιρετικά σημαντικό το παιδί να είναι προετοιμασμένο από νωρίς και διαρκώς, μέσω της οικογένειάς του. Σε κάθε περίπτωση η θετική επίδραση είναι ευεργετική. Δεν αναφέρομαι στον πολύ σημαντικό τομέα της προστασίας του παιδιού από τους κινδύνους που ελλοχεύουν κατά της υγείας του όπως ναρκωτικά και άλλες βλάβες ή προσβολές της γενετικής ελευθερίας και που ιδιαίτερα σήμερα είναι εξαιρετικά επίκαιρες και λόγω του διαδί-

κτου (όπου πολλά παιδιά εν-
τρυφούν αποκομμένα από το
παιχνίδι έξω (που έξω;) στο
οποίο πέρα από τις σημαντικές
πληροφορίες που παρέχει κα-
ραδοκούν (εάν δεν επαγρυπνά
ο γονέας ή δεν χρησιμοποιεί
τα διάφορα σχετικά φίλτρα προ-
στασίας) και «σκοτεινές γω-
νιές». Πέρα λοιπόν από αυτά ο
σημαντικός ρόλος του γονέα
είναι να αναπτύξει την κριτική
ικανότητα του παιδιού του, να
αναπτύξει γενικότερα τις ευαι-
σθησίες του και να του δώσει
την ώθηση προς την ανάπτυξη
μιας ολοκληρωμένης προσωπι-
κότητας. Δυστυχώς η τάση εί-
ναι να θεωρείται δακτυλοδει-
κτούμενο το παιδί που δεν γνω-
ρίζει τους πρωταγωνιστές και
τα τεκταινόμενα στα διάφορα
παιχνίδια τηλεπραγματικότητας
(τηλε-ριάλιτι), ίσως και να πρέ-
πει να τα γνωρίζει γιατί όχι,
αλλά με μέτρο και εν πάση πε-
ριπτώσει ας γνωρίζει παράλλη-
λα και το παιδικό θέατρο, την
όπερα, τον παιδικό κινηματο-
γράφο.

Μου έλεγε λοιπόν η εξαδέρ-
φη μου ότι χαρακτηριστικά σε
μία τάξη όταν ρώταγε τα παι-
δάκια τη Δευτέρα πώς πέρασαν
το σαββατοκύριακό τους, της
έλεγαν (σχεδόν όλα) ότι βγήκαν
με τους γονείς τους και πήγανε
να φάνε (εξου και η τάξη ακόμη
μύριζε γιαουρτοσκόρδιο από
τις κραιπάλες του κυριακάτικου
τσιμπουσιού), άλλα της έλεγαν

ότι κάθισαν σπίτι, υπήρχαν όμως
και δύο παιδιά τα οποία πήγαι-
ναν κάθε Κυριακή και με τους
δύο γονείς τους σε μουσεία,
μετά για φαγητό και το από-
γευμα σε κάποια παράσταση
παιδική ή σε κάποιο ενδιαφέρον
συμβάν. Οι γονείς αυτοί, ήταν
πάντα στις ενημερώσεις των
δασκάλων και μάλιστα έδειχναν
ενδιαφέρον όχι τόσο για την
πρόοδο των παιδιών τους στα
μαθήματα, αλλά κυρίως για την
εν γένει στάση τους και συμ-
περιφορά στο σχολείο. Τα παι-
διά αυτά πέρα από την εξαιρετη
πρόδοό τους ήταν και ιδιαίτερα
κοινωνικά και αγαπητά.

Μια άλλη περίπτωση που μου
ανέφερε ήταν μια στιχομυθία
με τους γονείς κάποιου μαθητή
ο οποίος έπρεπε να τύχει ειδι-
κής αγωγής. Παρουσία της δα-
σκάλας ήταν και η εκπαιδευτι-
κός της ειδικής αγωγής. Όταν
η δασκάλα εξήγησε στη μητέρα
ότι το παιδί έχει πρόβλημα και
δυσκολεύεται να γράψει ακόμα
και το όνομά του η μητέρα κα-
τηγόρησε τη δασκάλα της ει-
δικής αγωγής ότι αυτά όλα είναι
κατασκευασμένα επί σκοπώ να
δικαιολογήσει τη θέση της στο
σχολείο!

Παρατηρείται επίσης ότι
στον χώρο των παιδιών και ιδι-
αίτερα στους εφήβους ανα-
πτύσσεται μια υποκουλτούρα,
εκεί όπου παλαιότερα δεν είχε
εκδηλωθεί κάτι παρόμοιο. Κι-
νητοποιείται ο νέος, από τους

μηχανισμούς της αγοράς να
συμπεριφέρεται μαζικά (να ψω-
νίζει τα ίδια - ακριβά - ρούχα,
να χτενίζεται το ίδιο, να εκφέ-
ρει τον ίδιο λόγο) παραγωγή
φασόν, ευτυχώς η νεολαία
έχει την εν δυνάμει ιδιότητα
να μπορεί να ανατρέψει και
να πετάξει τα ανούσια ψιμύθια
της μόδας και της αγοράς, αλλά
για να κάνει κάτι τέτοιο πρέπει
να αντιληφθεί την κενότητα
τουλάχιστον της παραπάνω
συμπεριφοράς. Εάν όμως όλοι
«βράζουν στο ίδιο καζάνι» και
ο γονέας αδιαφορεί ποιος θα
βοηθήσει τα παιδιά να το αντι-
ληφθούν; Η τηλεόραση;

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η
γενιά που ακολουθεί να είναι
πνευματικά πιο αναπτυγμένη
(δεν λέω ηθικά, η έννοια της
ηθικής είναι πολύ σχετική σε
κάθε εποχή και κοινωνία). Φαν-
ταστείτε να μαθαίναμε στα παι-
διά μας (και να βλέπανε και
γύρω τους παραδειγματιζόμενα
και εμπεδώνοντας όσα μαθαί-
νουν από τους γονείς τους) να
μην είναι ρατσιστές και ξενό-
φοβοι, να είναι κοινωνικά ευαι-
σθητοι, να είναι ενεργοί πολίτες
και να σέβονται το περιβάλλον,
να μην αδιαφορούν για το δι-
πλανό τους και να αντιδρούν
κάτι που θεωρούν άδικο. Πώς
θα ήταν άραγε ο κόσμος; Ας
μην πούμε ότι είναι ουτοπικό,
εξάλλου για τα παιδιά μας πρό-
κειται.

Γιώργος Χλούπης
Μπαμπάς

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΕΤΑΙ Ο ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΟΡΩΔΙΩΝ

(μεγάλων και παιδικής) ΤΟΥ Δ.Σ.Π

(δημοσιεύτηκε στην Δικηγορική Επικαιρότητα το 2013)

Του Δημ. Σταθακόπουλου

Δικηγόρου Πειραιά

Δρα Κοινωνιολογίας της Ιστορίας & του Πολιτισμού

Παντείου πανεπιστημίου - Μουσικολόγου

- επί προεδρίας του Ιωάννου Αρ. Σπυρόπουλου, και προεδρίας Δ.Σ.Π Γεωργίου Σημίτη- πήρε την οικία Δηλαβέρη στην οποία συστεγάζονται μέχρι σήμερα το Τ.Π.Δ.Π. και κατά παραχώρηση ο Δικηγορικός Σύλλογος, που συστάθηκε ως αυτόνομος αμέσως μετά την ίδρυση Αυτοτελούς Πρωτοδικείου στον Πειραιά το 1918, αλλά αναγνωρίστηκε ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με διάταξη το 1920, αφού μέχρι τότε οι δικηγόροι Πειραιά ανήκαν στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

Βρισκόμαστε στο 1883. Σ' ένα οικοπέδο του Πειραιά, ιδιοκτησίας Σωτ. Ρετινιόπουλου που παλαιότερα είχε διατελέσει και δημαρχεύων (1854-1855), επί της οδού Σωκράτους (κατόπιν Βασ. Κων/νου και σήμερα Ηρώων Πολυτεχνείου 47), ο Ν. Καμπανάκης ίδρυσε το πρώτο χειμερινό θέατρο της πόλης. Ήταν με 3 σειρές θεωρείων, χωρητικότητας 300 θέσεων και λειτούργησε για 3 χρόνια καλύπτοντας τις φιλοθεάμονες ανάγκες του Πειραιά, έως ότου κτίστηκε το Δημοτικό Θέατρο που θεμελιώθηκε το 1884.

Το οικοπέδο αυτό, όπου βρισκόταν και το θέατρο Ν. Καμπανάκη αγόρασε, η Τράπεζα Μυτιλήνης, η οποία τον Ιούνιο του 1912 πώλησε στον εκ Κυθήρων αυτοδημιούργητο κατασκευαστή πλακιδίων και αργότερα βιομήχανο πλινθοκεραμοποιίας Ευστάθιο Δηλαβέρη, που ανοικοδόμησε το γνωστό μέχρι σήμερα μέγαρο, στεγάζοντας την οικογένειά του. Ο γιός του Κρίτων Δηλαβέρης, (1894-26/2/1972), υπήρξε δωρητής και ευεργέτης του Πειραιά. Ήταν πτυχιούχος Νομικής, βιομήχανος-πολιτευτής και εξελέγη βουλευτής Πειραιά τα έτη 1935, 1936, 1946. Υπήρξε Πρόεδρος του Συνδέσμου Γηγενών Πειραιωτών και δώρισε όλη του την περιουσία στο Δήμο Πειραιά.

Το 1937 το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων Πειραιά,

Στη διάρκεια της κατοχής το ΤΠΔΠ είχε υποθηκεύσει το μέγαρο στην Εθνική Τράπεζα, προκειμένου να λάβει δάνειο για να σιτίσει τα μέλη του, επειδή όμως δεν μπορούσε να αποπληρώσει τις δόσεις, το έχασε παίρνοντάς το η Τράπεζα. Αμέσως μετά την κατοχή μέσω της διαδικασίας αναστροφής της πώλησης κατοχικών συμβολαίων και αφού επήλθε συμβιβασμός, το μέγαρο επανήλθε στην κυριότητα του ΤΠΔΠ.

ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΣΠ (2004-2010)

Ήδη από το 1995 γινόντουσαν πολιτιστικές παρεμβάσεις μέσω του Δ.Σ.Π στην κοινωνία του Πειραιά, κυρίως μέσα από την Επιτροπή της Εφημερίδας ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ. Τον Ιούνιο του 1997

επί προεδρίας Βασ. Βενέτη και υπευθ. της εφημερίδας και των πολιτιστικών εκδηλώσεων Μαν. Κοτσώνη, ο γράφων Δημ. Σταθακόπουλος, με την αρωγή των παραπάνω, οργάνωσε και παρουσίασε στο Δημοτικό θέατρο Πειραιά μία 3ώρη εκδήλωση ομιλία/ συναυλία με τίτλο: «*Η διαχρονικότητα της Ελληνικής μουσικής, από τον Ορφέα στον Μ. Βαμβακάρη*» η οποία λόγω του οπτικοακουστικού υλικού, των 3 ορχηστρών, των καλλιθέλαδων τραγουδιστών και του χορευτικού του Πειραικού Συνδέσμου δημιούργησε μεγάλη αίσθηση στον Πειραιά, με συνέπεια η μεν Εφημερίδα/ Επιτροπή πολιτιστικών να καθιερώσει για αρκετά χρόνια μουσικές βραδιές για τους δικηγόρους, με τους συναδέλφους/ μουσικούς Δημ. Σταθακόπουλο και Σταύρο Γουδή, (και μετά μόνον Σταύρο Γουδή) η δε συνάδελφος Ελένη Εμμανουήλ προέτρεψε κάποιους συναδέλφους να κάνουν έναν πρώτο πυρήνα **ΧΟΡΩΔΙΑΣ** του Δ.Σ.Π με τις / τους: *Ελ. Εμμανουήλ, Δεσπ. Ρεθυμιωτάκη, Αργ. Μωραϊτάκη, Ελ. Πανούτσου, Κική Γεράκη, Ελ. Παντισίδου*, ο οποίος έγινε τελικά χορωδία το φθινόπωρο του **2004** και συνεχίστηκε με τις/τους *Αλεξ. Κρεμιζά, Ελ. Εμμανουήλ – Σαββίδη, Ειρ. Βλάχου, Βασ. Δοροβίτσα, Μαιρ. Ανυπεροπούλου, Ειρήνη Αλέπου, Υακίνθη Φιλιππάτου, Φραγκ. Κασσιμάτη, Ελ. Ποτήρη, Αργ. Δήμοβιτς, Κωστ. Μάκρα, Χρ. Μιχάλαϊνα, Φώτ. Ταμπακόπουλο, Κωστ. Σαββίδη, Γιαν. Αντωνόπουλο*, και άλλους συναδέλφους που ήρθαν στις πρόβες.

Μέχρι το 2010, η Χορωδία, πήρε μέρος σε πάμπολλες εκδηλώσεις και έλαβε 1° βραβείο χορωδιών τον Απρίλιο του 2008 σε πανελλήνιο διαγωνισμό, ενώ προηγουμένως (Νοέμβριος 2007) ηχογράφησε, το **1ο CD**, με παραδοσιακά τραγούδια και τον τίτλο «*τραγούδια που έφερε ο αγέρας*». Στα πλήκτρα και στο πιάνο αρχικά βοηθούσε ο Πειραιώτης οδοντίατρος/ μουσικός **Γιάννης Σκουνάκης** και στη συνέχεια μέχρι το 2010 η καθηγ. μουσικής/ πιανίστρια **Κική Σβίγκου**, ενίστε δε ο συνάδελφος μουσικός **Θοδ. Ζέης**. Παραγωγός ήταν ο **Πέτρος Ταμπούρης** και η ηχογράφιση έγινε το **studio Sigma** με άριστους μουσικούς της παραδοσιακής μας μουσικής.

Το 1° CD

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ του Δ.Σ.Π

Ξεκίνησε τα πρώτα βήματά της το **Νοέμβριο του 2010**. Πρόκειται για την **1η** πειραματική παιδική χορωδία του Δ.Σ.Π, υπό τη Δ/ση του γράφοντα και την παιδαγωγική εμπειρία της καθηγ. πιάνου **Κικής Σβίγκου – Σελινοπούλου**.

Η παιδική αυτή χορωδία, αποτελείτο αρχικώς από 15 παιδιά συναδέλφων δικηγόρων και τα ονόματά τους είναι τα εξής:

Αναγνώστου Μαρίνα και Ηλίας, Γεωργακαράκος Γιώργος, Γεωργοπάλης Νικόλαος, Κλάππα Έλλη και Κωστής, Λισμάνη Πωλίνα και Γιάννης, Μπεχλιβανίδου Έλλη και Βίκυ, Μελισσάρη Αγγελική, Οικονόμου Μιχαήλ-Ισίδωρος, Πολυδορωπούλου Νικολέτα, Παπαδοπούλου Μαρία και Χουζούρης Νικόλαος, οπότε το 2013 εκδόθηκε το 2° διπλό CD των δύο Χορωδιών με τίτλο: «*Αμυγδαλάκι τσάκισα – στον Πειραιά τις γειτονιές*» με 36 τραγούδια από την αρχαιότητα, το βυζάντιο, το δημοτικό, το ρεμπέτικο και λαϊκό, σε επιμέλεια Δημ. Σταθακόπουλου και του μουσικοσυνθέτη Θανάση Πολυκανδριώτη.

Το 2° διπλό CD

Ο ήχος... της σιωπής

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 93/Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2007)

Της **Κικής Τσαγκαράκη-Μπαϊζου**
Δικηγόρου Πειραιά

Οι έννοιες της ταχύτητας, της εικόνας και του ήχου, είναι έννοιες που συνφαίνονται άρρηκτα με τον σύγχρονο τρόπο ζωής κι αποτελούν κατάκτηση του σύγχρονου πολιτισμού.

Αναμφισβήτητα, και οι τρεις αυτές έννοιες, θεωρούνται πολιτισμικά αγαθά, υψίστης σπουδαιότητας για την ανθρωπότητα, καθόσον η τεχνολογία, έχει βρει πλείστους όσους τρόπους εφαρμογής τους προς διευκόλυνση της καθημερινότητάς μας.

Όμως, αυτά τα τρία αγαθά, όπως και κάθε άλλο αγαθό που μας εξασφαλίζει η σύγχρονη τεχνολογία κι ο σύγχρονος πολιτισμός, δεν θα πρέπει να λειτουργούν αυτοτελώς κι έξω από το συνολικό σκηνικό της ζωής μας.

Η τεχνολογία, πρέπει να λειτουργεί με αυτοκυριαρχία και ως διευκολυντικός παράγων στον σύγχρονο τρόπο ζωής. Πρέπει να βρίσκεται, σε μια διαρκή ωσμωτική σχέση ανάμεσα στα επιτεύγματά της και τις πνευματικές και ιδεολογικές κατακτήσεις του ανθρώπου, λειτουργώντας κατ' αυτό τον τρόπο επιτυχώς, το ανθρωποκεντρικό της, όπως θα' πρέπει να' ναι, έργο.

Διαφορετικά, κινδυνεύουμε να δημιουργήσουμε μόνοι μας μια - grotesque- κοινωνία computers και ρομπότ. Και για να γίνουν τα πράγματα πιο εύγλωττα, αναφέρω

σαν ένα καθημερινό, κοντινό σε όλους παράδειγμα, την γρήγορη εναλλαγή εικόνων στη ζωή μας.

Είτε αυτή αφορά στα τηλεοπτικά μέσα, που κυριαρχούν στον ιδιωτικό μας χώρο, είτε αφορά

***Βασίλι Καντίνσκι-Σύνθεση με τρεις κηλίδες, 1914. Ελαιογραφία σε μουσαμά (121X11 εκ.) Μουσείο Τύσεν-Μπορνεμίσα (Μαδρίτη)*

στις σύγχρονες ηλεκτρονικές συσκευές που έχουν αναλάβει χρέη "διασκεδαστή" στις ζωές της νεολαίας μας, είτε αφορά στις εικόνες που κομίζει ο σύγχρονος άνθρωπος από τις γρήγορες και αναγκαίες μετακινήσεις του από τόπο εις τόπον.

Και ναι μεν η εικόνα, ως πολιτιστικό αγαθό, έχει βοηθήσει και ανθρώπους μεμονωμένα αλλά και λαούς να βγουν από την απομόνωση και την πολιτιστική τους μοναξιά όμως η ροή και η ταχύτατη εναλλαγή τους, αφαιρεί το

παραγωγικό εκείνο, αόριστο ίσως, αλλά ουσιώδες στοιχείο, της ανθρώπινης υπόστασης, την ανθρώπινη φαντασία, που χρειάζεται χώρο και χρόνο για να ενεργοποιηθεί, απελευθερωθεί και λειτουργήσει.

Τι είναι λοιπόν αυτό που απουσιάζει από τον σύγχρονο τρόπο ζωής μας;

Είναι ίσως η πολυτέλεια, του να μπορεί να θέτει ο άνθρωπος "παρενθέσεις σιωπής" στη ζωή του για να προάγει και αναβαθμίσει το συναίσθημά του.

Το συναίσθημα, που σαν κυρίαρχη και αδιαπραγμάτευτης αξίας ιδιότητα του ανθρώπινου είδους, δεν θα πρέπει να μπαίνει ουδόλως στην περιπέτεια της περιθωριοποίησής του.

Πρέπει να μάθουμε ν' ανακαλύπτουμε την σιωπή στη ζωή μας. Μια σιωπή, αιρετική - αντάρτισσα - αγωνίστρια απενοχοποιημένη και αποστασιοποιημένη εντελώς από άλλες γκρίζες ιδιότητες της αυτές δηλ. που ταυτίζουν την έννοιά της με συγκατάνευση και ανοχή.

Και κάνω τον εξής συλλογισμό: Αν ανατρέξουμε στη τέχνη, που αποτελεί κατά κύριο λόγο έκφραση ελευθερίας, απελευθέρωσης δηλ. και μορφοποίησης του συναισθήματος του ανθρώπου που την λειτουργεί, θα παρατηρήσουμε τα εξής.

Η τέχνη, στην πρόσφατη ιστορία της, τον 20ο αιώνα, μέσα σ' ένα αιώνα "Κίρκη" όπου ελλοχεύουν πλείστοι όσοι κίνδυνοι-πειρασμοί, από εχθρούς εσωτερικούς και εξωτερικούς, (εμπορευματοποίηση, διαφήμιση, παγκοσμιοποίηση, ταχύτητα, έγχρωμη εικόνα κ.ο.κ.), φαίνεται ν' αλλάζει χαρακτηριστικά. Να χάνει δηλαδή τον αυστηρό ακαδημαϊσμό και την παραστικότητα της, με τις διάφορες εκδοχές της, και να παίρνει μια μορφή πιο ενδοσκοπική, περισσότερο φιλοσοφική.

Αρχίζει να εκφράζει, την αγωνία του σύγχρονου ανθρώπου, που δέχεται έναν κατακλυσμό εικόνων και ήχων στην καθημερινή του ζωή και δίνει πλέον οντότητα σε αφηρημένες έννοιες που βρίσκονται... "υπό διωγμόν".

Μιλάμε για την abstract art (αφηρημένη τέχνη) του 20ου αιώνα, που δεν αναπαριστά αναγνωρίσιμα αντικείμενα είναι η τέχνη που πραγματεύεται καταστάσεις που ενοχλούν και διεγείρουν τον μέσο θεατή που είναι ο τελικός στόχος και αποδέκτης της.

Η στάση αυτή της τέχνης, αποτελεί για την γράφουσα, μια μορφή σιωπής στην επαναστατική της μορφή. Είναι τα "αποσιωποητικά" που θέτει ο καλλιτέχνης εκεί που η τέχνη αρχίζει να δημιουργεί πληθωρισμό ιδεών, επαναλήψεων και προθέσεων. Είναι τα "διάκεν" που θέτει ο ίδιος, όχι για να προσβάλλει, την φαντασία και το συναίσθημα του παρατηρητή, αλλά αντίθετα, για να του δώσει θέση και ουσία συμμετοχής.

Είναι τρόπος άντλησης ιδεών, αφύπνισης και υπαινιγμός φωνής.

Πρόκειται, για μια άτυπη, άκρως τιμητική εξουσιοδότηση,

υποκατάστασης του βλέμματος του καλλιτέχνη προς τον θεατή και από τον θεατή. Ίσως πρόκειται, για μια από τις πιο ειλικρινείς και τίμιες στιγμές της τέχνης απέναντι στο κοινό της.

Χρειάζονται όμως πάντα, καλές προθέσεις και από τις δύο πλευρές και κυρίως χρειάζεται η "σιωπή" να βρει τον χώρο της στη ζωή μας. Αυτά αφορούν στην εκλογικευμένη οπτική γωνία του θέματος. Υπάρχει και η ρομαντική. Όπου η σιωπή, λειτουργεί όπως το φως. Όλη η σοφία του είναι ο ίσκιος του. Ετσι και στη σιωπή. Όλη η αξία της οφείλεται στη βουή που δημιουργεί το δράμα της ζωής, όπως αυτή κυλάει έξω από ποιητικές διαθέσεις και συναισθηματικές φλυαρίες.

Πόσος χρόνος άραγε θα χρειαστεί για να βρει η σιωπή τη θέση της στη ζωή μας;

Στη γλώσσα της μουσικής, πόση μουσική εγκλωβισμένη, και ταυτόχρονα ρέουσα, μέσα στη σιωπή δυο μουσικών προτάσεων. Μια ηφαιστειακή ενέργεια, που αντιπαλεύει να μετουσιωθεί σε δάκρυ και απαντοχή, στον μηδαμινό χρόνο, εκεί που ακούς μονάχα ανάσες.

Κι ύστερα, αυτή η ίδια η γλώσσα της ποίησης. Όταν σιωπά... Ο ήχος ανάμεσα στις λέξεις... Το θρόισμα της ψυχής, όπως ανδρώνεται κι αναζητά διέξοδο.

Ολόκληρες φράσεις, ολόκληρες ζωές κρυμμένες. Πόση αξία έχουν πολλές φορές τα λόγια που δεν είπαμε. Στέκουν εκεί, αρχαϊκές φιγούρες, κυπαρίσσια, να λογχίζουν το μέλλον μας.

"Υπάρχει πάντα ένα βαθύ νερό μες τη σιωπή σου κι έρχονται κρυφά τ' αγρίμια για να ξεδιψάσουνε και να πλυθούνε". Τάκης

Σινόπουλος.

Και κείνες οι σιωπές οι θλιβερές, οι δικές μας σιωπές, των διπλανών ανθρώπων. Μέσα σε κοινόχρηστους φωταγωγούς πολυκατοικιών, τις βαριές νυχτερινές ώρες.

Όταν οι ανάσες, σμίγουν στον κοινό χορό της ζωής, μετουσιώνοντας τον κάματο της ημέρας, σε κοινή ελπίδα.

Ας σωπάσουμε λοιπόν για λίγο ν' αφουγκραστούμε ήχους ανεξερεύνητους.

*** Ο Β. Καντίνσκι, ένας από τους πρωτοπόρους ζωγράφους της αφηρημένης Τέχνης του 20ου αιώνα, στο δοκίμιο του με τίτλο «Το πνευματικό σχολείο στην Τέχνη», (1911) διατυπώνει την αρχή της «εσωτερικής ανάγκης».*

Η αρχή αυτή διέπει το σύνολο του έργου του κι επομένως και το συγκεκριμένο έργο. Ο πίνακας που βλέπουμε αφηγείται με υπαινικτική και αινιγματική διάθεση, τον ήχο που παράγει μια ορχήστρα. Η εκρηκτική εικόνα που παρουσιάζει, θυμίζει την δημιουργία του σύμπαντος.

Η ρευστότητα των έντονων χρωμάτων που κινούνται κυκλικά, δίνουν έναν ρυθμό και μια αρμονία την συνολική παρουσία και συντελούν σε μια λυρική αποτύπωση της εικόνας και της ιδέας που συλλαμβάνει ο καλλιτέχνης. Το φαινομενικά χαώδες σύμφυρμα από φόρμες, δυνατά χρώματα και απροσδόκητες γραμμές δεν είναι άλλο από το δικαίωμα που παρέχει ο καλλιτέχνης στον αποδέκτη-θεατή, να ανακαλύψει τους δικούς του κώδικες επικοινωνίας και συνομιλίας μέσω μιας πνευματικής «αντήχησης»....

Ρήγα του φιλοπάτριδος, μικρό ρήμα θυμητικό

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 38 / Σεπτ.-Οκτ. 1998)

Του Δημήτρη Πιστικού
Δικηγόρου Πειραιώς

Μιλώ εδώ στους αναγνώστες για έναν από τους μείζονες προδρόμους της νεοελληνικής ποίησης, που ενώ καταλαμβάνει αρκετό χώρο στο θυμητικό μας, απουσιάζει παντελώς από τις ανθολογίες, όπως ετόνισα κι άλλοτε. Μ' αρέσει έτσι να επανέρχομαι στον Ρήγα Βελεστινλή και στο όνομά του, υπακούοντας πιστά στην ευχή - πρόταση του Λεγκράν που δεν του άρεσε η προσαγόρευση "Φεραίος". Κι επανέρχομαι, χωρίς να μ' αρέσουν οι πανηγυρικοί ούτε επειδή διακατέχομαι από αίσθημα δικαιοσύνης ή φιλολογικής περιέργειας για τον εθνεγέρτη ποιητή, που τον χρόνο που περνά έπαθε περισσότερο απ' ό,τι στη σύντομη ζωή του από Ελλαδίτες καλαμαράδες και ομογενείς. Αυτά ανήκουν στη δικαιοδοσία άλλων. Ούτε θα φιλοτεχνήσω ένα βιογραφικό, όπως συνηθίζεται στις επετείους, επειδή γιορτάζουμε φέτος τα διακόσια χρόνια από το θάνατό του. Θα προσπαθήσω να μιλήσω για πράγματα που ακροβατούν με την τόλμη τους στο νήμα της εγκύκλιας λογικής και ίσως ανοίγουν μια αίρεση πάνω σε ορθόδοξες συντεταγμένες.

Από καιρό με βασανίζει η σκέψη πως οι δύο μείζονες ποιητές του καιρού μας, προικισμένοι με Νόμπελ ποίησης, δε μίλησαν καθόλου ή μίλησαν εντελώς συμπτωματικά για τον ποιητή του "Θουρίου". Η στάση τους έχει σημασία, αφού πρωταγωνίστησαν στο δεύτερο μισό του αιώνα μας και διαμόρφωσαν τη σύγχρονη ποίησή μας. Φαίνεται πως στο μαϊάνδρο της σκέψης του Σεφέρη δεν υπήρχε χώρος για τον επαναστάτη οραματιστή, ούτε τα ποιητικά πλάσματα του Ρήγα υπερέβησαν την "ασημαντότητα", μπροστά στον "ευγενή" Ερωτόκριτο, που τόσο απασχόλησε τις δοκιμές του. Ο Ελύτης πάλι μίλησε πολύ ή λίγο - αδιάφορο - για τους Απολλινάριους, τον Εφραίμ τον Σύρο, τον Συνέσιο Κυρήνης και άλλους, που ίσως λίγοι γνωρίζουμε, αλλά δε βρήκε ούτε μια λέξη μέσα στη "φωτεινότητα και τη διαύγιά" του για τον αδικοχαμένο πριν την ώρα του εθναπόστολο, οραματιστή, πρόδρομο και διαφωτιστή του γένους. Ούτε ένα μικρό δοκίμιο λοιπόν, για τον ποιητή που μας άφησε τον "Θούριο", στα ογκώδη κείμενα του Ελύτη, ούτε μια αναφορά. Έχεις την αίσθηση έτσι πως για τους δύο ποιητές μας, η περίπτωση του Ρήγα ήταν ένα ασήμαντο ή σύνηθες γεγονός, ανάξιο ειδικής μνείας.

Ίσως και να τους απωθούσε η "ασήμαντη" κατά τον Σεφέρη ποιητική του αξία, η συνεχής και αδιάλλακτη επαναστατικότητα του, η παλικαριά και η αυτοθυσία του, που έμοιαζε κάπως *Mutatis mutandis* με την περίπτωση του Αλέκου Παναγούλη. Μπορεί να ήταν και η σημασία που έδινε ο Ρήγας στα συμβάντα, τα οποία υπερέβαιναν τη μυθοποίηση που επιχειρούν οι λυρικοί και η θαυμαστή γεωμέτρηση του συλλογικού αισθήματος. Μέσα σ' αυτόν τον κόσμο, ο Ρήγας δεν έχει να πει πολλά, ή, με άλλη έκφραση, δεν αφήνει πολλά περιθώρια για παρεκβάσεις και παρερμηνείες. Με λίγα λόγια, το ποιητικό έργο του Ρήγα, μικρό στην έκταση, αφήνει ήσυχους τους αυτάρκεις και όσους ψηλαφίζουν τα κοινά αισθήματα καθισμένοι στο γραφείο με το δάχτυλο στη σκανδάλη της δικής τους ποιητικής. Το ίδιο θα πάθαινε αν έπεφτε στα χέρια τους και ο Τυρταίος. Για τη γενιά του τριάντα, ο Ρήγας δε φαινόταν να προσθέτει πολλά στα οικόσημα. Βαρυνόταν άλλωστε με πολλά: Στιγματισμένος από κάθε εξουσία, αντάρτης και περιπετειώδης, γραμματικός και υποκινητής εξεγέρσεων, μεταφραστής και συλλογέας πατριωτικών τραγουδιών και, φυσικά, ενοχλητικός σε όσους αρέσκονται να μιλούν για μια ακαθόριστη αναρχία. Ο λόγος του εξάλλου δεν είναι υπαινετικός, ούτε συνίσταται "στη μετατόπιση από το λογικό στο υπερβατικό, καθώς και στην ανεύρεση των αναλογιών ανάμεσα στα αισθήματα και στις πράξεις", όπως θα ήθελε ο Ελύτης. Για τον Ρήγα, λόγος και υπέρβαση είναι δυο σημεία, που κινούν από το ίδιο κέντρο, και δεν υπάρχει απόσταση ανάμεσα στα αισθήματα και στις πράξεις. Επίσης, δεν παραπέμπει σε ιδιωτικές οδούς μήτε σε δημόσιους μύθους, γεννήματα κάποιας συμφοράς. Ενοχλούσε έπειτα και η ευρυχωρία του σε δυσκολοχώνευτες βαλκανικές οραματικές, που δεν ταίριαζε σε μια ριζική συσπείρωση με ελληνοκεντρικούς σχεδιασμούς και στόχους. Ίσως να έφταιγε και η απόλυτη αντιστοιχία της λέξης στο κοινό νόημα μιας θύραθεν παιδείας, για τους εντός, ακατάληπτης.

Πιστεύω πως ο Ρήγας δε θα καταλάβαινε γρυ από την περίπλοκη "μέθοδο του άρα" του "λευκού" Ελύτη, ούτε την κλονισμένη πίστη του Σεφέρη για τα δημόσια οράματα. Άλλωστε, το να μιλάει κανείς με θάλασσα για επανάσταση και όχι με πολυβόλα, όπως ο Ελύτης, είναι

μια ποιητική εφεύρεση που θα αργήσει να πλουτίσει το μέσο νοητικό μας βίος. Το λάθος μας συνήθως είναι που πάντοτε κρίνουμε με τη γνώση του παρόντος, και, το χειρότερο, ότι είμαστε από πλευράς ισχύος: Ο κρινόμενος δεν μπορεί να προβάλλει κανενός είδους υπεράσπιση. Περίπλοκες και δαπανηρές οι σύγχρονες ποιητικές, δεν αφήνουν χώρο για τους παρείσακτους του παρελθόντος στην πόλη των ιδεών. Και για να επανέλθω στους δύο ποιητές μας, θα υπενθυμίσω και την ανάλογη μεταχείριση του Γιάννη Ρίτσου (μείζονα κι αυτού ποιητή μας, συνοδοιπόρου τους μάλιστα), ο οποίος ερχόταν στρατευμένος (με τον τρόπο του), όπως ο Ρήγας, από άλλους δρόμους. Γι' αυτήν θα μιλήσω κάποια άλλη φορά.

Απορώ πώς ο Σεφέρης δεν ανατρίχιασε με τον Μιχαήλ Περδικάρη, έναν ανόητο και επικίνδυνο γιατρό, που είδε τον στραγγαλισμό του Ρήγα ως σωτηρία "όλου των Ελλήνων έθνους" ή με τον Κύριλλο τον Πατρέα, που είδε τον Ρήγα "ως διεφθαρμένον τα φρένα... ύλη της αιωνίου κολάσεως" ή με το Πατριαρχείο, που εξέδωσε εγκύκλιο και παρακινούσε τους παραλήπτες να βγουν και να συνάξουν τα συντάγματα του Ρήγα, διότι κινδύνευε από αυτά η ορθόδοξη πίστη. Και μιλώ για ένα από τα καθαρότερα και πιο αδέσμευτα πνεύματα του αιώνα μας. Έτσι, ο ελληνικός διαφωτισμός, όπως εκφράζεται με το έργο του Ρήγα, υφίσταται μια επίθεση σιωπής, που μοιάζει με υπονόμηση. Στον εθνικό λογοτεχνικό μας κανόνα, ο "Θούριος" έμπασε τον ποιητή του, ως μύθο περισσότερο (όπως οι Ακρίτες, το Κρυφό Σχολείο ή ο Μακρυγιάννης), παρά ως συνδήλωση ενός ενιαίου μηδέποτε εξαντλημένου πρακτικά και θεωρητικά εθνικού παρελθόντος.

Ο Ρήγας στάθηκε άτυχος, διότι στα σαράντα του χρόνια θανατώθηκε με στραγγαλισμό και όχι ως Έλληνας, αλλά (!) ως Τούρκος υπήκοος. Αλλά και τυχερός, γιατί υπήρξε από τους ελάχιστους, που θα μπεινοβγαίνουν εύκολα από τον θρύλο στην ιστορία, με λίγα λόγια στο θυμητικό μας. Αντιπαραθέτει στη λογική των φρονίμων τη φλογερή απρονοησία του οραματιστή, που γίνεται "χλεύη" στους πολιτικούς στίχους του Ιακωβάκη. Ιδού, μνημείο έσχατης κατάντιας και δουλοφροσύνης.

"Ο ορθός λόγος απαιτεί
καθ' ένας να γνωρίζει
Μίαν αρχήν και κεφαλήν
οπού να τον ορίζει"
υπονοώντας τον Σουλτάνο.

Όμως, μολονότι ο Ρήγας επέσυρε εναντίον του την οργή όλων των επικίνδυνων γραικυλίσκων, εντούτοις ευτύχησε (κοντά στους άλλους) να έχει υποστηρικτή τον Αδαμάντιο Κοραή (ένα από τα πιο φιλελεύθερα πνεύματα της ανθρωπότητας), ο οποίος με την αδελφική διδασκαλία του ανασκεύασε την "κακόβουλη" πατριαρχική "πατρική διδασκαλία" και συμβούλεψε τους γραικούς για το "μωρό αυτό σύγγραμμα", ονομάζοντας στο τέλος

τον Ρήγα και τους συντρόφους του "γενναίους μάρτυρες της ελευθερίας".

Ο Ρήγας οραματίστηκε την "απλή" ελληνική γλώσσα ως κοινό όργανο της ελληνικής (διαβαλκανικής) δημοκρατίας, εγκαταλείποντας τη σιγουριά μιας άνετης και φρόνιμης ζωής, που την είχε ήδη από γεννησιμιού του εξασφαλισμένη. Αυτή η απλή ελληνική φαίνεται ότι αλλοιώθηκε επί το λογιώτερον από τον Περραιβό. Η αλήθεια είναι ότι ο Ρήγας συλλογάται ελεύθερα και προσκομίζει στη συλλογική μας γλωσσική μνήμη έννοιες, όπως "ελληνική γλώσσα", "ελληνικός λαός", ντροπαλά και αθάνα, όπως ταίριαζε στο ήθος του.

Για τη γενιά του τριάντα, Μακρυγιάννης, Θεόφιλος, Ερωτόκριτος, Ρωμανός (για να μεταχειριστώ κάποια γνωστά ονόματα) κατέστησαν σύμβολα ενός παρελθόντος, που ήταν απαραίτητα για τις προτάσεις τους. Οι μείζονες αυτής της γενιάς ανέλαβαν το χρέος - πατρικά και παστρικά - να τους φέρουν στο φως σαν άγνωστες χώρες που τις ανακάλυψαν προς χρήση των νεοελλήνων. Ο Ρήγας ήταν βαθιά ριζωμένος στη συλλογική μας μνήμη, τόσο που δεν είχε την ανάγκη κανενός για οποιαδήποτε συνηγορία ή κόλλυβα. Εξάλλου η "ομάδα" του Σεφέρη - Ελύτη κλπ. έψαχνε για σύμβολα που επιδέχονταν σωστικές επεμβάσεις (κατά τη γνώμη της, βέβαια) και αποστρεφόταν σύμβολα που θεμελιώναν έτσι κι αλλιώς χωρίς φιοριτούρες την ελληνική ταυτότητα. Η γενιά του τριάντα τρώμαζε με κάθε ανατροπή. Επιπλέον αισθανόταν μεγάλη ανασφάλεια με τις ύποπτες και αόριστες βαλκανικές προσμείξεις του Ρήγα, σε μια εποχή που λέξεις όπως "Βούλγαρος" ή "Βαλκάνιος" παρέπεμπαν σε επικίνδυνες μεταπολεμικές περιοχές και ερέθιζαν αρνητικά τις πολιτικοκοινωνικές επιλογές τους.

Έχοντας παράλληλα διατυπώσει καθένας τους μίαν ανώτερη θεωρία περί τέχνης, ελληνικής ταυτότητας κλπ., δεν άφηναν στον κανόνα τους περιθώρια για "άτακτους" στο στρατόπεδο της τέχνης, που δεν τους έδιναν αισθητικά και ιδεολογικά επιχειρήματα να τα αντιπαραθέσουν στους Ευρωπαίους μεγάλους ποιητικούς συνεταίρους. Η ποίηση του Ρήγα δεν απευθύνεται σε αμφίβιους κριτικούς, που προσκυνούσαν τον μαρξισμό ευχόμενοι κρυφά την ανατροπή του, μήτε σε πανεπιστημιακούς κοθόρνους ή ευτυχιστές θαλαμηπόλους επιγραμματοποιούς. Θέτει όμως τον εαυτό της στην υπηρεσία των επαναστατικών ιδεών και αδιαφορεί για την αισθητική συγκίνηση των άκαπνων ή μη καλαμαράδων. Νομίζω πως η γενιά αυτή αισθανόταν την ίδια αποστροφή για τα αντάρτικα ποιήματα του Νίκου Καρβούνη, τη διδασκαλία του Κοσμά του Αιτωλού ή τα επικά ξεσπάσματα του Παλαμά, άσχετα εάν μ' αυτά τρέφεται συνήθως η συλλογική μνήμη.

Ο Ρήγας μιλούσε για το έθνος (όπως και ο Σολωμός), χωρίς να φοβάται τον όρο και χωρίς να προβλέπει τι θα του φόρτωναν αργότερα προοδευτικοί και συντηρητικοί στοχαστές. Πρόκειται για μια λέξη, που για τον Ρήγα

σημαίνει "το πλήθος του λαού" και για τους σύγχρονους διανοητές χίλια δύο πράγματα απαγορευμένα και αλλοιωμένα από ενδοστρέφεια, φόβο, επιστημολογία, ή αντίδραση σε αυτόκλητους εθνοκτόνους που αυτοχρίζονται ως εθνικόφρονες.

Ο Ρήγας δε χάριζε τις λέξεις σε κανέναν για να τις οικειοποιηθεί αθέμιτα. Ο άμεσος λόγος του Ρήγα προσκρούει σε διεθνισμούς όψιμους, σε μοντερνιστικές λογικές και μεταμοντερνιστικές αποσυνθέσεις, συμμαχεί με την πολυπολιτισμικότητα, και αδιαφορεί για τις ασυμμετρίες των πανεπιστημιακών λογιωτάτων ή των εκλεκτικών διανοουμένων που αισθάνονται αφόρητη αλλεργία σε ό,τι εθνικό. Έτσι σήμερα, οι κάθε λογής φρόνιμοι ανέχονται απρόθυμα την αναγραφή του στα κενοτάφια, όταν δεν αρνούνται έστω και την απλή αναφορά του. Η διαφορά της ιδιοσυγκρασίας ανθρώπου που αναλώθηκε για τις ιδέες του και ανθρώπων που ποτέ δε θα έβαζαν το κεφάλι τους στον ντορβά παρά κάνοντας "άδεια νταηλίκια" σε βιβλία, εφημερίδες ή σε τόμους - αφιερώματα, είναι έκδηλη σε όποιον στοιχειωδώς παρακολουθεί τα νεοελληνικά πράγματα. Ο Ρήγας θα περιφρονούσε όλους αυτούς τους προσεκτικούς νεοσοφολογιώτατους, (εκλεκτικούς και φευ δημοκρατικούς) με την ανώδυνη έννοια του όρου, που τους απασχολεί η πολιτική ως απώτερη μεταφυσική παρά ως τρέχουσα σημασία, εάν βέβαια δεν την αποτάσσουν ολοσχερώς εν ονόματι της υψηλής ποιητικής καθαρότητας.

Τέλος, ο Ρήγας, παρά τον μεταφραστικό του οίστρο, τα συγγράμματά του και την ποίησή του, δεν ήταν ούτε πολύξερους, ούτε αγράμματους. Ήταν απλά ένας επαναστάτης γραμματικός. Και το κυριότερο: Ενώ απωθεί τον Σεφέρη με την άκρατη επαναστατικότητα του, αποδιώχνει και τον Ελύτη με την καθαρή αποστροφή του στη νεφελώδη αναρχία του. Δηλαδή θα παραξένευε (εάν δεν τρόμαζε) τον Σεφέρη, τον συνετό και αντιηρωικό διπλωμάτη η διάταξη του άρθρου του Συντάγματος του Ρήγα, κατά το οποίο ο λαός έχει ιερό χρέος να πιάσει τα άρματα και να επαναστατήσει, όταν η διοίκηση βιάζει, αθετεί και καταφρονεί τα δίκαια του λαού και δεν εισακούει τα παράπονά του. Ποιος καθεστωτικός (όποιου χρώματος) δε θα τρόμαζε από αυτή την επιταγή του Ρήγα; Το ίδιο θα απωθούσε τον Ελύτη άλλη διάταξη, όπως αυτή από τον "Θούριο":

"Ο νόμος νάν' ο πρώτος και μόνος αρχηγός

...

Γιατί κ' η αναρχία
ομοιάζει τη σκλαβιά"

Κυρίως όμως απωθεί η βαλκανική του κοσμοθεωρία, που δεν αναιρείται από τα ελληνικά της συμπεράσματα. Ο Ελύτης, άλλωστε, δεν ήθελε για τους μείζονες ποιητές μας Κάλβο, Σικελιανό, Σολωμό - πόσο μάλλον για τον Ρήγα - ούτε "ένα γραμμάριο βαλκανικού τύπου να παρεισφρέει στα γραπτά τους". Ίσως αυτά να είναι ιδέες

για παρακατιανούς τυχοδιώκτες της ποιητικής ιδέας.

Οπωσδήποτε οι μεγάλοι μας ποιητές της γενιάς του τριάντα έζησαν σε μια εποχή που εξαμιζόταν το αρματολικό πνεύμα. Η αναγκαστική τους προσγείωση στην πραγματικότητα του πολέμου και του Εμφυλίου ενήργησε απωθητικά στα φλογερά κηρύγματα του Ρήγα, που σίγουρα η "ρητορεία" του δεν άρμοζε σε ανθρώπους δίχως εμμονές στη φυσική γενναιότητα και στους ηρωικούς τρόπους. Η τολμηρότητα της σκέψης μου ενθαρρύνεται και από τη μετέπειτα στάση τους απέναντι στη δικτατορία των συνταγματαρχών.

Ο Ρήγας αγωνίστηκε όλη την ώριμη ζωή του για τα "ιερά και άμωμα δίκαια, όπου θεόθεν του εχαρίστησαν διά να ζήσει ησύχως επάνω εις τη γη". Ίσως αυτά τα λόγια να φάνταζαν ως αλαζονική ρητορεία, στα λεπτεπίλεπτα ώτα των μείζονων μας ποιητών, που είδαν την ποίηση ως ένα φαινόμενο μεταφυσικό, όπως οι Ευρωπαίοι συννομείς της μοντέρνας ποιητικής περιουσίας. Το αντίθετο συνέβη με τον μεγάλο Σολωμό και τον Ισαπόστολο Παλαμά, που δεν είχαν ανάγκη να δώσουν διαπιστευτήρια σε κανέναν. Ο Ρήγας, και σήμερα ακόμα, ακούγεται ως φωνή της συνείδησης για καθέναν που έχει πατρίδα και ανθρωπιά. Ακούστε:

Σ' ανατολή και δύση και νότον και βοριά
για την πατρίδα όλοι, να 'χωμεν μια καρδιά

...

Βουλγάροι, κι Αρβανήτες, Αρμένιοι και Ρωμιοί
Αράπηδες και άσπροι με μίαν κοινήν ορμή
για την ελευθερίαν να ζώσωμεν σπαθί...

...Κάλλιο για την πατρίδα, κανένας να χαθή
ή να κρεμάση φούντα, για ξένον στο σπαθί...

Ποιος δε θα προσυπέγραφε αυτούς τους στίχους και δε θα τους εξασφάλιζε στοργικά στο καλύτερο μέρος του θυμητικού του, όπως ο Κολοκοτρώνης, υπαγορεύοντας στον Τερτσέτη τις σκέψεις του; "Ο Ρήγας Φεραίος εστάθη ο μέγας ευεργέτης της φυλής μας, το μελάνι του θα είναι πολύτιμον ενώπιον του Θεού, όσο το αίμα του άγιο, έγραψε τροπάρια, άλλο σοί...". Ιδίως σήμερα, που αυξάνονται οι επιλήσμονες, βουλαγαγμένοι στην απέριτη αλαζονική τους ανεμελιά ή την επιστημονικοφανή τους ευήθεια, κρεμώντας φούντα στο σπαθί τους, που πολεμά για ξένα (ευρωπαϊκά και υπερεθνικά δήθεν) συμφέροντα, ή εν ονόματι μιας ρητορείας, που υπογραμμίζει άτονα ιδεολογικά ή αντιιδεολογικά συστήματα. Ποιαν άλλη δικαίωση και ποια άλλα εύσημα θα μπορούσε να ονειρευτεί ο Ρήγας Βελεστινλής αντικρίζοντας όλα ετούτα και διαβάζοντας τους στίχους;

"Ολόρθος μπαίνει

κρατώντας στώνα χέρι θούρια λύρα
και στ' άλλο μια αλυσίδα συντριμμένη".

Βλέπετε οι στίχοι αυτοί, δεν ανήκουν σε κανέναν από τους μείζονες της Γερμανίας του Τριάντα αλλά σ' έναν ελάχιστονα ρομαντικό, Ιωάννη Πολέμη.

ΑΝΤΙΣΤΙΞΕΙΣ...

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 83/Μάρτιος-Απρίλιος 2006)

του Φάνη Μούλιου
επιτ. Δικηγόρου - Συγγραφέα

Το χιούμορ το έχει περισσότερο αυτός που το δέχεται, παρά αυτός που το κάνει. Λειτουργεί πάντοτε σε δεύτερο επίπεδο και κατά κανόνα, εδρεύει σ' ευφυή άτομα.

Κομπό στην εκφορά του δαγκάνει με το γάντι και εάν είναι ποιότητας θέτει σε κίνηση ψυχοδιανοητικούς μηχανισμούς εν Ευδία. Αυτό συμβαίνει όταν περνάει απ' το υποσυνείδητο και όταν αναδυθεί εισπράττει εκ των υστέρων την επιδοκιμασία και τον θαυμασμό προς τον χιουμορίστα. Απέχει απ' την νεοελληνική «πλάκα» που είναι κυριολεκτικά χαβαλές, όσο μια σέντρα του Rivaldo από μια κλωτσιά που στέλνει την μπάλα στη θάλασσα η ακόμα, και στο γάμο του Καραγκιόζη.

- Παραδικηγορικά ο Αιτών υπερήλικος, περιμένει απ' τον Δικαστή την ανάγνωση του περιεχομένου της διαθήκης, της προσφάτως αποθανούσης συζύγου του, βέβαιος για το αυτονόητο. Μετά από λίγο δεν πιστεύει σ' αυτό που άκουσε αφού δεν αναφέρεται πουθενά.

Υποβασταζόμενος σχεδόν, απ' τον συμπαραστάτη δικηγόρο του αναρωτιέται στο διάδρομο του δικαστηρίου αναφωνώντας «μα επιτέλους τι διαθήκη είναι αυτή;» Κι ο δικηγόρος ετοιμότητα.... «ΚΕΝΗ»

- Συνάδελφος απευθυνόμενος στοργικά σ' ευτραφή πελάτη του τον συμβουλεύει «να προσέχεις την διατροφή σου». Κι εκείνος: «εγώ την προσέχω. Αυτή δεν με προσέχει».

- Παλαιότερα «ήταν αδιανόητο για το δικηγόρο να παραδώσει φωτογραφία ταυτότητας χωρίς γραβάτα. Κάποτε όμως ο πρόεδρος του Δ.Σ. ήλθε σε πολύ δύσκολη θέση όταν συνάδελφος του παρέδωσε φωτογραφία όπου εικονιζόταν χωρίς λαιμοδέτη.

Ακολούθησε αψιμαχία αλλ' ο δικηγόρος δεν υποχωρούσε με τίποτε. Και τότε ο Πρόεδρος προκειμένου να τελειώνει μ' αυτή την ιστορία, δέχτηκε την φωτογραφία και ακολούθως ζωγράφισε γραβάτα!..

- Έχω ακούσει πολλών ειδών κατάρες ιδίως κατά τα σκληρά μετακατοχικά χρόνια. Τότε που πιτσιρικάδες, νυχτώναμε στις αλάνες ξεχνώντας τα σπίτια μας. Αυτό εξόργιζε τις μάνες μας και τις ανάγκαζε να μας καλούν στο σπίτι φωνάζοντας ως εξής «βρε, που κακό χρόνο να μην έχεις, μαζέψου» ή «έλα μέσα που να δαγκάσεις το σβέρκο σου». Βέβαια επρόκειτο για οιονεί κατάρες αφού οι καταρώμενες ήξεραν τι έλεγαν. Στο γήπεδο όμως, όπου η ελευθερία χαίρεται τ' όνομά της και η αθροστομία επαληθεύει την αριστοκρατική της καταγωγή οι κατάρες κινούνται μεταξύ κυριολεξίας και αφαίρεσης. Παράδειγμα: Πικραμένος οπαδός «την έχει στημένη» στον διαιτητή και όταν πλησιάζει προς τη μεριά του, τραβάει μια ενισχυμένη μούτζα και ταυτόχρονα του φωνάζει «να ρε, που να μην βγάλεις ποτέ από πάνω σου τα μαύρα».

- Όση ευαισθησία δείχνει ο Έλληνας στους ενοχλητικούς άλλο τόσο θράσος επιδεικνύει ο ίδιος όταν ενοχλεί. Παράδειγμα: η δυνατή μουσική κι άμα του πεις και τίποτε και δεν αρπαχτείτε το πολύ-πολύ να σου πει «βιώνω το απωθημένο μου» και μάλιστα αραχτά.

- Ανοίγεις Εφημερίδα αγγελιών και για δουλειές και το μόνο που βρίσκεις είναι πόρνες και κινητά.

Μιλάμε δηλαδή για το ίδιο πράγμα!....

- Δίμετρες, ξανθιές καλονές, εισαγωγής. Η χαρά των κοντών.

- Δεν έχει άλλο.

Πειραιώς εγκώμιον

(δημοσιεύτηκε στο 33 τεύχος/ Νοεμ.-Δεκ. 1997)

Του Γιώργου Ρήγου, Αρεοπαγίτη

Τα δικαστήρια του Πειραιά έχουν μια μακριά παράδοση στη μικρή ιστορία της ελληνικής δικαιοσύνης. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1920, που λειτουργεί το Πρωτοδικείο, και από τα τέλη της δεκαετίας του 1970, που λειτουργεί το Εφετείο, πολλοί αξιόλογοι δικαστές και δικηγόροι σφυρηλάτησαν αυτή την παράδοση. Δεν είναι ασφαλώς συμπτωματικό ότι σήμερα περισσότερο από το ένα τρίτο των μελών του Αρείου Πάγου, σε κάποια φάση της σταδιοδρομίας τους, πέρασαν από τα δικαστήρια του μεγάλου λιμανιού και αρκετοί κατευθύνθηκαν στο ανώτατο δικαστήριο από το Εφετείο του. Είχα την τύχη να υπηρετήσω, τα τέσσερα χρόνια της σταδιοδρομίας μου ως πρόεδρος εφετών, στον Πειραιά, ήλθα τον Οκτώβριο του 1993 και έφυγα το Σεπτέμβριο του 1997. Έτσι αναπότρεπτα, Οι γραμμές αυτές έχουν ένα έντονο προσωπικό χαρακτήρα, θα μπορούσαν να διαβαστούν επομένως και σαν μια αποχαιρετιστήρια και συνάμα ευχαριστήρια επιστολή.

Δύο είναι πιστεύω οι παράγοντες που έχουν συντελέσει στη δημιουργία αυτής της ιδιαίτερης δικαστηριακής παράδοσης του Πειραιά. Οι μικροί σε σύγκριση με το αθηναϊκό χάος αριθμοί και οι πολύ καλές σχέσεις δικηγόρων και δικαστών, που έχουν διαμορφώσει ένα κλίμα το οποίο είναι δύσκολο να διαταραχθεί. Ο μικρός σχετικά αριθμός των υποθέσεων επιτρέπει, τουλάχιστον στο Εφετείο, χώρο για τον οποίο έχω μια πιο άμεση γνώση, την ενδελεχέστερη διερεύνηση τους και συνακόλουθα την παραγωγή αρτιότερου δικαστικού έργου. Η πρόσφατη ίδρυση και λειτουργία ειδικών τμημάτων Ναυτικού Δικαίου, και στους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας,

έχει αρχίσει ήδη να αποδίδει καρπούς στην ενότητα της νομολογίας και τη συγκέντρωση ενός corpus σταθερών δεδομένων που οπωσδήποτε θα συμβάλει σημαντικά στην ανάδειξη του Πειραιά σε αξιόλογο διεθνές κέντρο ναυτιλιακών δραστηριοτήτων. Τώρα που έχουν ξεπεραστεί οι επιφυλάξεις ως προς την αναγκαιότητα της ίδρυσης ειδικών, αυτοτελών, τμημάτων ναυτικών υποθέσεων (επιφυλάξεις που και εγώ είχα συμμεριστεί), ίσως είναι καιρός για μια νομοθετική ρύθμιση που θα υπαγάγει όλες τις ναυτικές υποθέσεις, με ενδεχόμενη εξαίρεση των ναυτεργατικών, από όλα τα δικαστήρια της χώρας, για δευτεροβάθμια κρίση στο Εφετείο του Πειραιά. Οι οποίες, εύλογες φυσικά, αντιδράσεις μπορούν να καμφθούν μπροστά στην ανάγκη της ενότητας και κυρίως της σταθερότητας της νομολογίας(*) σ' ένα τόσο ζωτικό για την εθνική οικονομία χώρο. Παράλληλα, έχει αναληφθεί μια προσπάθεια δικαστών του Πειραιά να συγκεντρωθεί η νομολογία του Ναυτικού Δικαίου σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή και αντίστοιχο τόμο, που θα συμπληρώνονται κάθε χρόνο, ώστε να αποτελεί ένα ασφαλή οδηγό της πράξης, αλλά και ένα χρήσιμο βοήθημα για τη θεωρία. Οι ναυτικές διαφορές δεν είναι όμως η μοναδική κατηγορία υποθέσεων που απασχολούν δημιουργικά την πειραιϊκή νομολογία. Υπάρχει ένα μεγάλο φάσμα υποθέσεων, που συχνά απασχολούν τα δικαστήρια του Πειραιά και που έχει δώσει τη δυνατότητα βαθιάς και αναλυτικής επεξεργασίας. Αναφέρω πρόχειρα τις υποθέσεις που ανακύπτουν από τις μεταφορές, κυρίως τις διεθνείς (εκτός βέβαια από τις θαλάσσιες), τις εργατικές διαφορές

(εκτός από τις ναυτεργατικές), τις ιδιομορφίες του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στις «εξαρτημένες» από τον Πειραιά περιοχές, στον Πόρο και την Τροιζηνία, την Αίγινα, την Ύδρα, τις Σπέτσες, τα Κύθηρα. Όλη αυτή η νομολογία χρήσιμο θα ήταν να έχει μια πληρέστερη καταγραφή, η «Πειραιϊκή Νομολογία» είναι ασφαλώς μια καλή αφετηρία, αρκεί να κυκλοφορεί συχνότερα. Στην ενίσχυση των καλών σχέσεων δικηγόρων και δικαστών έχουν συντελέσει ουσιαστικά οι συχνές επιστημονικές (συνέδρια, διαλέξεις, συζητήσεις), πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις του Δικηγορικού Συλλόγου που παρέχουν την ευκαιρία φιλικών συναντήσεων δικηγόρων και δικαστών, έξω από τα περιοριστικά πλαίσια του ακροατηρίου. Ανεκτίμητη είναι και η συμβολή της «Δικηγορικής Επικαιρότητας», οργάνου έντονης προβολής των προβληματισμών του νομικού κόσμου, όχι μόνο στα πλαίσια του στενά οριζόμενου δικαιοδοτικού έργου. Το σημείωμα αυτό αποτελεί και μια έκφραση προσωπικής ευχαριστίας για τη συντακτική ομάδα που μου έδωσε την ευκαιρία, αρκετές φορές, να εκθέσω ορισμένους προσωπικούς στοχασμούς σε ζητήματα που, τολμώ να πιστεύω, μας απασχολούν όλους. Δεν ξέρω αν τα δικαστήρια του Πειραιά αποτελούν «το πρότυπο» των δικαστηρίων της χώρας. Οπωσδήποτε όμως παρέχουν ένα παράδειγμα προς μίμηση.

(*) «Η ικανότητα της οριστικής διευθέτησης των διαφορών κατά ένα συστηματικό, προβλέψιμο τρόπο είναι η ζωτική συνεισφορά ενός νομικού συστήματος σε οποιαδήποτε κοινωνία», λέει ένας μεγάλος αμερικανός δικαστής, ο J.M. Harlan.

Από την εκδήλωση για τα 15 χρόνια της δικηγορικής επικαιρότητας το 2005 (τεύχη του εντύπου σε πανό) στην είσοδο (χωλ) του ΔΣΠ.

Από την εκδήλωση για τους δικηγόρους ποιητές Π. Κατράκη, Μόσχο Κεφάλα, Φάνη Μούλιο, Δημήτρη Πιστικό, Πέτρο Λακούτση στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά στις 13.3.2003

Εκδρομή της Δικηγορικής Επικαιρότητας στην Θήβα-Λειβαδιά και επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θήβας το 2001

2 ήμερη εκδρομή της Δικηγορικής Επικαιρότητας στην Ορεινή Ναυπακτία

Πειραιάς και Ιππόδαμος

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 48/ Μάιος - Ιούνιος 2000)

Του **Μιχάλη Βλάχου**
Δικηγόρου ε.τ.

Τις πρώτες ενδείξεις πολεοδομικού σχεδιασμού, δηλαδή της εκ των προτέρων καταρτίσεως πολεοδομικού σχεδίου ανιχνεύουμε ανασκαφικώς στις ιδρυθείσες κατά την αρχαϊκή περίοδο (7ος-6ος π.Χ. αιών) ελληνικές αποικίες.

Πράγμα που ευνόησε η εξ' υπαρχής ίδρυση πόλεων και όχι η επέκταση που υποχρεώνει σε προσαρμογή στους προϋπάρχοντες πολεοδομικούς ιστούς.

Η επιλογή του χώρου της υπό ίδρυσιν πόλεως, όχι μόνο γεωγραφικώς, δηλαδή σε συγκοινωνιακούς κόμβους, σε ασφαλείς λιμένες ή θέσεις οχυρές με προσβάσεις κ.λ.π, αλλά η επιλογή της εκτάσεως, ο καθορισμός των διαστάσεων της πόλεως, της τοποθετήσεως των δημοσίων και ιερών χώρων και των χώρων κατοικίας συνιστούν πολεοδομικές δραστηριότητες που είναι ανασκαφικά τεκμηριωμένες αλλά περιέχονται και σε έμμεσες ιστορικές μαρτυρίες.

Από την αρχή της κλασικής εποχής, στις πρώτες δεκαετίες του 5ου π.Χ. αιώνα έχουμε ανασκαφικά δεδομένα πολεοδομικού σχεδιασμού στην Μίλητο. Οι Μιλήσιοι, όταν δεκαπέντε χρόνια μετά την κατα-

στροφή της από τους Πέρσες εγύριοαν στην πατρίδα τους απεφάσισαν αντί να ανοικοδομήσουν την παλαιά να κτίσουν εξ' υπαρχής μια νέα Μίλητο.

Ως πρότυπο τους έλαβαν τις πολυάριθμες αποικίες που είχαν ιδρύσει στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο. Πρωτοτυπία της νέας Μιλήτου ήταν η μεγάλη ελεύθερη έκταση στο κέντρο της πόλεως η οποία προοριζετο για τις δημόσιες λειτουργίες. Έκταση προορισμένη για την Αγορά, δημόσιες Υπηρεσίες, θέατρα, Ιερά κ.λ.π. Η γη που προοριζετο για κατοικίες ήταν μοιρασμένη σε ίσα μέρη και διανεμήθηκε με κλήρωση που εξησφάλιζε την ισότητα χωρίς διακρίσεις. Υπήρχε σύστημα ορθογώνιος τεμενομένων οδών που δημιουργούν σφιχτοπλεγμένο οδικό δίκτυο. Παράλληλα υπήρχαν τρεις λεωφόροι πλάτους τριάντα μέτρων που συνέδεαν το κέντρο με τα λιμάνια, το θέατρο, τις πύλες κλπ. και που χάριζαν μεγαλοπρέπεια στην πόλη, ενώ ήσαν κατάλληλες και για πομπές, τελετές κλπ. Το σχέδιο αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα ήταν έργο του μεγάλου τέκνου της Μιλήτου του Ιπποδάμου πατέρα της πολεοδομίας.

Υποθετική αναπαράσταση του Αρχαίου Πειραιά

Όμως η μόνη πόλη που είναι ιστορικά μαρτυρημένο ότι πρώτη ανεγέρθηκε βάσει σαφώς οργανωμένου επιστημονικά πολεοδομικού σχεδιασμού είναι ο Πειραιάς. Πόλη που εξ' αρχής σχεδιάστηκε με σαφείς διακεκριμένους χώρους κατοικίας. Δημοσίων λειτουργιών, ιερών κ.λ.η., πράγμα που επιβεβαιώθηκε και ανασκαφικά. Οι πρόσφατες σωστικές ανασκαφές στην πόλη μας απεκάλυψαν αρχαίους δρόμους σε αριθμούς που βοηθούν στην αποκατάσταση σε γενικές γραμμές του συνολικού σχεδίου πόλεως, ενώ μια δεκάδα αποκαλυφθεισών κατοικιών μας βοηθάει στην αναπαράσταση της Ιπποδάμειας κατοικίας. Από τα ιερά της πόλεως έχει εντοπισθεί επακριβώς το τέμενος της Μουνιχίας Αρτέμιδος στο λοφίσκο του Ναυτικού Ομίλου της Καστέλλας με ίχνη πανάρχαιας λατρείας. Δυστυχώς στο άλλο άκρο της πόλεως στον κεντρικό λιμένα δεν έχει εντοπισθεί το επίσημο Ιερό Αθηνάς και Διός Σωτήρος που πρέπει να κείται κάπου κοντά στον Άγιο Σπυρίδωνα και στον Τινάνειο κήπο.

Η πόλη αποτελείται από πλέγμα παραλλήλων οριζοντίως και καθέτως τεμνομένων οδών που δημιουργούσαν μακρόστενα παραλληλόγραμμα οικοδομικά τετράγωνα. Κάθε οικοδομικό τετράγωνο αποτελείται από οκτώ ομοιόμορφες προς νότον στραμμένες οικίες 250 τ.μ, εκάστη, κατά το σύστημα των σημερινών "κατοικιών εν σειρά". Κάθε σπίτι είχε κεντρική αυλή, στα νότια της οποίας υπήρχαν δύο δωμάτια και στα βόρεια δύο μεγάλες αίθουσες με προθαλάμους. Η μία με δίρριχτη στέγη ήταν ο ανδρών που περιείχε επτά ανάκλιτρα για συμπόσια. Η άλλη που θα ήταν διόροφη αποτελούσε τον οίκο με υπνοδωμάτιο (θάλαμος) στον όροφο.

Η ύπαρξη ομοιομόρφων κατοικιών εκφράζει την ισονομία των πολιτών ασχέτως κοινωνικής ή οικονομικής των θέσεως. Η θέση του πολίτη στη δημόσια ζωή ήταν ενισχυμένη και πρωτεύουσα γι' αυτό και οι ανδρώνες αποτελούσαν το χώρο συνεχίσεως των πολιτικών συζητήσεων της αγοράς μέσα στο σπίτι.

Από τα δημόσια κτίρια έχουν εντοπισθεί τα δύο θέατρα, νεώσοικοι στους λιμενίσκους Ζέας και Μουνιχίας και το μεγαλύτερο κτίριο της πόλεως, η Σκευοθήκη του Φίλωνος, για τις εξαρτίσεις των τριήρων κειμένη μεταξύ 2ας Μεραρχίας και Μπουμπουλίνας δυτικά, της οδού Υψηλάντου η οποία κατά αρχαίες μαρτυρίες εκείτο πλησίον της πύλης της Αγοράς. Δυστυχώς η Ιπποδάμειος Αγορά δεν έχει εντοπισθεί αλλά θα πρέπει να ευρίσκετο στο κέντρο της πόλεως.

Το ρυμοτομικό σχέδιο του αρχαίου Πειραιά σύμφωνα με τις πρόσφατες ανασκαφές

Η πόλη διέθετε τρεις πλατειές λεωφόρους όπως και η Μίλητος. Μια εξ' αυτών συνέδεε σε ευθεία γραμμή το τέμενος της Μουνιχίας Αρτέμιδος με τον κεντρικό λιμένα. Κάτι σαν τη σημερινή Λεωφόρο Γεωργίου Α' αλλά νοτιότερα και ομαλότερα ώστε να συνδέει Μουνιχία, Ζέα και Κάνθαρο.

Ο Ιππόδαμος ο Μιλήσιος, φιλόσοφος του 5ου π.Χ. αιώνας και κατ' Αριστοτέλη μετεωρολόγος υπήρξε ο πατέρας της πολεοδομίας ως επιστήμης με τη σύλληψη και εφαρμογή του από αυτόν αποκληθέντος Ιπποδαμείου συστήματος που αποτέλεσε με την πρώτη επιστημονική σχεδίαση πόλεως την πρωταρχική ελληνική προσφορά στην πολεοδομία και προσέφερε στην ανθρωπότητα το επίτευγμα και υπόδειγμα για την περαιτέρω σχεδίαση των πόλεων από την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή εποχή μέχρι και το σχεδιασμό των συγχρόνων Αμερικανικών μεγαλοπόλεων. Έζησε δύο γενεές πριν τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη. Ο Πλάτων οραματίστηκε την ιδανική πολιτεία. Ο πραγματιστής Αριστοτέλης περιέγραψε τις Πολιτείες δηλαδή τα πολιτεύματα των Αθηναίων, Λακεδαιμονίων κ.λ.π.

Ο Ιππόδαμος όμως στον Πειραιά, την πόλη που θεμελίωσε ο Θεμιστοκλής και ολοκλήρωσε ο Περικλής, με το σχεδιασμό του εδημιούργησε την πόλη την κατάλληλη για ελεύθερους και ισόνομους ενεργούς πολίτες όπως αρμόζει σε μία δημοκρατική πολιτεία.

Οι Αθηναίοι ως ανταμοιβή της προσφοράς του, του απένειμαν το δικαίωμα του πολίτου. Οι κάτοικοι του Πειραιώς κατά μία πληροφορία του χάρισαν σπίτι στον Πειραιά, αυτό που έκτισε σαν πρότυπο των άλλων σπιτιών κοντά στην Ιπποδάμειο Αγορά. Έτσι ο Μιλήσιος Ιππόδαμος έγινε Πειραιώτης κατοικώντας στο πρότυπο σπίτι και στην υποδειγματική πόλη που προσέφερε στην ανθρωπότητα.

Επισημάνσεις

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 70/ Ιαν-φεβ 2004)

Του **Θωμά Σταμόπουλου**
Δικηγόρου Πειραιώς

ΣΑΛΑΜΙΝΑ

Αν και το “δασικό” πρόβλημα της Σαλαμίνας μετά την εύστοχη κατά τα φαινόμενα κυβερνητική παρέμβαση λύθηκε νομοθετικά, αν και ο κ. Νομάρχης Πειραιώς αναγνωρίζοντας το δίκαιο των αιτημάτων των ιδιοκτητών της Σαλαμίνας συνηγόρησε υπέρ των απόψεών τους για να λυθεί το ζήτημα του δημοσίου και δασικού ή μη χαρακτήρα των εκτάσεών τους υπέρ των θέσεων τους παρά ταύτα όλως ανεξήγητα και αναίτια οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής εξακολουθούν μέχρι και σήμερα να αποστέλλουν πρωτόκολλα κατεδαφίσεως “αυθαιρέτων σε δασική έκταση” και αποφάσεις αναδασώσεως!!! σε ιδιοκτήτες των οποίων οι ιδιοκτησίες ουδεμία σχέση έχουν με την πρώην Μονή του Αγίου Νικολάου στα Κανάκια!!!

Αυτή η ενέργειά τους έχει σαν συνέπεια την αδικαιολόγητη και έκνομη ταλαιπωρία των πολιτών οι οποίοι έχοντας υπόψιν τους ότι το όλον ζήτημα έχει λυθεί έκπληκτοι παρακολουθούν τα τεκταινόμενα δοκιμαζόμενοι για άλλη μια φορά ψυχικά, ηθικά και οικονομικά.

Καθίσταται αντιληπτό ότι το Κράτος για άλλη μια φορά δεν σέβεται τον πολίτη του λειτουργώντας αδέξια, άτακτα και μάλλον πλέον παράνομα!!!

Η στήλη έχει στα χέρια της στοιχεία που αποδεικνύουν τα παραπάνω.

Ελπίζουμε ότι οι αρμόδιοι θα αντιληφθούν το άτοπο των κινήσεών τους και θα πράξουν επί τέλους τα δέοντα για να μην θυμίζουμε άλλο αφρικανική χώρα

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ’ αφορμή τα πρόσφατα δομικά - στατικά προβλήματα που ανεφάνησαν στο κατ’ ευφημισμό ονομαζόμενο Δικαστικό Μέγαρο Πειραιώς - το αποκαλούμε κατ’ ευφημισμό διότι με βάση τον τίτλο του θα έπρεπε κανονικά να στεγάζονται σ’ αυτό όλες οι σχετικές υπηρεσίες....!!!! ο γράφων διερωτάται τότε το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα προωθήσει επιτέλους το έργο της κατασκευής και λειτουργίας του ολοκληρωμένου συγκροτήματος που προβλέπεται να κατασκευαστεί στον χώρο της ΧΡΩΠΕΙ.

Πρέπει όλοι οι τοπικοί φορείς του Πειραιώς να αντιληφθούν πως η δημιουργία του ενιαίου Δικαστικού Μεγάρου αποτελεί όραμα ζωής για την αδικημένη πόλη μας και να πιέσουν τους αρμόδιους φορείς για την πραγματοποίησή του καθ’ ότι είναι ευνόητα τα ωφελήματα που θα αποκομισθούν από την περάτωσή του.

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΠΑΡΕΔΡΟΙ

Η στήλη αντιλήφθηκε για άλλη μια φορά ότι πάρεδροι διορίζονται στο Πρωτοδικείο μας σαν εισηγητές - Δικαστές σε εφέσεις κατ’ αποφά-

σεων Ειρηνοδικείου.

Μ' όλο το σεβασμό στα γνωστά λειτουργικά προβλήματα του Πρωτοδικείου μας που ασφαλώς οφείλονται σε υπαιτιότητα του Υπουργείου ως και στο έργο των εκκολλαπομένων Δικαστών η στήλη φρονεί ότι δεν θα πρέπει να διορίζονται σαν Εισηγητές οι πάρεδροι διότι δεν διαθέτουν την δικαστική εμπειρία και τον πλούτο ζωής για τον χειρισμό εφέσεων με συνέπεια να προκαλείται ζημιά σε διάδικους που ηττώνται ενώ ευρίσκονται εν Δικαίω.

Οι δικηγόροι γνωρίζουμε καλλίτερα από τον καθένα την αλήθεια και διαπιστώνουμε παρόμοια φαινόμενα.

Έτσι λοιπόν, για να μην διακινδυνεύεται ο ενθουσιασμός και η προσπάθεια των νέων Δικαστών ως και για να αποτρέπονται φαινόμενα αδικίας ο κ. Προϊστάμενος του Πρωτοδικείου μας προσέξει το παραπάνω φαινόμενο διορίζοντας σαν Εισηγητές επί εφέσεων κατ' αποφάσεων Ειρηνοδικείου Πρωτόδικες με υπερδεκαετή υπηρεσία.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ

Συνάδελφοι προσέχετε που αφήνετε τις επαγγελματικές σας τσάντες στο Μέγαρο της Σκουζέ.

Πρόσφατα από συνάδελφο Αθηνών αφήρεσαν το πορτοφόλι του μέσα από την τσάντα του (βρισκόταν στην αίθουσα 305).

Η στήλη σας δημοσιοποιεί το παραπάνω γεγονός για την προστασία σας αν και έχουν ακουσθεί κρούσματα και για άλλες κλοπές μέσα στο Μέγαρο της Σκουζέ που μέχρι στιγμής δεν εξιχνιάστηκαν ούτε πολλές εξ αυτών καταγγέλθηκαν εφ' όσον είναι γνωστό ότι δεν θα εξιχνιασθούν ποτέ!!!!

ΔΙΚΑΣΙΜΟΣ ΤΟ 2006!

Στο Πρωτοδικείο Αθηνών οι δικάσιμοι για το

Πολυμελές (Τακτική Διαδικασία) δίδονται για το έτος 2006!!!!

Αυτό και αν λέγεται πρόοδος

ΚΛΗΤΗΡΕΣ

Η στήλη διαπίστωσε ότι στα ακροατήρια του Πρωτοδικείου (αστικά και ποινικά) δεν υπάρχουν κλητήρες όπως παλαιά, με συνέπεια να μην ευρίσκεται λύση στα τρέχοντα ζητήματα κατά τον πρέποντα τρόπο. Αρκεί να σας επισημάνομε ότι χρέη κλητήρα εκτελούν άτυπα κυρίως τα Αστυνομικά όργανα ή και οι Δικηγόροι όπως συμβαίνει λ.χ. σε περίπτωση που χρειασθεί η ανεύρεσις κορανίου....

Κατόπιν τούτου η στήλη από λόγους σεβασμού στον θεσμό της Δικαιοσύνης θέτει το ζήτημα υπ' όψιν των αρμοδίων και ζητεί την λύση του.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Αν και μπήκαμε σε περίοδο εκλογών οι λύσεις δε αναμένονται -αν βρεθούν- μετά απ' αυτές, η στήλη οφείλει να επισημάνει την ανυπαρξία της Δικαστικής Αστυνομίας η οποία εφ' όσον συσταθεί και λειτουργήσει ασφαλώς θα αποδώσει τα μέγιστα διευκολύνοντας την λειτουργία των Δικαστηρίων στον πλέον ξωτικό τομέα τους.

Φρονούμε ότι το ζήτημα πρέπει να απασχολήσει το τάχιστο δυνατόν τους αρμοδίους μετά τις εκλογές γιατί με το υπάρχον σύστημα λειτουργίας εμφανίζονται έντονα σημεία δυσλειτουργίας.

Η στήλη θα επανέλθει - πάντοτε με καλές προθέσεις και εποικοδομητική διάθεση - και μ' άλλα θέματα προσεχώς.

Προς το παρόν εύχεται ολόψυχα στους αναγνώστες της ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ.

Από τα δικηγορικά έδρανα...

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 17-18 /Ιαν-Φεβ 1995)

Του Πέτρου Λακούτση
Δικηγόρου Πειραιώς

ΠΡΩΤΟΝ

Το να σηκωθείς το πρωί να ντυθείς, να φορέσεις τη γραβάτα σου και το κοστούμι σου και αντί να πας στο ακροατήριο ή στο γραφείο σου να πας και να κλείσεις τους δρόμους ή τα περάσματα προς τα δικαστήρια και ευρύτερα την εθνική οδό, δεν είναι μια ενδεδειγμένη λύση για να αντιδράσεις στα αντικειμενικά κριτήρια. Και όμως έχουν αλλάξει τα μέσα πίεσης της εξουσίας· φαίνεται ότι δεν περνάει πλέον και απεδείχθη ότι δεν πέρασε, η αποχή από τα γραφεία και τα ακροατήρια, ή οι συμβολικές καταλήψεις των δικαστηρίων. Τώρα κύριοι, έχουν πέραση τα τρακτέρ, έχεις τρακτέρ; αναζήτησε την εθνική οδό που θέλεις, και έχεις το αποτέλεσμα. Τι να το κάνεις αποχή από τα ακροατήρια και απεργία, και να είσαι άψογος ποιος σε ακούει και μάλιστα τώρα κατόπιν εορτής.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η εφημερίδα που έχεις στα χέρια σου, συνάδελφε, έχει επιχειρήσει όπως αντιλαμβάνεσαι, ένα άλμα πέρα από την απλή ενη-

μέρωση στο επάγγελμά σου, νομίζω, ότι σε ενισχύει, σε βοηθάει, σε ξεναγεί στα θέματα που σε απασχολούν ως ελεύθερο επαγγελματία αλλά και σε όλα τα θέματα, που απασχολούν τους δικηγόρους ως πνευματικούς και πολυσύνθετους ανθρώπους. Αρκετά ταλέντα του λόγου της γραφής και άλλων τεχνών κινούνται στη σφαίρα του δικηγορικού κόσμου ή αντίθετα πολλοί δικηγόροι κινούνται στη σφαίρα του γραπτού λόγου και των καλών τεχνών. Αρκετοί συνάδελφοι, πέρα από τα δικόγραφα, τέρπονται στο να γράφουν ποίηση, δοκίμια, πεζογραφήματα, αλλά μερικοί είναι όμως και καταξιωμένοι σ' αυτούς τους χώρους παράλληλα με το επάγγελμα του δικηγόρου. Έτσι μέσα από τις στήλες της μπορεί ο κάθε συνάδελφος να προσεγγίσει το πνεύμα και τη σκέψη του κάθε γράφοντα και να γίνει και αυτός μέτοχος της όλης προσπάθειας αυτής για την εφημερίδα του συλλόγου μας. Μπορεί ο κάθε συνάδελφος να βρει νομικά κείμενα, άρθρα, αλλά και λογοτεχνικά κείμενα. Σκοπός της εφημερίδας αυ-

τής είναι να αποτελέσει νομίζω και στόχος πιστεύω των συντακτών της, ένα βήμα όπου ο κάθε συνάδελφος δικηγόρος μπορεί να καταθέσει κάθε σκέψη του γύρω από τα θέματα της δικηγορίας, αλλά και της λογοτεχνίας και του ευρύτερου λόγου.

ΤΡΙΤΟΝ

Στην χώρα του εφαρμόζουμε πρώτα και στην πορεία κατασκευάζουμε τα πλαίσια εντός των οποίων θα κινηθεί αυτό που δημιουργήσαμε, οι αναθεωρήσεις του θεμελιώδη νόμου της χώρας θέλουν μεγάλη προσοχή. Οι προτάσεις που γίνονται εκατέρωθεν αφορούν κεφαλαιώδη θεσμικά ζητήματα, όπως η Δικαιοσύνη, η λειτουργία της Βουλής, η διαφάνεια στα ΜΜΕ. οι προσλήψεις στο Δημόσιο και άλλα. Μη ξεχνάμε ότι στην πορεία του χρόνου, νέοι τρόποι καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν εφαρμοστεί, π.χ. ηλεκτρονικό φακέλωμα, και θα πρέπει οι νέες διατάξεις να κατοχυρώνουν τα δικαιώματα αυτά.

Ο Σείχης!..

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 70/ Ιαν-φεβ 2004)

Του Σταύρου Γουδή

Οι αποκρίές του '70 τελείωναν. Είχε φτάσει μεσημέρι της Καθαράς Δευτέρας κι' η εφηβική μας παρέα ερευνούσε τα μύχια του μυαλού καθενός, ν' ανακαλύψει τι είδους πλάκα, τι σόϊ αστείο θα σκαρώσουμε και σε ποιόν, για ν' αποφύγουμε - κατά το δυνατόν - την μήνιν του υπό λαχτάραν ταλαιπωρηθησομένου φίλου αλλά και για να μην περάσουν, έτσι σκέτες, αυτές οι γιορτές.

Είχε ήδη σουρουπώσει το απόγευμα της Καθαράς Δευτέρας κι' ο κυρ-Γιώργης κουστουμαρισμένος, φρεσκοξυρισμένος και με δόσιν τινα αγωνίας καθόταν στην πολυθρόνα του σαλονιού του, που ταυτόχρονα ήταν και το μοναδικό δωμάτιο του σπιτιού του, μιάς και, στην άλλη γωνιά ήταν το κρεβάτι με την "πάντα" με τις γκαμήλες στον τοίχο. Το χειροποίητο γλυκό κουταλιού στο κέντρο του τραπεζιού, έτοιμο ν' αποδεκατισθή.

Ο Γιώργης ήταν παλιός μηχανικός στα καράβια. Κάποτε σ' ένα ταξίδι στο Καλαί, γνώρισε την Θεοδώρα. Ψηλή κι' όμορφη, καλοσυνάτη κι' ευγενική, καλόψυχη και γλυκομίλητη πάντα, με τον καλό της το λόγο. Ο Γιώργης την έφερε μαζί του και για να μην ξαναχωρίσουν παράτησε την θάλασσα κι' έκανε τον πλανόδιο μανάβη - αφού τότε σπανίως υπήρχαν μανάβικα-εποχούμενος τρίκυκλου μοτοσυκλέτας. "Για τα μάτια της μόνο". Νοικοκυρά κι' η Θεοδώρα. Σαν έφτιαχνε μοσχαράκι στην γκαζιέρα,

σε πήλινη κατσαρόλα, έκλεινε με πηχτό κουρκούτι (αλεύρι με νερό για τους μη ειδότας) το καπάκι περιμετρικά, όταν δε επερατούτο, κατ' εμπειρικήν της εκτίμησιν, ο βρασμός και απεκαλύπτετο η κατσαρόλα, όλη η γειτονιά ευωδιούσε.

Είχα φορέσει άσπρο σεντόνι για κελεμπία κι' ένα μικρότερο για τουρμπάνι, φορώντας εκείνα τα χρυσά σιρίτια που βάζουν οι Άραβες στο κεφάλι να στεριώσουν το τουρμπάνι (που ακόμα δεν ξέρω πως τα λένε), γνήσια όμως, μιάς και τάχε φέρει απ' το Σουέζ σε κάποιο του ταξίδι ο μακαρίτης ο πατέρας μου, ο καπετάν - Θανάσης. Μαύρα γένια και σκούρα γυαλιά συμπλήρωναν την αμφίεση.

Ο Τάσος ήταν ο μεταφραστής!

Είχε ήδη προετοιμάσει το έδαφος. Ο σείχης Φαρούκ που 'χε πετρέλαια και καράβια έψαχνε τον παλιό του γνωστό τάχα, τον Γιώργη, που ήξερε ότι είναι καλός στη δουλειά του, να του δώσει στα εδώ γραφεία του δουλειά στεριανή και καλή. Του αρχιμηχανικού της εταιρείας, με καλό μισθό και χωρίς το βάσανο της παγωνιάς ή του λιοπυριού της μαναβικής. Και μ' ένα βερμούτ στα χέρια:

- "Σαλά μαλέκουμ".....

- "Αλέκο μουσαλάμ" πες, ψιθύρισε ο Τάσος στο Γιώργη. Πες το, μην τον προσβάλεις!

Με δέος παρακολουθούσε την συζήτηση η Θεοδώρα. Αυτή την δουλειά θα κάνης, τόσα θα παίρνης, τόση άδεια κι' άλλα..... Σε άπταιστα

ακαταλαβίστικα τα "αραβικά μου". Σε εξαιρετική "μετάφραση" τα ελληνικά του Τάσου. Είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τα χέρια! Να κλείσουμε το "κοντράτο"!..!

Απορούσα με τον εαυτό μου πως μπορούσα τόσην ώρα να μη γελάσω μα, πάνω στην κρίσιμη στιγμή, έσκυψα από βουλιμία να πάρω μόνος μου συμπλήρωμα γλυκού του κουταλιού. Κι' εκεί, πάνω στην κίνησή μου - μοιραία στιγμή - το άθλιο τουρμπάνι αντί να κυλήσει μπροστά και να συνεχίσει να καλύπτει το αγνώριστο πρόσωπο μου, παρέμεινε σαν καρφωμένο στον αριστερό μου ώμο, αποκαλύπτοντας το αντίστοιχο - μη γενειοφόρο μέρος -του προσώπου μου. Αναγνωρίσιμο καθ' ολοκληρίαν...

Εν μέσω ηχηρωτάτων γελώτων διεκόπησαν αιφνιδίως οι συνομιλίες κορυφής. Η βρωμοπαρέα που κρυφοκοιτούσε απ' το τζάμι και ψιλοάκουγε χτυπιόταν.

Κι' ο Γιώργης, χωρίς θυμό, παρ' όλη την χοντρόπλακα που υπέστη, για να μετρίαση τον βαθμό της:

- Ρε "σαπάκια", τον Γιώργη μπορείς να τον κοροϊδέψεις; Σε είχα καταλάβει!!!..

Σημ. "Σαπάκια" είναι τα κατάλοιπα της μαναβικής. Οι ζουλιγμένες ντομάτες κι' οι λιωμένες, τα μαραμένα κολοκυθάκια κ.ά., τα έτοιμα προς απόρριψιν. Ο "σαπάκιας", κατ' αναλογία, είναι ο χρήζων πετάγματος, λόγω κακής εμφανίσεως.

*Εκδρομή της Δικηγορικής Επικαιρότητας
στην Βραυρόνα και επίσκεψη
στον αρχαιολογικό χώρο το 2001.*

*Η συντακτική επιτροπή
της Δικηγορικής Επικαιρότητας
σε συνεδρίαση το έτος 2007.
Καθισμένοι από αριστερά Μ. Κεφάλας,
Άννα Αλεξανδροπούλου, Κ. Πεταλάς Πρόεδρος
της επιτροπής, Δ. Πιστικός, Μ. Βλάμος.
Όρθιοι από αριστερά Γ. Χλούπης,
Ευάγγελος Τσουρούλης, Κ. Τσαγκαράκη-Μπαΐζου,
Σ. Γουδής, Π. Λακούτσης*

*3ήμερη Εκδρομή της Δικηγορικής Επικαιρότητας
στο Γύθειο, Μονεμβασία το 2004
(Πύργος Τζανετάκη)*

*Η συντακτική επιτροπή της Δικηγορικής Επικαιρότητας
αρχές 2020 συνεδριάζει στην αίθουσα του ΔΣΠ.
Από αριστερά Ελ. Πατρίκοπουλου, Δ. Τσελέντης,
Γ. Αβραμίδης, Ηλ. Τζίτζικάκης,
συντονιστής, Π. Λακούτσης, Θ. Μιχαλακάκος*

Η συντακτική επιτροπή της Δικηγορικής Επικαιρότητας συνεδριάζει 11.9.2020 στην αίθουσα του ΔΣΠ. Καθισμένοι από δεξιά Π. Λακούτσης, Ηλ. Τζίτζικακής, Συντονιστής Επιτροπής, Δ. Πιστικός. Όρθιοι Δ. Τσελέντης, Ι. Γεωργούλια, Κ. Μάναλης, Α. Αποστολίδου, Δ. Πλέσσα, Θ. Μιχαλακάκος, Μ. Παπαδοπούλου

Εξώφυλλο της Δικηγορικής Επικαιρότητας αρ. τεύχους 127/Οκτ.Νοε.Δεκ. 2015 . Φωτό Δικηγόρων Πειραιά έξω από τον ΔΣΠ για την Πανδικηγορική συγκέντρωση και πορεία για το ασφαλιστικό

Η συντακτική επιτροπή συνεδριάζει τον Μάρτιο του 2020 στην αίθουσα του ΔΣΠ. Στην πρώτη σειρά από αριστερά Δ. Τσελέντης, Π. Λακούτσης Ελ. Πατρικοπούλου, Ι. Γεωργούλια. Στην Δευτερη σειρά από αριστερά Γ. Αβραμίδης, Δημ. Πιστικός, Β. Κατσαρόνη

Εν μέσω Covid 19 και καραντίνας εκδόθηκε ψηφιακά το τεύχος Δικηγορικής Επικαιρότητας 144/Ιαν.Φεβ.Μαρτ. 2020

ΔΙΕΘΝΗ ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

(δημοσιεύτηκε στο τεύχος 70 / Ιαν-Φεβ 2004)

Του **Ευάγγελου Τσουρούλη**
Δικηγόρου Πειραιώς

*Υπόθεση **Morgenbesser**

Τον Νοέμβριο 2003 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέδωσε μία σημαντική απόφαση στην υπόθεση C. Morgenbesser κατά Δικηγορικού Συλλόγου Γένοβας (Υπόθεση C - 313/01), που θα έχει μεγάλη επίδραση στο θέμα αναγνώρισης αλλοδαπών πτυχίων νομικής για την εγγραφή νέων πολιτών της Ε.Ε. στα μητρώα ασκούμενων δικηγόρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ε.Ε.

Η Christina Morgenbesser, Γαλλίδα, ήταν κάτοχος πτυχίου νομικής (maitrise en droit) Γαλλικού Πανεπιστημίου. Εργάστηκε για μικρά χρονικά διαστήματα σε δικη-

γορικά γραφεία της Γαλλίας και Ιταλίας και στη συνέχεια υπέβαλε αίτηση στο Δικηγορικό Σύλλογο Γένοβας για εγγραφή στο μητρώο ασκούμενων του εν λόγω Συλλόγου. Ο Δικηγορικός Σύλλογος Γένοβας απέρριψε την αίτησή της με το αιτιολογικό ότι σύμφωνα με το Ιταλικό Δίκαιο στο μητρώο ασκούμενων δικηγόρων εγγράφονται

μόνο όσοι κατέχουν πτυχίο νομικής που έχει εκδοθεί ή επιβεβαιωθεί (“ισοτιμία”) από Ιταλικό Πανεπιστήμιο. Η κ. Morgenbesser άσκησε έφεση στο Εθνικό Συμβούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων Ιταλίας, που απέρριψε την έφεσή της.

Στη συνέχεια η κ. Morgenbesser απευθύνθηκε στο Πανεπιστήμιο της Γένοβας για αναγνώριση του πτυχίου της ως “ισότιμου” με αυτό

βολή της σε εξετάσεις για 13 μαθήματα. Το δε αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο παρέπεμψε το θέμα στην κρίση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Με την πρόσφατη απόφασή του, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η Ιταλία έσφαλε απαγορεύοντας στην κ. Morgenbesser να εγγραφεί στο μητρώο ασκούμενων του Δ.Σ. Γένοβας επειδή είχε περατώσει τις νομικές σπουδές της σε Πανεπιστήμιο της Γαλλίας.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι “αρμόδιες αρχές” οφείλουν να εξετάσουν τα “επισημονικά προσόντα” (πτυχίο, δίπλωμα) καθώς

Στιγμιότυπο από την πρόσφατη Ολομέλεια του C.C.H.E. στο Bruges Βελγίου. Διακρίνονται τα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας, από δεξιά προς τα αριστερά: Ε. Τσουρούλης (Δ.Σ.Π.), Ι. Κаланτζάκου (Αρχηγός, Δ.Σ.Α.) Κ. Σαρηγιάννη (Δ.Σ.Π.), Ι. Χαρακτινιώτης (Δ.Σ.Α.), Κ. Βέλλον (Δ.Σ.Θ.) και Μ. Γαλανοπούλου (Δ.Σ.Π.)

των Ιταλικών Πανεπιστημίων και ταυτόχρονα προσέφυγε στο αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο της Ιταλίας κατά της αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Δ.Σ.Ι.

Το μεν Πανεπιστήμιο της Γένοβας δέχθηκε κατ’ αρχή να αναγνωρίσει το πτυχίο της κ. Morgenbesser υπό τον όρο παρακολούθησης ορισμένων μαθημάτων και την υπο-

και την επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου όπου και αν αυτά αποκτήθηκαν. Εάν αυτή η εξέταση αποδείξει ότι ο υποψήφιος έχει προσόντα ισότιμα με αυτά που προβλέπει το εθνικό δίκαιο του ενδιαφερομένου Δικηγορικού Συλλόγου, αυτός πρέπει να εγγραφεί στο μητρώο ασκούμενων του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Εάν όμως η

εξέταση αυτή αποδείξει ότι τα πρό-
σόντα του υποψηφίου δεν είναι ισό-
τιμα με αυτά που προβλέπει το
εθνικό δίκαιο του οικείου Συλλό-
γου, η “αρμόδια αρχή” μπορεί να
υποχρεώσει τον υποψήφιο να απο-
κτήσει την “γνώση και εμπειρία”
που υπαγορεύει το εθνικό δίκαιο
που οικείου Δικηγορικού Συλλό-
γου.

Η Ολομέλεια των Προέδρων
των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλά-
δος με την συνεργασία του

Υπουργείου Δικαιοσύνης θα
πρέπει να μελετήσει επισταμένως
την παραπάνω απόφαση του Ευ-
ρωπαϊκού Δικαστηρίου και τις σο-
βαρές συνέπειες αυτής. Η απόφαση
αυτή εισάγει το στοιχείο της “επι-
στημονικής εμπειρίας” ως συμπλη-
ρωματικό για την αναγνώριση της
“ισοτιμίας” πτυχίου νομικής Ευρω-
παϊκού Πανεπιστημίου που κατέχει
ο υποψήφιος ασκούμενος. Επίσης
γίνεται αναφορά στην “αρμόδια
αρχή”, χωρίς να διευκρινίζεται ποια
είναι η “αρμόδια αρχή”, οι Δικη-
γορικοί Σύλλογοι (κατά την κρα-
τούσα άποψη) ή τα εθνικά Πανεπι-
στήμια και ή κάποια ανεξάρτητη
αρχή, όπως το ΔΙΚΑΤΣΑ στην Ελ-
λάδα; Εν όψει του μεγάλου αριθ-
μού Ελληνοπαίδων που φοιτούν σε
νομικές σχολές της αλλοδαπής και
ευρωπαίων πολιτών που επιθυμούν
να εγκατασταθούν στην Ελλάδα, η
Ολομέλεια των Προέδρων Δ.Σ. και
το Υπουργείο Δικαιοσύνης οφεί-
λουν να προβούν στην άμεση εξέ-
ταση του θέματος και την λήψη
αποφάσεων επ’ αυτού γιατί σύν-
τομα οι Σύλλογοί μας θα αντιμε-
τωπίσουν υποθέσεις όμοιες μ’ αυτή
της κ. Morgenbesser.

***Ευρωπαϊκό Ένταλμα για την λήψη αποδεικτικών στοιχείων**

Η Επιτροπή Ε.Ε. πρότεινε την
καθιέρωση ενός Ευρωπαϊκού Εν-
τάλματος για την λήψη αποδεικτι-
κών στοιχείων. Η πρόταση αυτή
προβλέπει ότι δικαστές και εισαγ-
γελείς ενός Κράτους - Μέλους της
Ε.Ε. θα μπορούν να εκδίδουν έν-
ταλμα που απευθύνεται στις αρμό-
διες αρχές άλλου Κράτους - Μέ-
λους Ε.Ε. για την λήψη
αποδεικτικών στοιχείων (πράγ-
ματα, έγγραφα και στοιχεία) που
ευρίσκονται στο άλλο Κράτος -
Μέλος.

Το θέμα συζητήθηκε στο Συμ-
βούλιο Υπουργών Δικαιοσύνης
Ε.Ε. που έλαβε χώρα στο Δουβλίνο
στις 23 Ιανουάριου 2003. Ορισμένα
Κράτη - Μέλη εξέφρασαν την αν-
τίθεσή τους, ή έστω την ανησυχία
τους, για το προτεινόμενο “Ευρω-
παϊκό Ένταλμα” είτε λόγω του με-
γάλου κόστους που θα προκύψει
από την εκτέλεσή του, είτε επειδή
θήγει υφιστάμενες διεθνείς και δι-
μερείς συνθήκες, ενώ επιφυλάξεις
εκφράστηκαν και για ορισμένες
διατάξεις του προτεινομένου σχε-
δίου που θίγουν τα συνταγματικά
και ανθρώπινα δικαιώματα του Ευ-
ρωπαϊκού πολίτη (π.χ. κατ’ οίκον
έρευνα, τραπέζικό απόρρητο).

Ελπίζεται ότι το Υπουργείο Δι-
καιοσύνης της Ελλάδας θα ζητήσει
την γνώμη των Δικηγορικών Συλ-
λόγων προτού αναλάβει οποιοσδή-
ποτε δεσμεύσεις επ’ αυτού του σο-
βαρότατου θέματος.

***Ασφάλιση για επαγγελματικούς κινδύνους των Ευρωπαίων Δικη- γόρων**

Με λίγες εξαιρέσεις, σε όλα τα

Κράτη - Μέλη είναι υποχρεωτική
η ασφάλιση των δικηγόρων κατά
την επαγγελματικών κινδύνων. Αυτή
παρέχεται είτε συλλογικά από
ασφαλιστικές εταιρείες που έχουν
συμβληθεί με τους δικηγορικούς
συνλόγους (π.χ. Γερμανία), είτε
ατομικά από ασφαλιστικές εταιρείες
που έχουν εγκριθεί από τους δικη-
γορικούς συνλόγους (π.χ. Μεγάλη
Βρετανία).

Η Επιτροπή Ε.Ε. προωθεί μία
νέα Οδηγία για την παροχή δικη-
γορικών υπηρεσιών σε διασυνο-
ριακό επίπεδο, η οποία προβλέπει,
μεταξύ άλλων, την υποχρεωτική
ασφάλιση κατά επαγγελματικών
κινδύνων για όλους τους Ευρωπαϊ-
κούς Δικηγόρους. Το σκεπτικό της
εισηγήσεως αυτής είναι ότι η ασφά-
λιση κατά επαγγελματικών κινδύ-
νων συμβάλλει στον ελεύθερο
ανταγωνισμό, ενώ ταυτόχρονα προ-
στατεύει τόσο τον δικηγόρο όσο
και τον πολίτη στον οποίο παρέ-
χονται οι δικηγορικές υπηρεσίες.

Εν όψει των παραπάνω, το Συμ-
βούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων
Ε.Ε. (C.C.B.E.) διοργάνωσε συνέ-
δριο στο Παρίσι στις 30 Ιανουάριου
2004 για την εξέταση του θέματος
της υποχρεωτικής ασφάλισης των
δικηγόρων και για την θέσπιση κοι-
νών κανόνων για αυτήν την ασφά-
λιση των δικηγόρων σε πανευρω-
παϊκό επίπεδο.

Αναμφίβολα η Ολομέλεια των
Προέδρων των Δικηγορικών Συλ-
λόγων Ελλάδος θα επιληφθεί του
θέματος και θα θεσπίσει τους ανα-
γκαίους κανόνες για αυτή την
ασφάλιση κάλυψη ώστε η νέα σχε-
τική Οδηγία της Ε.Ε. να μην μας
βρει απροετοίμαστους.

Στον Φάνη Μούλιο

Να σας πω εγώ πως ζω... Από κάτι μικροκλοπές αναστεναγμών κι απ' τα περισσέματα ενός απελπισμένου βλέμματος την ώρα του απογεύματος... Έγραψε σε ένα από τα τελευταία του ποιήματα ο Μούλιος...

Ο Φάνης μας δεν μένει πια εδώ. Μετακόμισε στην γειτονιά των Αγγέλων... Πήγε να ανταμώσει τον Κώστα μας, τον Μιχάλη μας και άλλους αγαπημένους μας φίλους για να συζητήσει μαζί τους όσα είχαν μείνει μισοτελειωμένα... Ποιοτικές κουβέντες για ζητήματα εξόχως κοινωνικά, ιστορικά, φιλοσοφικά, πολιτικά, λογοτεχνικά με τα οποία ασχολείτο συνεχώς.

Όσοι τον γνωρίσαμε, τον συναναστραφήκαμε και τον αγαπήσαμε, δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με την ιδέα ότι δεν θα τον ξανασυναντήσουμε ούτε θα τον ξανακούσουμε να σχολιάζει με την ιδιαίτερη «ματιά» του την επικαιρότητα. Δεν θα τον ξανακούσουμε να μας πειράζει με το πλατύ του χαμόγελο, όταν μας έβλεπε να απασχολούμαστε

με τα καθημερινά μας προβλήματα και να μας προτρέπει να δίνουμε βάση κυρίως σε εκείνα που αφορούν την ψυχική μας ισορροπία και την γαλήνη.

Ζούσε απλά, σαν ασκητής. Σεμνός και ανιδιοτελής δεν ασχολήθηκε ποτέ με την απόκτηση υλικών αγαθών όμως βοηθούσε τους πάντες χωρίς να προσδοκά ανταμοιβή. Η επισημοσύνη του γνωστή και μεγάλη. Η αγάπη του για την λογοτεχνία ιδιαίτερη, αφού έδωσε έμφαση στη ζωή στη σύγχρονη και απάνθρωπη μεγαλόπολη, την αλλοτρίωση την αποξένωση, τον φόβο και την μοναξιά. Αξιώθηκε μεγάλων διακρίσεων και τιμών και το έργο του σοβαρό, ποιοτικό και αξιόλογο, παραμένει ζωντανό για να μας δείχνει το δρόμο της αρετής, του ήθους και της ανθρώπινης ευαισθησίας και αξιοπρέπειας.

Ο Φάνης μας έφυγε... η φαμίλια των Λιστινών ορφάνεψε.

Ξέρουμε φίλε ότι θα βλέπουμε στα όνειρά μας την μορφή σου να μας λέει με εκείνο το όμορφο φωτεινό σου χαμόγελο... εμένα μην μ' ακούτε... εσείς πάντοτε να αισιοδοξείτε... και εμείς τότε θα σου τραγουδάμε τρυφερά άσπρο γνέθω μαύρο πλέκω χαλασιά μου.

Καλό ταξίδι αγαπημένε μας.

Παν. Φαζάκης, Δημ. Πολλάλης, Θεοδ. Πουλέτσος

Στη μνήμη του Φίλιππου Κοτέα

Δύσκολη η χθεσινή μέρα... Δικαστήριο στο Ναύπλιο, Δικαστήρια στο εφετείο Αθηνών, μελέτη δικογραφιών, φυλακές, συναντήσεις με συναδέλφους και πελάτες. Το τηλέφωνο χτύπησε στις 15.51. Στην άλλη άκρη ένας παιδικός φίλος. Μετά τα τυπικά μου είπε: «Πρέπει να σου πω και κάτι δυσάρεστο.

Χάθηκε ο Φίλιππος ο Κοτέας...». Έμεινα εμβρόντητος για λίγα δευτερόλεπτα. Ολοκληρώσαμε σύντομα τη συνομιλία μας... έτσι κι αλλιώς δεν είχε περισσότερες πληροφορίες να μου δώσει. Έγειρα πίσω στην καρέκλα του γραφείου μου και έκλεισα τα μάτια. Από μπροστά μου πέρασαν οι εικόνες και οι αναμνήσεις από το ίνδαλμα των νεανικών μου χρόνων, τον άνθρωπο που ενέπνευσε δεκάδες νέους δικηγόρους. Στο μυαλό μου άκουγα ξανά και ξανά τη γνώριμη φωνή του Φίλιππου Κοτέα στα εντευκτήρια των δικαστηρίων «ο δικηγόρος είναι ο προστάτης των αδύναμων». Όταν ξεκίνησα την επαγγελματική μου πορεία ήθελα να του μοιάσω. Κάποια φορά στην ανύπαντρα μιας δίκης, μετά την συγκλονιστική, μεστή και απόλυτα τεκμηριωμένη επιστημονικά αγόρευσή του τον πλησίασα και του είπα: «Κύριε Φίλιππε,

θέλω πολύ να σας μοιάσω κάποια μέρα». Με κοίταξε κατάματα και στο πρόσωπό του ζωγραφίστηκε εκείνο το μοναδικό χαμόγελο ειλικρίνειας και αμεσότητας που τον διέκρινε και είπε: «Γιάννη μου, αν με φτάσεις απέτυχες. Η επιτυχία σας, όλων των νέων δικηγόρων, είναι μόνο αν μας ξεπεράσετε. Και αυτό θα γίνει κατανοήσετε και κάνετε οδηγό στην καριέρα σας το δόγμα της προστασίας των αδύναμων, που η δικαιοσύνη είναι το μόνο τους καταφύγιο.» Είπε κι άλλα που ο μικρός χώρος αυτού του συναισθηματικά φορτισμένου σημειώματος δεν επιτρέπει να καταχωρήσω. Έτσι κι αλλιώς ο Φίλιππος Κοτέας είναι παρών στις αίθουσες των Πειραιϊκών δικαστηρίων, του Εφετείου και του Αρείου Πάγου, ζει μέσα από τους περισσότερους από 100 δικηγόρους που είχαν την τύχη να μαθητεύσουν δίπλα του και να τον γνωρίσουν από κοντά, είναι στην καρδιά των χιλιάδων πελατών του, είναι στη μνήμη όλων των Πειραιωτών, είναι στην παρακαταθήκη των αγωνιστών της αριστεράς και της Δημοκρατίας, είναι σύμβολο της αδούλωτης Μάνης. Φίλιππε Κοτέα, θα σε θυμάμαι πάντα με μια γλυκιά θλίψη. Γλυκιά γιατί είχα την τύχη να σε γνωρίσω και θλίψη γιατί δεν σε γνώρισα περισσότερο.

Καλό ταξίδι!!!
Γιάννης Γλύκας

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ»

Υπεύθυνος: Ηλίας Τζιτζικιάκης

Μέλη: Ιωάννης Αβραμίδης, Ευαγγελία Αποστολίδου, Μιχάλης Βλάχος, Ιωάννης Βούτας, Ιωάννα Γεωργούλια, Στέλλα Δερμιτζάκη, Βασιλική Κατσαγώνη, Απόστολος Κόντος, Πέτρος Λακούτσας, Κων/νος Μάναλης, Θεόδωρος Μιχαλακάκος, Αριστείδης Μπαλάσκας, Γεώργιος Πατεσάς, Ελένη Πατρικοπούλου, Δημήτρης Πιστικός, Διονύσιος Πλέσσας, Κων/νος Σταθακόπουλος, Διονύσιος Τσελέντης, Ευάγγελος Τσουρούλης, Μαρία Φλωροπούλου-Μακρή.

Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ»

Υπεύθυνος: Παναγιώτης Πετρόπουλος

Μέλη: Ευάγγελος Αναγνώστου, Χριστίνα Βαθειά, Χρήστος Γεωργακόπουλος, Ελένη Δαμαλίδου, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Ιωάννης Δόμβρος, Ιωάννα Ζαφειροπούλου, Ηλίας Κηάππας, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Αγγελική Λαλούση, Κων/νος Λαμπράκης, Ιωάννης Μέξης, Θεμιστοκλής Μερσίνης, Ειρήνη Μουγιάκου, Αριστομένης Μπαλάσκας, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Ιωάννης Πιτσιρίκος, Δημήτριος Ραπτάκης, Γεώργιος Σίμος, Γεώργιος Σκορίνης, Ιωάννης Τιμαγένης, Χρήστος Τιμαγένης, Στυλιανή Τσάκωνα, Φωτεινή Τσουκαλιά, Στέφανος Φακός, Μαρία Φλωροπούλου-Μακρή, Γεώργιος Χλωρός.

Επιτροπή Βιβλιοθήκης

Υπεύθυνος: Κυριάκος Καρυδάς

Μέλη: Κατερίνα Γεωργοπούλου, Στέλλα Δερμιτζάκη, Ισμήνη Ζώρζου, Μαρίνα Ταβουλάρη, Ηλίας Τζιτζικιάκης, Πέτρος Λακούτσας.

Επιτροπή Κοινοτικών Δικηγόρων (Π.Δ. 152/2000)

Υπεύθυνος: Γεώργιος Καραμιζάρης

Μέλη: Λάζαρος Γιατράκος, Ηλίας Πολλάλης, Πολυχρόνης Περιβολάρης, Αναπληρωματικά μέλη: Γεώργιος Μιχαηλίδης, Αθηνά Σταμελιάκη.

Επιτροπή Αιμοδοσίας

Μέλη: Χρήστος Πθ. Ηλιάδης, Νικόλαος Μπιρίρης.

Επιτροπή Νομικής Βοήθειας

Υπεύθυνη: Αθηνά Σταμελιάκη

Μέλη: Νικόλαος Μπιρίρης, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Κυριάκος Καρυδάς.

100 ΧΡΟΝΙΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ